

VERSLAG OPENBARE VERGADERING COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN D.D. 18 NOVEMBER 2021

[Typ hier]

Datum verslag	26 november 2021
Locatie	Stadhuis, de hal
Verslag door	Geertjan Benus (Notutekst)
Vaststelling verslag	december 2021

Verslag openbare vergadering Commissie Veiligheid, bestuur en financiën

Aanwezigen:

10 Middagvergadering

De voorzitter, mevrouw R. Heijne, de burgemeester mevrouw S. Dijkma, de wethouder de heer E. Eerenberg en voorts de leden: mevrouw S. Schers (GroenLinks), mevrouw Bijsterbosch (D66), mevrouw R. Streefland (ChristenUnie), mevrouw T. Meerding (VVD), mevrouw H. Assen (PvdA), de heer B. van Steeg (CDA), mevrouw A. Sasbrink (Partij voor de Dieren), de heer R. Wiegant (SP), mevrouw M. van Mil (Student & Starter), de heer C. Bos (Stadsbelang Utrecht), de heer E. Abassi (DENK), de heer H. van Deún (PVV), en van de griffie de commissiegriffier de heer J. Schueler en de (commissiesecretaris).

20 Avondvergadering1(agendapunt 7)

De voorzitter, mevrouw T. Sturkenboom, de burgemeester mevrouw S. Dijkma, de wethouder mevrouw L. Voortman, de wethouder de heer E. Eerenberg, de wethouder de heer K. Diepeveen en voorts de leden, mevrouw S. Schers (GroenLinks), de heer F. Dekkers (GroenLinks), de heer M. Saiah (D66), mevrouw R. Streefland (ChristenUnie), mevrouw T. Meerding (VVD), mevrouw H. Assen (PvdA), mevrouw I. Raaijmakers (PvdA), de heer B. van Steeg (CDA), mevrouw J. Zwinkels (CDA), mevrouw A. Sasbrink (Partij voor de Dieren), de heer R. Wiegant (SP), mevrouw M. van Mil (Student & Starter), mevrouw E. Kendir (Student & Starter), de heer M. Sungur (DENK) de heer El Abassi (DENK), en van de griffie de commissiesecretaris de heer J. Schueler.

30

Avondvergadering2 (Agendapunt 8)

De voorzitter, mevrouw T. Sturkenboom, de burgemeester mevrouw S. Dijkma, de wethouder mevrouw L. Voortman, de wethouder de heer E. Eerenberg, de wethouder de heer K. Diepeveen en voorts de leden, mevrouw Deldjou Fard (GroenLinks), mevrouw F. de Koning (GroenLinks), de heer M. Saiah (D66), mevrouw R. Streefland (ChristenUnie), mevrouw T. Meerding (VVD), mevrouw I. Raaijmakers (PvdA), mevrouw J. Zwinkels (CDA), mevrouw E. Kendir (Student & Starter), de heer M. Sungur (DENK), de heer El Abassi (DENK), en van de griffie de commissiesecretaris de heer J. Schueler.

40

Verslag openbare vergadering commissie Veiligheid, Bestuur (en Financiën)

Aanwezigen:.....	- 1 -
1. Opening en mededelingen.....	- 2 -
2. Vaststellen van de agenda en agenderingen	- 2 -
2. Vaststellen agenda en inventarisatie agendapunten.....	- 2 -
3. Vaststellen van de agenderingen, ingekomen agenderingen.....	- 2 -
4. Verslagen.....	- 4 -
4.1 Verslag Adviescommissie Controle en Financiën 23 september en 7 oktober 2021.....	- 4 -
50 5. Toezeggingen/moties	- 4 -
6. Raadsbrief beëindigen tender het Nieuwe Zandpad en instellen expertcommissie	- 4 -
7. Beantwoording schriftelijke vragen 2021 nr. 216.....	- 31 -
8. Raadsvoorstel Antidiscriminatieagenda.....	- 35 -
8.1. Discriminatie op de Arbeidsmarkt.....	- 35 -

Middagvergadering 18 november 2021

1. Opening

De voorzitter, mevrouw Heijne, opent de vergadering van deze commissie om 14.00 uur en heet iedereen welkom. Zij attendeert op de corona-richtlijnen die nageleefd zullen worden.

Avondvergadering

1a. Heropening

De voorzitter, mevrouw Sturkenboom, heropent de vergadering van deze commissie om 20.00 uur. Zij heet alle aanwezigen welkom.

Mededelingen

Geen.

2. Vaststellen van de Agenda en agenderingen

2.1 Vaststellen van de Agenda van 18 november

Zie de voorgestelde agendapunten op de Agenda van vandaag. Gewijzigd vastgesteld op de behandeltijden van de punten 6 (van 60 naar 120 minuten) en 9 (van 120 minuten naar 60 minuten). In de loop van de vergadering wordt besloten agendapunt 9 van deze Agenda af te halen in verband met uitloop. Hiermee is de Agenda vastgesteld.

3. Vaststellen van de agenderingen, ingekomen agenderingen

De commissie besluit het navolgende:

3.1 Raadsvoorstel nota grenzen stellen, perspectief bieden, en tegengaan van ontwrichtende effecten van drugsgelateerde criminaliteit

GroenLinks sluit aan bij de agendering: de behandeltijd wordt 150 minuten. Het agendavoorstel is aldus aanvaard.

3.2 Raadsbrief stand van zaken aanpak straatintimidatie

Het voorstel is een behandeltijd van 90 minuten.

Mevrouw Schers (GroenLinks) sluit zich aan bij de agendering.

Mevrouw Meerding (VVD) kan zich voorstellen dat de behandeltijd nu langer wordt.

De heer Van steeg (CDA) stelt voor 120 minuten te reserveren.

Mevrouw Van Mil (Student & Starter) stemt in met 120 minuten.

De voorzitter leidt af van de instemmende non-verbale reacties dat de commissie akkoord gaat met 120 minuten.

3.3 initiatiefvoorstel referendum op raadsinitiatief

Het voorstel is een behandelijd van 60 minuten. Voorzitter constateert dat de commissie hiermee akkoord gaat.

3.4 Raadsvoorstel verordening onroerende zaakbelasting

Het voorstel is een behandelijd van 15 minuten.

Mevrouw Meering (VVD) stelt in de prioritering de volgorde van deze agendapunten aan te houden.

Mevrouw Bijsterbosch (D66) stelt voor de OZB aan het begin te behandelen en daarna de volgorde aan te houden.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) verwacht dat het initiatiefvoorstel een zeer beperkte behandeling vergt; een paar minuten. Hij stelt voor dat initiatiefvoorstel eerst te behandelen. Dan is de ruimte daarna ook bekend op de andere agendapunten.

Mevrouw Streefland (ChristenUnie) stelt voor de behandelijd van dat agendapunt korter te maken.

De voorzitter concludeert dat het halve uur dat opgeplust is bij straatintimidatie van dit voorstel is af te halen. Daarmee wordt de behandelijd van het initiatiefvoorstel 30 minuten.

Zij concludeert dat de OZB naar voren gehaald wordt. De heer Bos stelt voor het referendum snel af te handelen. Haar voorstel is na te gaan wat praktisch past in de Agenda's. Dit is aan de secretaris en de voorzitter.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vraagt naar de termijn waarop de raad dit verneemt. **De voorzitter** antwoordt *over twee weken*.

Mevrouw Van Mil (Student & Starter) stelt voor prioriteit gegeven aan het agendapunt van de burgemeester: grenzen stellen et cetera in het geval mocht blijken dat agendapunten op een latere datum behandeld zouden moeten worden. Daarover is recentelijk in de Raadsinformatiebijeenkomst gehouden.

De voorzitter concludeert dat de volgorde zoals gepresenteerd aangehouden wordt, met inachtneming van de fatale termijn van de OZB en met inachtneming van wat in de Agenda past.

3.5 Nagekomen agendering en(of ter plaatse) mede op basis van de lijst ingekomen raadsbrieven.

De voorzitter attendeert de raadsleden op de lijst met raadsbrieven die de commissie heeft ontvangen. Zij voegt daaraan toe de aankondiging van een agendering van de Utrechtse mensenrechtenstrategie. Het gaat om drie agenderende partijen waarvoor 60 minuten is uitgetrokken.

Mevrouw Schers (GroenLinks) gaat akkoord met 60 minuten. Zij voorziet dat de agendering lichtelijk zal worden aangepast in afwachting van de antwoorden van het college op de vragen die vanmiddag worden gesteld.

De voorzitter concludeert dat de definitieve agendering nog in aantocht is. De raadsleden die willen aansluiten weten de fractie van GroenLinks te vinden. Dit is het vijfde punt in de rij die zojuist is vastgesteld.

3.6 De langetermijn Agenda.

De voorzitter attendeert op de bij deze commissieagenda toegevoegde lange termijn Agenda. De commissie maakt geen opmerkingen.

4. Verslagen

Er zijn geen verslagen om vast te stellen.

4.1 Verslag Adviescommissie Controle en Financiën 23 september en 7 oktober 2021

Deze verslagen zijn ter kennisgeving aangenomen.

5. Toezeggingen/moties

Geen opmerkingen. De lijst is conform vastgesteld.

6. Raadsbrief beëindigen tender het Nieuwe Zandpad en instellen expertcommissie

Burgemeester, wethouder Eerenberg, Beleidsveld: Prostitutie

Indicatieve behandeltijd: 120 minuten

Geagendeerd door: Tess Meering, VVD, Rachel Streefland, CU, Ellen Bijsterbosch, D66, Myrthe van Mill, S&S, Hester Assen, PvdA, Anne Sasbrink, PvdD, Ruurt Wiegant, SP, Sophie Schers, GroenLinks

De agenderende fracties willen de raadsbrief 'Beëindigen tender het Nieuwe Zandpad en instellen expertcommissie' agenderen voor een commissiedebat. De fracties willen met het college in gesprek over het bericht dat de tender is beëindigd, hoe dit heeft kunnen gebeuren en wat dit voor gevolgen heeft voor de Utrechtse raamprostitutie en het Nieuwe Zandpad. Daarnaast willen fracties input meegeven aan het college over de uitgangspunten voor het vervolgtraject met een expertcommissie. Partijen willen tot slot met elkaar in debat over hoe de toekomst en bestemming van het Nieuwe Zandpad eruit moet gaan zien.

Het college heeft de raad per brief met kenmerk 9275857, d.d. 5 november 2021 geïnformeerd over het feit dat om moverende redenen de inschrijving is afgewezen en de tenderprocedure is beëindigd inzake het vervullen van de prostitutiezone op het Nieuwe Zandpad.

De fracties van SBU, Denk, PVV en CDA willen graag een spoeddebat voeren over de oorzaken van het mislukken van de tender en op zo kort mogelijke termijn duidelijkheid scheppen richting de inwoners van Overvecht over de positie van het Nieuwe Zandpad. Daarnaast wensen zij te spreken over de keuze van het college om te komen tot de instelling van een expertcommissie die (onder leiding van mw. W. Sorgdrager) met een voorstel komt over de toekomst van sekswerk in Utrecht Een voorstel waarin recht wordt gedaan aan de ontwikkelingen die in dit legale beroep gaande zijn en een betere positie van sekswerkers, veilige werkomstandigheden en vergunde (thuis)werkplekken vooropstelt.

Het spoedeisende karakter voor dit agenderingsverzoek, behelst naast de positie van het Zandpad, de gewenste discussie over de oormerking dekkingsbron versus ruime opdracht waarmee de commissie op pad gesteld wordt. Het college handelt buiten zijn boekje. Het gebruikt R.O./grondzakengeld wordt aangewend voor onderzoeken naar vergunningverlening van (thuis)werkplekken, voor arbeidsomstandigheden en veiligheidszaken.

De raad heeft budgetrecht in dit kader. Door het eigenstandige besluit betreffende dit onderzoek treedt de het college hierin. Een inbreuk op de financiële spelregels.

Tegelijk, terwijl een onderzoek loopt naar werkomstandigheden & (thuis)werkplekken, aan het Zandpad als bestemming voor een prostitutiezone te blijven vasthouden lijkt ons niet gepast, de grondexploitatie moet vanwege het feit dat de tender is beëindigd terstond gesloten worden met verliesneming. Het onderzoek is een apart onderzoek, en valt buiten de realisatiescope van het Nieuwe Zandpad. Nu de tender weer is mislukt, is opnieuw beginnen niet opportuun.

De voorzitter licht deze agendering toe conform de annotatie bij de Agenda. (zie hier boven) en zij constateert desgevraagd dat de commissie behoefte heeft de geheime bijlage in beslotenheid te bespreken.

Heropening van de openbare vergadering om 14.56 uur.

De commissie

Mevrouw Meering (VVD) laakt het gegeven dat acht jaar na de sluiting van het oude Zandpad het bestuur nog steeds in discussie is over hoe verder.

200 Zij benadrukt dat sekswerk een legaal beroep is. De inzet van de VVD is dan wel steeds op een veilige werkplek voor sekswerkers. Zij legt de vraag voor wat de afgelopen acht jaar heeft opgeleverd. Zij schetst de gang van zaken vanaf 2014 met de niet-succesvolle tenders. In 2019 leek het nieuwe Zandpad er te komen tot nu opnieuw een tender eindigt in een teleurstelling.

Het stadsbestuur staat opnieuw met lege handen en met vrij lege zakken; dit hele proces heeft tijd en geld gekost.

210 Zij noemt de vragen die de brief over de beëindiging van de tender oproept: hoe is het mogelijk dat de gemeente er in een zo laat stadium achter komt dat de wederpartij de financiering niet rond krijgt. Zij ziet de burgemeester die vraag graag beantwoorden.

Met elke mislukte aanbesteding is ook het vertrouwen van de VVD in het nieuwe Zandpad stukje bij beetje afgenomen. Voorafgaand aan deze vierde tender stond haar fractie op het standpunt dat wanneer het weer niet zou lukken het klaar zou zijn; dan moet het Zandpad een nieuwe bestemming krijgen. Op dat punt is het bestuur nu aanbeland. De VVD heeft er geen vertrouwen in dat een nieuwe aanbesteding tot succes zal leiden.

Mevrouw Assen (PvdA) vraagt of mevrouw Meering de beëindiging van deze tender koppelt aan de precieze locatie.

220 **Mevrouw Meering** (VVD) gaat uit van de informatie die zij nu heeft gekregen. Dan hangt het om de financiering. Zij beseft dat het om een totaalplaatje gaat. Deze locatie is aangewezen, het stadsbestuur heeft daaraan bepaalde voorwaarden verbonden. Die voorwaarden zijn na drie mislukte pogingen ook veranderd om de kans van slagen te vergroten. En nu blijkt dat het weer niet gelukt is. Zij gaat ervan uit dat het een samenspel van factoren is, als het gaat om de gevraagde koppeling. Haar fractie vindt het zonde dat deze locatie al acht jaar lang stilligt.

Mevrouw Assen (PvdA) vraagt wat mevrouw Meering nu hiermee zegt tegen sekswerkers. Zij ziet zelf niet de relatie met deze locatie. Zij houdt het voor mogelijk dat de burgemeester daarover iets kan zeggen. Wat zegt ze tegen sekswerkers wanneer op het Zandpad huizen gebouwd moeten worden?

230 **Mevrouw Meering** (VVD) zou de vraag andersom willen stellen: wat zegt de PvdA tegen de omwonenden van het Zandpad? Dit speelde bij de VVD heel erg mee. Hoe langer dit proces voortduurt, hoe meer dit een rol speelt voor haar fractie. Uiteraard wil haar fractie een veilige plek voor sekswerkers. Het college geeft zelf ook wel aan dat de branche veranderd is. Misschien moet het bestuur naar andere kaders kijken. Dat houdt dan ook een nieuwe locatie in.

Mevrouw Assen (PvdA) stelt voor dat mevrouw Meering haar vraag beantwoordt (de impact voor sekswerkers), dan beantwoordt zij de vraag van mevrouw Meering.

240 **Mevrouw Meering** (VVD) zet uiteen dat de impact voor sekswerkers is dat de expertcommissie Sorgdrager gaat kijken naar hoe sekswerk in Utrecht is in te vullen en een plaats is te geven. Dat kunnen wat haar fractie betreft zeker ook nieuwe locaties zijn. Dat moet dan niet het Zandpad zijn. Dat betekent niet dat sekswerk

geen plek meer heeft in Utrecht. Dat betekent dat het bestuur op een keerpunt staat om sekswerk op een andere manier in te vullen.

Mevrouw Bijsterbosch (D66) schetst een tijdlijn vanuit het perspectief van het afhaken van de functie van sekswerk van locaties. Zij vraagt of mevrouw Meerding het wenselijk vindt om alvast de bestemming van het nieuwe zandpad af te halen, voordat een andere locatie er is die de VVD zich wenst.

Mevrouw Meerding (VVD) ziet dat in dit geval als wenselijk, gezien de omstandigheden en gezien het gegeven dat acht jaar lang niets is gebeurd op deze locatie en de omwonenden nog steeds in onzekerheid zitten.

Mevrouw Van Mil (Student & Starter) vraagt hoe de VVD aankijkt tegen het steeds sluiten van sekswerkplekken voordat er weer nieuwe plekken gerealiseerd zijn,

Mevrouw Meerding (VVD) beschouwt dit als een herhaling van de vorige vraag. De VVD ziet nu reden om de sekswerkbesteding van deze plek af te halen gezien de lange tijd waarin de omwonenden in onzekerheid hebben gezeten. Het college oppert met experts te kijken naar alle andere locaties. Haar fractie staat daarachter.

Mevrouw Schers (GroenLinks) vraagt mevrouw Meerding waarom sekswerkers nu langer kunnen wachten op duidelijkheid dan de bewoners van Overvecht.

Mevrouw Meerding (VVD) antwoordt dat deze raad met de beste bedoelingen al heel veel pogingen heeft ondernomen om sekswerkers een plek te geven; dat is blijkbaar niet gelukt. Het stadsbestuur heeft zelf de kaders vastgesteld. Daarvoor was een meerderheid in de raad. Dat blijkt nu niet te werken. Daarom moet het stadsbestuur het over een andere boeg gooien. Zij herhaalt haar conclusie.

Zij vervolgt haar betoog. Zij ziet dat de sekswerkbranche zich in een andere richting ontwikkelt. Haar fractie vindt bovendien dat het bestuur de omwonenden van het Zandpad niet nog langer in onzekerheid moet laten. Wat haar fractie betreft moet het stadsbestuur de conclusie trekken dat het nieuwe Zandpad er niet komt. Wat haar betreft kan de locatie beter voor een andere functie gebruikt worden.

De conclusie van het college is een andere. Het college heeft besloten en stelt voor een expertcommissie in te stellen en stuurt de raad daarover een brief inplaats van een raadsvoorstel. De VVD is niet blij met deze gang van zaken. Zij verneemt graag de reactie van de burgemeester waarom voor deze weg gekozen is. Zij vindt de gang van zaken niet netjes gezien de gevoeligheid van het onderwerp.

Zij vindt het op zich fijn dat het college met het instellen van een expertcommissie erkent dat het stadsbestuur op een keerpunt staat dat het bestuur niet op deze oude voet kan doorgaan. Het college stelt voor de expertcommissie onder andere te vragen naar oplossingen voor het gebrek aan geschikte locaties. Zij vindt dat op zich een goede vraag.

Het gaat haar om het hele proces en niet om een factor daarom schetste zij ook de tijdlijn. Alles bij elkaar doet haar bewegen vanuit het besef dat dit geen geschikte locatie meer is. De steun van de VVD verval.

Mevrouw Assen (PvdA) vraagt of mevrouw Meerding het met haar eens is dat zij haar oude schoenen verkoopt voordat zij nieuwe heeft. De gemeente deed dat ook al in de afgelopen acht jaar; er zijn geen schoenen meer om op te lopen.

Mevrouw Meerding (VVD) antwoordt bevestigend. Zij begrijpt dat op dit voorstel kritiek is. Haar fractie kiest ervoor een knoop door te hakken.

Met betrekking tot de financiën stelt het college dat het op basis van de uitkomst van het onderzoek de financiële consequenties zal bepalen. Ieder jaar is geld gereserveerd voor toezicht en handhaving op het Zandpad. De VVD geeft mee dat dit geld wat haar fractie betreft moet worden ingezet voor toezicht en handhaving elders in de

stad, nu dit niet gaat worden ingezet op het Zandpad. Zij verneemt hierop graag de reactie van de burgemeester.

Voor de VVD was de realisatie van raamprostitutie op het Zandpad belangrijk dat tijden lang kon rekenen op de steun van haar fractie. Er zijn grenzen: het realiseren van het nieuwe Zandpad mag niet ten koste gaan van alles. Die grens is nu bereikt.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vindt *opnieuw beginnen* niet opportuun nu de tender opnieuw is mislukt. De grondexploitatie dient dit jaar nog gesloten te worden met verliesneming, als het aan Stadsbelang Utrecht ligt. Dit zijn zijns inziens de regels van het spel. Daarom ontvangt Stadsbelang Utrecht graag een toezegging dan wel een toelichting van het college waarom het college hiertoe nu niet beslist. Zijn fractie steunt het voorstel van het college om te komen tot een voorstel voor de toekomst van prostitutie in Utrecht. Daartoe riep zijn fractie op; ook zijn fractie heeft een betere positie van prostituees, veiligere werkomstandigheden en vergunde thuiswerkplekken voor ogen.

Zijn fractie is er voorstander van het initiatief voor locaties aan de markt over te laten en niet zelf op zoek te gaan naar locaties. Van meet af aan is de gemeente zowel marktmeester als marktpartij in dit dossier. De overheidsbemoediging zou zich moeten beperken tot de veiligheid van de prostituees en van de klanten. Daarvoor ging zijn fractie steeds.

Hij wees steeds op datgene wat nu gebeurt. Zijn voorspelling is uitgekomen. Hij noemt de fracties die hij verantwoordelijk acht voor de verspilling van zevenen-eenhalf miljoen euro gemeenschapsgeld.

Anderhalve maand geleden riep Stadsbelang Utrecht samen met DENK op om het besluit in te trekken om tot raamprostitutie te komen en een plan te maken voor de prostituees. Dat werd door de partijen die hij zojuist noemde afgeserveerd, maar nu is dit deels in uitvoering gebracht door het college. Er komt een voorstel voor de toekomst van sekswerkers in Utrecht. Daarvoor wordt zelfs Winnie Sorgdrager ingevlogen, de Minister van Staat. Stadsbelang Utrecht zal volgende week 25 november zo mogelijk gezamenlijk met DENK, CDA, PVV, SP en de Utrechtse VVD een rerun voorstellen van de twee weken geleden ingediende motie tot het definitief schrappen van het Zandpad als ontwikkellocatie als enige prostitutievoorziening in Overvecht. De indieners hopen dat de rest van de raad deze motie zal kunnen steunen.

Mevrouw Bijsterbosch (D66) probeert welwillend te luisteren naar de heer Bos. Zij is het op zich eens met een deel van zijn analyse, namelijk dat dit in principe zou moeten werken als een normale markt. Tegelijkertijd is te zien dat dit niet helemaal functioneert juist door de beperkingen die de overheid oplegt. Zij vraagt zich af of de heer Bos wellicht suggesties heeft hoe deze sector meer te normaliseren.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) bevestigt dat het hier gaat om een hele normale sector. Het enige probleem in deze casus is dat de sector geen grondpositie heeft. Wanneer financiering voor gebouwen aangetrokken wordt, wordt dan gesproken over rente van opstal. Die rente van opstal is praktisch niet op een goede manier te financieren zonder de exploitatie geweld aan te doen. Hij geeft een voorbeeld van een vereniging die daarmee ook te maken heeft. In een dergelijke situatie zou de gemeente zich moeten beperken tot het reguleren van de activiteiten die plaatsvinden om te voorkomen dat het criminogene karakter van de sector de overhand gaat krijgen.

Hij wil duidelijkheid bieden naar de inwoners, naar de politie, hij wil dat het bestuur handelt vanuit het oogpunt van beheersbaarheid. Hij wil duidelijkheid bieden naar hulpverleners en naar de prostituees zelf. Hij noemt dat laatste als mogelijk het belangrijkste. Met een voorstel voor de toekomst creëert de overheid nog meer duidelijkheid. Zijn fractie steunt dat, zeker kijkende naar wat hij leest in de brief van het college waarin het college zich richt op veilige werkomstandigheden, op zo mogelijk vergunde thuiswerkplekken. De hele markt is veranderd, zo benadrukt de heer Bos. Hij duidt op de moeilijkheidsgraad van de businesscase.

Mevrouw Bijsterbosch (D66) hoort de heer Bos een analyse maken van de veranderde markt, en thuiswerk. Zij vraagt of de heer Bos het met haar interessant vindt om die analyse te vragen aan de expertcommissie; waardoor zijn deze veranderde situatie en veranderde behoeften ontstaan?

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) antwoordt bevestigend en is daarover zeer enthousiast. Hij benadrukt in zijn eigen woorden hiernaar gevraagd te hebben. Hij heeft de indruk dat die vraag is overgekomen.

Hij vervolgt zijn inbreng in zijn termijn. Hij wil af van het Zandpad als locatie voor de prostitutie vanwege de zeveneneenhalf miljoen euro verlies; de gemeente zal (voor een deel) het geleden verlies moeten terugverdienen op deze prachtige locatie. Hij realiseert graag daar een betaalbare woonvoorziening voor ouderen. Hij spreekt over een “Knarrenhof” voor ouderen uit Overvecht, Zuilen, Ondiep in de buurt met ruimte voor ontmoeting en zorg dichtbij.

Mevrouw Sasbrink (Partij voor de Dieren) is er voorstander van deze locatie nog niet af te schrijven voor deze functie. Zij vraagt of Stadsbelang zich realiseert dat op deze locatie heel veel natuur is verdwenen, waaronder 200 bomen. Deze locatie is niet geschikt voor een woonfunctie vanwege het tankstation en de rioolzuivering. Zij stelt voor de natuur terug te laten keren wanneer het hier niet lukt met de seksbestemming.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) is het daarmee niet eens. Woningbouw zou zijns inziens daar goed op zijn plaats zijn. Dat betekent iets. Daarvoor moet het stadsbestuur zijn best doen. Dat vergt ook behoorlijke investeringen.

Mevrouw Sasbrink (Partij voor de Dieren) vraagt hoe dan om te gaan met de milieuzonering; waardoor denkt Stadsbelang dat woningen daar überhaupt nog mogelijk zijn daar.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) is ervan overtuigd dat daar een prima verblijfsgebied is waar woningen goed te realiseren zijn.

Mevrouw Assen (PvdA) merkt op dat de huidige omwonenden rond de waterzuivering daarover anders denken. Zij vraagt zich af hoe heer Bos die woningen met hoge kwaliteit gaat realiseren.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) herhaalt daarvan overtuigd te zijn.

Hij vervolgt zijn inbreng in zijn termijn. Hij benadrukt dat de gemeente geen marktmeester en marktpartij moet willen spelen in deze sector.

Het voorstel is dat het onderzoek betaald gaat worden uit de grondexploitatie het Nieuwe Zandpad. Dat lijkt zijn fractie een verkeerde bron. In de grondexploitatie zit wat zijn fractie betreft ook grondzakengeld. Dat moet niet aangewend worden voor veiligheidszaken, arbeidsomstandigheden en een onderzoek naar vergunningverlening voor thuiswerkplekken. De oormerking van dit geld is een totaal andere als waarvoor het college dit wil gebruiken.

Als het aan zijn fractie ligt, wordt het geld voor het onderzoek van de expertgroep uit een andere portefeuille gehaald. De heer Bos vraagt zich af of dit wellicht in een

raadsvoorstel gevat moet worden vanwege het budgetrecht van de raad. Hij krijgt hierover graag duidelijkheid en zo mogelijk een toezegging.

390

Punt van orde

De voorzitter geeft aan dat de spreektijden voor de vergadering van vandaag opgehoogd zullen worden in de schorsing naar het avonddeel van de vergadering conform de e-mail van 10 november.

Voortzetting van het debat

400

Mevrouw Streefland (ChristenUnie) haalt de afgelopen acht jaar aan. De ChristenUnie kon alleen instemmen met de ontwikkeling van het nieuwe Zandpad als het zo schoon, veilig en transparant mogelijk zou zijn. Wat haar betreft zet de gemeente stevig in op handhaving en goede hulpverlening. Daarbij was het voor haar fractie cruciaal dat de gemeente geen financiële garantstelling zou verlenen of op een andere manier een financiële bijdrage zou leveren aan de voorkant. Dat staat haaks op de zeer belangrijke toezichthoudende taak van de gemeente in deze branche.

410

De partij die dit zou gaan ontwikkelen, blijkt niet te beschikken over de benodigde financiën en dacht wellicht dat de gemeente een zeer grote financiële garantstelling zou afgeven. Daarmee zal de gemeente het volledig ondernemersrisico dragen voor de exploitatie van de raamprostitutie. Dit is niet conform de tendervoorwaarden.

Daarover is uitvoerig in de raad gesproken. Die voorwaarden staan zwart op wit; dat is meer dan helder en transparant in haar beleving. De argumentatie dat deze partij deze voorwaarden mogelijk niet zou kennen, verwijst zij naar het rijk der fabelen.

Het uitgangspunt van haar fractie was dat toezicht altijd gehouden moet worden. Het ontwikkelen en faciliteren van raamprostitutie is geen kerntaak van de overheid. De vraag die nu voorligt is, wat dan nu te doen.

Wat haar fractie betreft, trekt de gemeente de stekker uit dit dossier voor de ontwikkeling van raamprostitutie op deze locatie. De kosten rijzen de pan uit door de vier mislukte tenders.

420

De vraag is nu wat het betekent voor de bestemming van het Zandpad. De commissie gaat zich buigen over de brede vraag wat de verandering in deze branche betekent voor het sekswerk in heel Utrecht, en niet wat deze verandering betekent voor mogelijk toekomstig sekswerk aan het Zandpad. Dat onderzoek is gehouden en de uitkomst daarvan wordt vandaag besproken.

430

In de brief staat dat het nieuwe Zandpad als mogelijke locatie kan dienen. Haar fractie gunt Overvecht op deze locatie iets anders. Zij is met moeite bereid de uitkomst van het onderzoek van deze commissie af te wachten. Haar fractie kan zich heel goed voorstellen dat er een hele andere uitkomst komt op de vraag naar thuiswerkende vergunde plekken, en dat dat mogelijk iets heel anders kan betekenen voor de stad Utrecht en de plekken die daarvoor komen.

Haar fractie zal pleiten voor een uitgebalanceerde samenstelling van de expertgroep. Voor de ChristenUnie is het belangrijk dat daar ook vertegenwoordiging inzit vanuit de politie en vanuit het OM en de rapporteur mensenhandel. Met betrekking tot het laatste pleit zij voor alertheid op die kant aan deze branche. Zij krijgt graag een toezegging van de burgemeester op dit punt.

Mevrouw Meerdling (VVD) hoort veel overeenstemming met haar inbreng en dan zegt zij uiteindelijk dat ze met moeite de uitkomst van het onderzoeksrapport van de expertgroep afwacht om de bestemming op het Zandpad definitief weg te halen. Zij vraagt wat haar tot die keuze heeft gebracht.

440 **Mevrouw Streefland** (ChristenUnie) is klaar met het bieden van de mogelijkheid voor raamprostitutie op deze locatie. Daar komt haar fractie volledig overeen met de inbreng van de VVD. Zij zou heel graag het onderzoek willen afwachten; dat onderzoek betreft de brede vraag voor de hele stad Utrecht als het gaat om de betekenis van sekswerk en dat daarna mogelijk te besluiten is dat het sekswerk op het Zandpad niet meer nodig is. Dan is haar fractie de eerste die aan deze locatie een andere functie toedicht.

De heer Van Steeg (CDA) kan het betoog van mevrouw Streefland goed volgen. Ook hij ziet wat mevrouw Streefland zegt; de gemeente moet dit niet meer doen bij het Zandpad. Hij vraagt hoe mevrouw Streefland terugkijkt. Zijns inziens heeft dit te maken met de aard van prostitutie. Hij vraagt hoe mevrouw Streefland dat ziet.

450 **Mevrouw Streefland** (ChristenUnie) is het nadrukkelijk eens met het gegeven dat enerzijds gezegd wordt dat het een branche is waarvoor een markt is. Dat dat zichzelf ontwikkelt. Zij zou dat daar willen laten. Tegelijkertijd is ook bekend dat er een wereld omheen zit waarvoor het bestuur van de stad zijn ogen niet moet sluiten. Dat die wereld daar zit, ligt niet aan de sekswerkers. Daarvoor is de toezichhoudende rol van de gemeente. Het is niet mogelijk om te zeggen dat de gemeente zich er niet meer mee zou moeten bemoeien. Die taak moet heel serieus genomen worden. Dat is eigenlijk een hele ingewikkelde constructie.

460 **De heer Van Steeg** (CDA) vraagt of mevrouw Streefland met hem deelt dat de ChristenUnie in een onmogelijke spagaat is gekomen in deze periode.

Mevrouw Streefland (ChristenUnie) verwacht dat het de heer Van Steeg niet zal verbazen dat uitgebreid is gesproken over dit onderwerp in haar fractie. Dat is ook gezegd in december 2019. Op dit dossier heeft de fractie zich afgevraagd wat gedaan moet worden ten aanzien van de tippelzone. De ChristenUnie is van mening dat voor deze sekswerkers een ander perspectief nodig is dan de omstandigheden die daar zijn. Zij stelt vast dat dat gebeurd is. Als het gaat om de ontwikkeling van het Zandpad: haar fractie alleen instappen wanneer het zo schoon, veilig en transparant mogelijk is. Wat haar betreft zou er geen financiering moeten plaatsvinden aan de voorkant en ook geen overlast moeten plaatsvinden in de buurt. Daarin is een voorstel gemaakt. Van tevoren is beseft dat dit zou kunnen mislukken.

470 **De heer Bos** (Stadsbelang Utrecht) hoort mevrouw Streefland goed: ze zegt raamprostitutie aan het Zandpad. Hij vraagt of mevrouw Streefland voor andere vormen van prostitutie op het Zandpad het besluit wil uitstellen.

Mevrouw Streefland (ChristenUnie) licht toe dat zij aangegeven heeft het advies van de commissie af te wachten. Ze kan zich voorstellen dat daar totaal iets anders uitkomt en dat er helemaal geen prostitutie meer nodig is op het Zandpad; haar fractie is daar zeer kritisch op. Haar fractie zal de uitkomst van de commissie heel nauwkeurig beoordelen.

480 **De heer Bos** (Stadsbelang Utrecht) begrijpt dat hiermee mevrouw Streefland zegt "geen raamprostitutie op het Zandpad en op andere mogelijkheden houdt de ChristenUnie haar handen graag vrij.

Mevrouw Streefland (ChristenUnie) antwoordt dat het niet zozeer gaat om *handen vrijhouden*, maar wel om kritisch volgen en beoordelen en het besluit nemen op het moment waarop de commissie haar uitkomsten presenteert.

Hiermee rondt zij haar inbreng af in haar termijn.

De heer El Abassi (DENK) heeft in de raadsbrief kunnen lezen waarom realisatie van het Zandpad voor de zoveelste keer is afgeblazen. In deze raadsbrief wordt niets gezegd over de buurtbewoners die allesbehalve zitten te wachten op het nieuwe

490 Zandpad. Hij spreekt wekelijks bewoners die in afschuw en angst de nieuwe ontwikkelingen omtrent het nieuwe Zandpad volgen. Zelfs een petitie met bijna 3700 handtekeningen wordt volledig genegeerd.

Hij vindt het volledig begrijpelijk dat de bewoners in Overvecht niet zitten te wachten op een prostitutiezone. Zijn fractie gaf dat al eerder aan. Raamprostitutie is een trekpleister voor criminaliteit en de veiligheid in de omgeving zal daaronder gebukt gaan, zo stelt de heer El Abassi zich voor. En dit terwijl de gemeente werkt aan veiligheid en het tegengaan van criminaliteit in Overvecht.

Nu is al sprake van een hoge werkdruk en onderbezetting bij de politie. Wanneer er al per se een plek moet komen voor raamprostitutie, dan niet in de kwetsbare wijk

500 Overvecht. Zijn fractie heeft een flink aantal moties ingediend om prostitutie op het Zandpad te voorkomen. Tot zijn spijt waren die zonder succes.

Hij wil nogmaals uitsluiten dat het Zandpad in de toekomst een locatie zal zijn voor de prostitutie. Hij vraagt hoe het college hierover denkt nu de stad inmiddels 7 miljoen euro armer is.

Het bestuur praat vandaag over onder meer de toekomst van sekswerk in Overvecht.

Een van de bezwaren die zijn fractie al jaren heeft tegen de prostitutiezone op het Zandpad, is het gegeven dat deze in de nabijheid ligt van een islamitische basisschool. In de beleidsregels voor koffieshops is opgenomen dat koffieshops niet binnen een straal van 250 meter van een basisschool gevestigd mogen zijn. Maar

510 ook in locatieonderzoeken met betrekking tot prostitutie, is een soortgelijke bepaling opgenomen. Maar niet bij het Zandpad. Zijn fractie vraagt waarom dat het geval is. Hij verneemt graag van het college waarom deze bepaling bij het Zandpad is weggelaten.

Mevrouw Bijsterbosch (D66) kent het standpunt van DENK over deze locatie. Zij vraagt of zij een opening hoort bij DENK voor andere locaties in de stad.

De heer El Abassi (DENK) kreeg deze vraag al eerder. DENK heeft nooit gezegd niet open te staan voor andere locaties.

Hij vraagt naar het standpunt van de burgemeester als het gaat om de nabijheid van een islamitische basisschool.

520 Hij pleit ervoor Overvecht niet de dupe te laten worden van beslissingen van het stadsbestuur.

Mevrouw Meerding (VVD) vraagt of het uitmaakt of het gaat om een islamitische basisschool of maakt het uit dat er überhaupt een basisschool zit. In dat opzicht zou geen onderscheid gemaakt moeten worden in dit verband.

De heer El Abassi (DENK) heeft bewust dit ook genoemd in zijn vorige bijdrage. Toen liet hij het woord islamitisch weg; juist omdat het niet moet uitmaken. In de beleidsregel gaat het ook om scholen, en zo hoort het ook. Hij hoopte dat hierover een vraag gesteld werd. In die zin had de toevoeging van *islamitisch* effect op dit moment.

530 **Mevrouw Bijsterbosch** (D66) betreurt het dat het bestuur terug bij af is. Deze commissie ervaart zij als een déjà vu. Dit is voor sekswerkers onverteerbaar; over

heel Nederland is het aantal veilige sekswerkplekken in het afgelopen 20 jaar afgenomen, gehalveerd zelfs.

Zij wil meer informatie over hoe dit zo mis is kunnen gaan. Hoe kan het dat bijna een jaar nadien de gemeente ontdekt dat het financiële plaatje niet klopt.

In maart 2021 viel een partij af omdat op twee criteria lager gescoord werd dan 60 punten. Is die partij nog een mogelijkheid geboden tot reparatie? Zo ja, is die benut?

540 Het nieuwe Zandpad moest de grote oplossing zijn voor alles. Zij stelt grote vraagtekens bij alle prostitutie op één plek. Onder dat mom werd ook de Hardebollenstraat opgekocht. Recent is de prostitutiebestemming van het pand op de Jaffastraat afgehaald. Het college had het perspectief op Nieuwe Zandpad meegewogen. Zij vraagt of het college dan zelf ook niet ziet dat het college hierin te voorbarig is geweest.

D66 was altijd duidelijk over dat er in Utrecht ruimte moet zijn voor sekswerkers, in vrijheid, veiligheid en gezondheid. Voor haar fractie is ook duidelijk dat doodleuk nog een keer tenderen niet de weg vooruit is.

550 Mevrouw Bijsterbosch denkt dat het zinnig is met de commissie Sorgdrager een stap terug te zetten om na te gaan wat wel de stap vooruit kan zijn. Haar fractie zou aan de commissie enkele zaken willen meegeven over financiering, locaties, behoeftes van sekswerkers en over décriminalisering.

Zonder mogelijkheden voor financiering is dit debat een clownshow. Uiteindelijk is dit steeds de crux. Zij wil de vraag meegeven aan de commissie Sorgdrager hoe de financierbaarheid voor prostitutielocaties of –panden te vergroten is. Welke rol zou de gemeente hierin kunnen nemen? Zij beseft dat dit een spannende vraag is.

Doorgaans heerst de mening dat dit een marktactiviteit is. Zij veronderstelt dat het mogelijk handig is hoe hierin banken een vroegtijdige rol te kunnen geven.

560 Zij heeft inmiddels haar twijfels bij de financierbaarheid vanuit de sector voor één grote locatie. Zij legt de vraag voor of kleinere partjes of meerdere plekken in de stad de financierbaarheid ten goede zou kunnen komen.

Mevrouw Streefland (ChristenUnie) vraagt of dit voor D66 ook het einde betekent van raamprostitutie als branche als zij voor kleine plekken gaat.

Mevrouw Bijsterbosch (D66) antwoordt ontkennend. Het is niet aan haar om te bepalen of raamprostitutie de vorm is. Volgens haar is het heel goed dat de commissie aan de slag gaat. Zij hoopt ook dat de commissie met veel sekswerkers zal spreken. Zij houdt het voor mogelijk dat het bestuur op dit dossier meer gaat handelen op basis van feiten.

570 **De heer Van Steeg** (CDA) begrijpt uit de inbreng van mevrouw Bijsterbosch dat zij nooit enthousiast was over het plan voor het Zandpad.

Mevrouw Bijsterbosch (D66) antwoordt dat de heer Van Steeg dat niet goed hoort.

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat mevrouw Bijsterbosch een andere analyse gaf van de ontwikkeling van de markt van prostitutie.

Mevrouw Bijsterbosch (D66) houdt het voor mogelijk dat het in de loop van haar betoog duidelijker wordt. Zij stelt zich voor dat het bestuur zich lerend opstelt. Zij kan zich voorstellen dat op dat punt D66 en het CDA elkaar vinden.

De heer Van Steeg (CDA) bevestigt dat partijen het daarover eens zijn. Ook het college zegt inmiddels dat het anders moet. Hij zou dit ook niet meer willen doen op deze plek. Hij vraagt of D66 dat deelt.

580 **Mevrouw Bijsterbosch** (D66) antwoordt ontkennend.

Mevrouw Assen (PvdA) hoort mevrouw Bijsterbosch spreken over de commissie en dat het goed is dat die aan het werk gaat. Zij maakt zich zorgen over wat het stadsbestuur in de tussentijd doet. Zij vraagt of mevrouw Bijsterbosch daarop een antwoord heeft; op alle verdwenen sekswerkplekken en of in de tussentijd iets aan herstel te doen is.

Mevrouw Bijsterbosch (D66) heeft ook daarover ideeën. Zij vervolgt haar betoog en stelt zich beschikbaar voor de beantwoording van vragen die daarna zijn overgebleven.

590 D66 wil de huidige locatie voor sekswerk niet weggooien. Haar fractie ziet geen heil in een vijfde tender waarin dezelfde uitgangspunten worden gehanteerd als de laatste. Wanneer de gemeente nu afscheid neemt van deze locatie, loopt zij het risico dat alle ruimte voor sekswerkers in de stad volledig uitsterft, met alle gevolgen vandien. Wat haar betreft kijkt het bestuur breder en inventariseert de commissie in gesprek met de branche naast deze locatie meerdere mogelijke type locaties voor sekswerk. In september zei zij al in een commissiedebat dat de huidige aanpak van *een loketje openen en afwachten* niet voldoende is in de ogen van haar fractie.

Zij wil daarbij ook een aanvulling doen. Wanneer de wens bestaat sekswerk te decriminaliseren waarover de raad onlangs een uitspraak deed, vraagt zij of voor elke
600 vorm van sekswerk noodzakelijk is dat de locatie of het pand specifiek een prostitutiebestemming moet hebben. Graag ziet D66 dat de commissie Sorgdrager hier ook verder induikt. Het zou haar een lief ding waard zijn wanneer ook hier zonder taboe naar te kijken is. Zij krijgt hierop graag de reactie van de burgemeester.

Mevrouw Streefland (ChristenUnie) begrijpt deze vraag van D66; zij legt de vraag voor of de gemeente Utrecht wellicht gebonden is aan landelijke regelgeving als het gaat om vergund en onvergund.

Mevrouw Bijsterbosch (D66) antwoordt dat dat juist is. Zij brengt het begrip “geitenpaadjes” in. Zij is benieuwd te vernemen of die er zijn. Zij is geen jurist. Mogelijk zijn er landelijk mensen te vinden die daarop een antwoord kunnen geven.

610 **Mevrouw Meerding** (VVD) vult hierop de vraag aan hoe dit rond veiligheid op te lossen. Onvergunde plekken zijn minder goed in beeld. Heeft mevrouw Bijsterbosch daarover al ideeën?

Mevrouw Bijsterbosch (D66) onderscheidt daarin twee afzonderlijke vragen. De ene kant is dat de vraag of iets bestemmingsplan technisch mag en aan de andere kant is het de vraag of voor iets een vergunning is verleend. Haar vraag gaat over het ruimtelijke deel. Wanneer de andere vraag ook mee te nemen is, beveelt zij dat van harte aan bij de expertcommissie.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) heeft niet echt gelezen dat het college ook in ruimtelijke zin een uitgebreid voorstel gaat neerleggen bij de expertcommissie. De
620 vragen hebben te maken met andere aspecten: veilige werkplek, niet-vergunde thuiswerkplekken maar niet met het ruimtelijke aspect zoals de realisatie van een groot prostituéhotel. Hij vraagt wat D66 precies wil.

Mevrouw Bijsterbosch (D66) brengt de discussie in september onder de aandacht; los van raamprostitutie zijn er maximaal zes vergunningen mogelijk voor privéhuizen, clubs, massagesalons. In theorie zijn er zes vergunningen uit te geven, maar Utrecht heeft geen 6 plekken waar dat mogelijk is. Daarin zit de ruimtelijke vraag: hoe dit mogelijk te maken.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vindt dit een interessante gedachte van D66. Te denken is aan de verruiming van het aantal vergunningen. Dan is het stadsbestuur

630 aan de lat voor het stellen van kaders. Hoeveel meters verwijderd van een school? Hoe is de veiligheid te borgen? Et cetera. Dan bepaalt het stadsbestuur de regels. Hij vraagt of D66 op dat spoor zit.

Mevrouw Bijsterbosch (D66) kan zich voorstellen dat een prostitutiebestemming met een grote uitstraling op de omgeving, bijvoorbeeld door veel verkeer dat er op afkomt, specifiek opgenomen moet worden in een bestemmingsplan. Zij is er benieuwd naar of kleinschaliger werkplekken waar de voorbijganger niets aan ziet, een prostitutiebestemming nodig heeft.

640 **De heer Bos** (Stadsbelang Utrecht) merkt op dat het exploitatiemodel waarvoor het bestuur nu bijeen is, raamprostitutie is. Raamprostitutie is heel iets anders dan een club, een privéhuis of bij mensen thuis in een vergunde kamer. Dat betekent dat een hele andere aanvliegroute nodig is als die bij *de fast moving consumerservices* die raamprostitutie is. De verkeersaanzuigende werking bij raamprostitutie is er niet bij een club of bij een privéhuis.

Mevrouw Bijsterbosch (D66) is het daarmee eens. Zij licht toe te proberen het verhaal breder te trekken. Zij beschouwt de opdracht aan de expertcommissie ook als breder. Zij refereert hierbij aan het debat in september.

650 Zij vervolgt haar inbreng in haar termijn met te pleiten voor ruimte aan verandering in de seksbranche. Bijna geen enkele sector is zo gereguleerd met zoveel specifieke regels als de seksbranche. Daardoor loopt haars inziens de overheid vaak achter de feiten aan. Het zou fijn zijn wanneer de expertcommissie mengvormen van verschillende vormen van sekswerk onderzoekt. De vraag is dan hoe veranderende manieren van werken zo legaal en zo veilig mogelijk te maken als overheid; manieren die soms al lang bestaan of waaraan al lang behoefte is in het sekswerk.

660 Het sekswerkdebat blijft tot haar spijt vaak feitenvrij. Vaak graven politieke partijen zich in, in morele posities zonder daadwerkelijke interesse in hoe de sector werkt en hoe de veiligheid het beste te bevorderen. Zij ziet de ingestelde expertcommissie ook als een kans om meer feiten in de uiteindelijke afweging te krijgen. Aan welke vorm van sekswerk is behoefte bij sekswerkers? Thuiswerken moet wat D66 betreft veiliger. Maar niet elke sekswerker ziet thuiswerk als fijne of reële optie. Zij ziet ook graag meer inzicht in of thuiswerk nu noodgedwongen is door het gebrek aan locaties of dat er een behoefte is die losstaat van de beschikbaarheid van locaties. Zij verneemt graag iets meer over de verhoudingen van het aantal sekswerkers dat graag thuiswerkt en het aantal sekswerkers die dat liever elders doen wanneer zij daartoe elders de mogelijkheid krijgen.

670 Het wachten is nu op de formatie van een nieuw kabinet. Utrecht kan niet afwachten. Wat doet het gemeentebestuur van Utrecht in de tussentijd om bij te dragen aan het tegengaan van discriminatie van sekswerkers als het bijvoorbeeld ook gaat om het krijgen van leningen en verzekeringen. Hoe loopt de lobby richting Den Haag voor volledige décriminalisering van sekswerk waartoe D66 namens heel veel partijen in de raad opriep. Wat doet Utrecht in de tussentijd voor de veiligheid en gezondheid van sekswerkers zolang er geen zicht is op nieuwe werkplekken?

Mevrouw Streefland (ChristenUnie) vraagt wat D66 gaat doen als het gaat om de criminele kant van de sector. Zij hoorde D66 daarover niet spreken. Zij krijgt daarop graag nog een reflectie.

Mevrouw Bijsterbosch (D66) heeft mogelijk een verkeerde indruk gewekt. Uiteraard is zij niet waarde vrij. Ook haar betoog is ideologisch. Zij constateert dat het bestuurlijke gesprek, ook landelijk, over sekswerk vrij feitenarm blijft. Zij betreurt dat, terwijl zij hierin wel een morele positie inneemt.

- 680 **De heer Van Deún** (PVV) stelt drie punten aan de orde: (1) het proces rondom het Zandpad, (2) de instelling van de expertcommissie en (3) een aanzet richting de mogelijke legalisatie van deze sector en de mogelijke ondersteuning ervan. 12 september 2019 vond zijn eerdere bijdrage plaats. Op die avond gaf hij kort en bondig aan wat de PVV vond van deze zaken. Hij adviseerde het college dit de prullenbak in te gooien.
- Ook hij heeft gezegd dat sekswerk een legale branche is. De PVV heeft niets tegen sekswerkers. De PVV ziet hen als een normale beroepsgroep. Dat betekent dat de PVV ze als gewone werknemers wil behandelen. Dat doet het bestuur van de stad niet wanneer het de locatie het Zandpad en alles eromheen faciliteert met gemeen-
- 690 schapsgeld. Hij hoort nu niet meer terug wat voorbijkwam in de Raadsinformatie-avond, behalve in de bijdrage van de heer El Abassi van DENK. Hij noemt in dit verband de ruim 4000 handtekeningen van bewoners uit Overvecht die tegen de locatie waren. De bewoners verwachtten daar overlast. Sekswerk is dan misschien wel legaal maar kwetsbaar. Sekswerk is soms verbonden met criminaliteit, maar niet altijd. Uitbuiting, mensenhandel, overlast, kwam vandaag niet aan de orde. De vraag is dan of de overheid dat moet legaliseren en faciliteren. Zijn antwoord daarop is ontkennend. En zeker niet wanneer het advies van Justitie en politie negatief is.
- Mevrouw Assen** (PvdA) vraagt naar de waarde ervan dat sekswerk een legaal beroep is.
- 700 **De heer Van Deún** (PVV) bevestigt dat sekswerk een legaal beroep is. Dat betekent niet dat de gemeente dat zou moeten faciliteren. Hij attendeert op de gemeenten rondom Utrecht en hij neemt Nieuwegein als voorbeeld. Daar is een uitstekende club al jaren aan het werk, niet gefaciliteerd door de overheid. Dat is de markt. Zij zijn gevestigd op een industrieterrein, de Liesbosch. In Maarssen gaat het ook zo aan de Gageldijk. Hij kijkt naar Woerden met drie vestigingen in de markt. Dat wordt gefaciliteerd; er is toezicht vanuit de wijkagenten. Maar niet een voorziening die gefaciliteerd wordt door de gemeente Utrecht met 7 miljoen euro.
- Hij vervolgt zijn inbreng in zijn termijn. Met betrekking tot toezicht gaat het om 30 fte politie; die is ook ergens anders in te zetten. Een van de voorwaarden van de politie
- 710 was de registratie. De gemeente is tot het uiterste gegaan tot aan de Raad van State, en de gemeente Utrecht kreeg ongelijk. Dit plan had het stadsbestuur niet moeten doen. Hij adviseert het college hiermee te stoppen en het over te laten aan de markt.
- Zijn tweede punt betreft de expertcommissie. Hij is op zich blij met een commissie. Hij had daarover willen meepraten in deze raad. Het college passeert de raad. Het gaat geld kosten. De gemeenteraad gaat over het geld. Hij heeft niet het gevoel nu inbreng te kunnen leveren aan de commissie. Wordt dit een feestje van D66 met een D66-ideologie? Mevrouw Sorgdrager is lid van D66. Hij zou graag de commissie een aantal punten willen meegeven die zij ook zou kunnen onderzoeken.
- 720 De prostitutie vindt momenteel plaats vanuit huizen. Hij legt de vraag voor waarom het stadsbestuur dat niet legaliseert. Waarom stelt het stadsbestuur geen regels vast dat mensen die op een adres wonen en daar al jarenlang zijn ingeschreven het vak mogen uitoefenen. Dit zou zijn voorstel zijn op korte termijn. Mogelijk moeten er andere dingen gebeuren op de lange termijn. Mogelijk komt de expertcommissie daarmee.
- Mevrouw Bijsterbosch** (D66) dankt de PVV voor deze tegemoetkoming. Ook zij denkt dat iedereen wil voorkomen dat vanuit de angst om uit huis gezet te worden

sekswerkers geen aangifte doen. Daarnaast is nog wel meer nodig. Zij vraagt of de heer Van Deún dat eens is met D66.

730 **De heer Van Deún** (PVV) antwoordt bevestigend. Er zijn nu zes vergunningen voor grote projecten. Die komen niet allemaal tot stand. Er zal ook een vraag zijn. Hij benadrukt dat aan de markt te willen overlaten. Dat is het standpunt van zijn partij. Hij adviseert het college te beginnen met de dames die uit huis werken. Thuiswerken is in coronatijd heel normaal; waarom dan niet voor deze beroepsgroep? Hij rondt hiermee zijn bijdrage af.

Mevrouw Streefland (ChristenUnie) merkt op dat de PVV de partij is die zegt dat volgens de regels gewerkt moet worden. Voor thuiswerk is een vergunning nodig. Zegt de PVV hiermee dit niet meer van de thuiswerkers te vragen? Hoe moet dit gerealiseerd worden?

740 **De heer Van Deún** (PVV) antwoordt op te roepen tot legalisering. Dat moet met een vergunning. Dan is daarop ook toezicht en handhaving mogelijk. Dan is ook bekend waar dit plaatsvindt in de stad. Hoe dit te doen, is uitwerking. Hij benadrukt het belang ervan het mogelijk te maken.

Mevrouw Van Mil (Student&Starter) vergelijkt dit project met de Uithoflijn. Op korte termijn is in Utrecht behoefte aan nieuwe plekken voor sekswerk. Het sekswerk in Utrecht duikt de illegaliteit in omdat er veel plekken zijn opgeheven. Ondertussen groeit de stad; maar het aantal plekken voor sekswerk blijft afnemen. Haar fractie vindt zelfreflectie van de gemeente over de mislukte tender ontbreken in de raadsbrief aan de gemeenteraad. Zij vraagt zich af hoe het mogelijk is dat vier

750 tenders mislukt zijn, en dat de garantstelling zo laat aan het licht kwam toen alles in kunnen en kruiken leek te zijn. Zij vraagt uitleg van de burgemeester over de totstandkoming van de miscommunicatie.

Het mislukken van de tender betekent voor haar niet dat het bestuur zich moet neerleggen bij het mislukken van het sekswerk in Utrecht. Haar fractie is heel blij met de erkenning van de gemeente over de verschuiving van traditionele vormen naar onlinevormen. Zij refereert aan eerdere inbreng van haar fractie in een andere commissie. Zij kijkt uit naar het rapport van de expertise commissie. Zij adviseert het college alle vormen te onderzoeken en de behoefte daaraan.

760 Zij heeft jarenlang gepleit voor een plek voor sekswerkers in Utrecht. Aangezien het Zandpad in de afgelopen tijd nog steeds voor mogelijk werd gehouden, ook als compensatie voor sluitingen, is zij meegegaan met die sluitingen. Daarom is het lastig om te zien dat het is mislukt. Zij erkent dat het een lastige casus is. De belofte van ruimte voor iedereen lijkt nu niet waargemaakt te worden.

De vraag is wat meegenomen wordt van de mislukte tenders. Mogelijk moet het bestuur zich niet meer inzetten op die ene oplossing het Zandpad, maar moet het bestuur zich richten op meerdere locaties in de stad. Momenteel zijn slechts drie van de zes te vergeven vergunningen in gebruik. Heeft de gemeente hierin een te passieve houding? Weten mensen dat ze van de vergunningen gebruik kunnen

770 maken? Zij legt de vraag voor of het bestuur de potentiële mogelijkheden voldoende benut. Is er mogelijkheid sekswerkers meer te verspreiden over de stad?

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) merkt op dat er wordt uitgegaan van aanbodge-richte markt, terwijl een vraagsturing beter zou kunnen werken. Dan ligt het initiatief niet bij de gemeente, dan ligt het initiatief bij de prostituee die thuis een veilige werkplek wil realiseren die zogenaamd te vergunnen is. Student & Starter spreekt

over de gemeente als degene die voor die plek moet zorgen. Hij oppert de suggestie de initiatiefnemers in staat te stellen een plek te realiseren.

780 **Mevrouw Van Mil** (Student & Starter) houdt eraan vast dat een deel van de verantwoordelijkheid bij de gemeente ligt. De gemeente kan de vergunningen afgeven voor een daadwerkelijke seksbestemming. Zij erkent dat de verschuiving plaatsvindt. Zij vindt dat ook gekeken moet worden naar sekswerk in verschillende vormen.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) pleit ervoor om als gemeente met een andere mindset de toekomst in te gaan waarbij nagegaan wordt hoe zij de initiatiefnemer kan faciliteren.

Mevrouw Van Mil (Student & Starter) denkt dat hier een stuk ontbreekt. Zij vraagt zich af of het bestuur een goed beeld heeft van de vraag die momenteel bestaat. Momenteel is alleen een beeld van wat legaal plaatsvindt. Zij hoopt dat de expertisecommissie de werkelijke vraag boven water kan halen.

790 **De heer Bos** (Stadsbelang Utrecht) pleit voor een “ja, mits-houding” daarin om daarin te slagen.

Mevrouw Van Mil (Student & Starter) heeft de indruk dat Stadsbelang Utrecht en Student & Starter het op dit punt eens zijn: nagaan wat de gemeente kan met de initiatieven. Zij vervolgt haar inbreng in haar termijn.

Zij vraagt zich af hoe de gemeente succesvol opereert wanneer aan het Zandpad toch een of andere seksbestemming wordt gegeven; zij vraagt een toelichting van de burgemeester.

800 Zij vraagt de expertcommissie te erkennen dat sekswerk een legaal beroep is. Zij vraagt die commissie ervoor te zorgen dat sekswerkers hun beroep veilig kunnen uitoefenen, ervoor te zorgen dat er plek is voor verschillende vormen van sekswerk en dat Utrecht weer ruimte geeft aan iedereen, dus ook aan de sekswerker.

De heer Van Steeg (CDA) vindt het goed dat vandaag gesproken wordt over de stopzetting van de tender met betrekking tot het Zandpad. Dat was een uitdrukkelijke wens van het CDA. Hij roept op definitief te stoppen met het Zandpad, met te werken aan de prostitutiezone in Overvecht.

810 Dat het niet zou gaan werken is nu tot zijn spijt werkelijkheid geworden. Hij vraagt de burgemeester terug te kijken naar het proces zoals dat is gelopen. Het is vreemd dat het niet lukt na een zo lang lopende tender. Onduidelijkheid is er gerezen over de garantstelling. Hij vraagt wat dit zegt over de betrouwbaarheid van de partijen. Moet de gemeente samenwerken met een dergelijke partij? Hij vraagt de reactie van burgemeester hierop.

Hij was er verbaasd over dat de raad zich niet eerder heeft kunnen uitspreken over de expertcommissie. De commissie zal met een breed perspectief kijken. Ook hier is te merken dat het debat gepolitiseerd is. Hij ziet ook graag mensen zitting nemen in die commissie van een andere kleur dan de bekende kleuren. Hij krijgt daarop graag de reactie van de burgemeester.

Hij is er voorstander van met de VVD de 20 fte handhaving elders in de stad in te zetten. Hij hoopt dat de burgemeester dat wil toezeggen.

820 **Mevrouw Assen** (PvdA) vraagt waar de prostitutie dan wel gevestigd moet worden wanneer het CDA tegen deze locatie is.

De heer Van Steeg (CDA) beseft dat prostitutie niet weggaat. Hij noemt het een legaal beroep maar niet een normaal beroep. Hij is benieuwd naar de analyse van de expertcommissie. Hij vindt dat de overheid er niet te dicht tegenaan moet gaan zitten. Hij pleit ervoor niet op deze weg door te gaan.

Mevrouw Assen (PvdA) vindt de mislukking van de tender enorm teleurstellend en zorgwekkend. Het bestuur lijkt verder weg dan dichterbij de realisatie van schone, veilige en transparante werkplekken voor sekswerkers. Het gaat erom dat sekswerk een legaal beroep is dat al jaren vrijwel nergens in de stad legaal uit te oefenen is. Dat zal nu nog langer duren. De PvdA vindt dat niet uit te leggen. Zij vraagt of de burgemeester die mening deelt. Zij wil in dit debat antwoorden op de vraag hoe deze tender toch kon mislukken na het positieve nieuws in juni. Zij wil nagaan hoe richting de toekomst de sekswerkers zo snel mogelijk in Utrecht veilig hun werk kunnen doen.

Het is serieus tijd om plan B te gaan verkennen. Zij wil weten hoe zij de raadsbrief moet lezen waarin het gaat om de toename van online thuiswerk door sekswerkers onder andere als gevolg van corona. Dat klinkt in haar oren bijna als *vooruitlopen op de realisatie van minder sekswerkplekken in Utrecht*.

Haar fractie wil aangeven te weten en te snappen dat er ook mensen blij zijn wanneer het nieuwe Zandpad er niet komt omdat zij een toename van overlast vrezen. Haar fractie is ervan overtuigd dat door goed toezicht en hulpverlening overlast te voorkomen is. Daarnaast is sekswerk een legaal beroep dat nu amper uit te oefenen is. Zij vindt dat onacceptabel met het oog op de gezondheid en veiligheid van sekswerkers. Tegelijkertijd zei ook de PvdA dat deze tender moest lukken. Haar fractie is er geen voorstander van concessies te doen in de eisen en opnieuw te tenderen. Dat lijkt haar gezien de tegenwerkende financiële regelgeving niet zinvol. Welke lobby voert de burgemeester daarover richting Den Haag? Van sekswerk een legaal beroep maken lijkt nog niet zo gemakkelijk. Zij refereert aan de uitzending van Pointer van drie weken geleden: slechts in drie gemeenten in Nederland is in bepaalde situaties thuiswerk legaal gemaakt. Daarom vraagt zij de burgemeester naar alternatieven. Ziet zij zoals de PvdA en andere partijen dat kleinschaliger sekswerkplekken kansrijker zijn, juist gezien de financiële beperkingen bij grote exploitatie?

Haar fractie staat ervoor dat dit college zo snel mogelijk alles op alles zet om werkplekken te bieden voor raamprostitutie en andere vormen omdat op online prostitutie (thuiswerk) vrijwel geen toezicht en zorg mogelijk zijn; zij verneemt graag wanneer de burgemeester daarvoor andere oplossingen ziet. In de uitzending van Pointer werd zij erover geïnformeerd dat thuiswerk vrijwel altijd *illegaal* betekent. Dat betekent niet alleen een gebrek aan toezicht, maar ook de dreiging dat iemand uit huis te zetten is. De PvdA vindt inzetten op thuiswerk op die manier geen alternatief. Zij vraagt welke kansen het college ziet nog op het Zandpad zelf, mogelijk in een andere vorm. Zij vraagt of de burgemeester met haar van mening is dat serieuze alternatieven moeten worden verkend.

De raad maakt vaker nieuwe plannen voor nieuwe gebiedsontwikkelingen. Zij vraagt of het college daar ook nog naar kijkt; of ziet zij meer in het mogelijk maken van kleinschalige prostitutie? Haar fractie staat open voor meer varianten; als de doelstelling maar is zo snel mogelijk voldoende nieuwe werkplekken te creëren. De gemeente laat sekswerkers wat haar betreft al veel te lang in de kou staan met alle gevolgen van dien.

Mevrouw Sasbrink (Partij voor de Dieren) is erover zeer teleurgesteld dat deze tender is afgebroken. Bij de sluiting in 2013 kwamen meer dan 300 mensen zonder werkplek te zitten. Die moeten nu nog langer wachten op een veilige vaste plek. Zij

begrijpt het gegeven van de huidige situatie waarin juridisch geen andere mogelijkheid was. Dat neemt haar teleurstelling niet weg.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vraagt zich af of mevrouw Sasbrink en anderen een beeld hebben van de aantallen prostituees van Utrechtse origine of uit het verzorgingsgebied die nu feitelijk zonder emplooi zitten of nog over zijn. Er waren ook veel Oostblokkers bij.

880 **Mevrouw Sasbrink** (Partij voor de Dieren) heeft die cijfers nu niet. Zij kan zich voorstellen dat deze mensen niet acht jaar lang op de bank hebben gezeten en dat die ergens anders terecht zijn gekomen. Maar die hebben nog steeds niet die veilige werkplek in Utrecht en die moeten daarop nu nog langer wachten. Zij vervolgt haar inbreng in haar termijn.

Voor haar fractie hangt het Zandpad direct samen met natuurvernietiging. Zij denkt aan de honderden bomen die gesneuveld zijn. Zij vraagt zich steeds meer af of dat nodig was en waarom de motie Kappen met Kappen niet gehanteerd is. Die kaalslag heeft plaatsgevonden. En nu gaat het om de vraag of een plek voor prostitutie hier te realiseren is en of dit het kappen waard was. Zij legt de vraag voor waarom het zo
890 gelopen is.

Ondertussen ziet zij de kosten oplopen door deze mislukte tender en daar weer bovenop het juridisch gedoe eromheen. Zij vraagt zich af of dit moet worden terugverdiend met een volgende tender en of het eerlijk is dit steeds te laten oplopen en door te berekenen. Zij vraagt hoe het college daarover denkt.

In de brief wordt gesignaleerd dat er een verschuiving is van traditioneel locatiegebonden naar onvergund en bemiddeld via internet. Wanneer die beweging er is, begrijpt zij de logica dat te faciliteren. Haar fractie maakt zich hierover ook zorgen; zij vraagt zich af of deze verschuiving voor alle sekswerkers een eigen keuze is en of dit voor iedereen aan de orde is, of dat er nog steeds een groep is die wel gebaat is bij
900 een vaste locatie. Hoe is ervoor te zorgen dat het onvergund en geen vaste locatie veilig en transparant blijft. Deze twee aandachtspunten geeft zij de commissie Sorgdrager mee.

Het college doet tot haar geluk ook goede voorstellen. Zij vraagt zich af hoe het thuiswerk veiliger te maken is en hoe de positie van sekswerkers te verbeteren is en voor veilige werkomstandigheden is te zorgen.

Deze commissie gaat ook naar belemmeringen die ondernemers ervaren. Een van de vragen is het gebrek aan geschikte locaties. Er liggen veel locatieonderzoeken uit eerdere besprekingen. De negatieve impact op de omgeving is ook bekend. De locatie is niet de reden voor het stopzetten van deze tender. Geeft het bestuur nu
910 valse hoop aan omwonenden met een nieuw onderzoek naar geschikte locaties terwijl er al locatieonderzoeken liggen? Zij vraagt de reactie van de burgemeester en wil weten in hoeverre daarover is nagedacht.

Uit de brief blijkt de samenstelling van de commissie Sorgdrager nog niet duidelijk. Het lijkt haar nuttig aan de commissie naast vertegenwoordigers van de branche ook juridische en financiële deskundigen toe te voegen. Ook bancaire kennis lijkt haar fractie een goed plan en dan met de vraag hoe eraan bij te dragen is dat een eventuele volgende tender ook juridisch en financieel succesvol kan zijn. Dan kan het nuttig zijn om niet alleen naar de recent mislukte inschrijving te kijken, maar ook te evalueren waarom al die andere inschrijvingen niet in behandeling te nemen waren.

920 Stel dat de commissie Sorgdrager een andere locatie geschikter vindt, bijvoorbeeld omdat een kleinere locatie volstaat, ontvangt zij graag scenario's van de toekomst voor deze locatie óf van deze commissie óf van het college zelf, gelijktijdig met het

voorstel van de commissie. Wat haar fractie betreft wordt dan ingezet op natuurherstel en compensatie op deze locatie van de 200 bomen die gekapt zijn.

Voor **de heer Wiegant** (SP) was het mislukken van deze tender geen verrassing. Hij had het de vorige keer al voorspeld. Hij vraagt hoeveel miljoenen nog in deze procedure geïnvesteerd moeten worden zonder resultaat. Hoeveel mensen in de stad had de gemeente Utrecht kunnen helpen van het geld dat hiermee gemoeid is. Hij beschouwt dit als een overschot aan wensdenken en als een gebrek aan realiteitszin. De SP had graag gezien dat het nieuwe Zandpad al jaren geleden succesvol was afgerond. Zijn fractie was er ook oorspronkelijk voorstander van. Al een tijd is bekend dat deze tender niet werkte.

Hij is er voorstander van dat de gemeente het zelf aanpakt. Het aantrekken van partijen blijkt niet te lukken. Wat zijn fractie betreft, gaat de gemeente dit niet doen. Hij ziet weinig nut in het meenemen van de huidige locatie in het onderzoek, des te meer omdat de buurt hierop tegen is.

Zijn fractie is voorstander van het onderzoek op zich. Zijn fractie blijft van mening dat hier een taak voor de overheid ligt om prostitutie in Utrecht fatsoenlijk te faciliteren.

Mevrouw Schers (GroenLinks) vindt het mislukken van de tender een hele zure appel. GroenLinks bijt daarin liever niet. Sekswerkers bijten al 8 jaar in die appel; het spijt haar fractie dat Utrecht niet de stad is van iedereen. Dat voelt het voor haar nu ook niet.

De gemeente heeft te maken met gedeelde opvattingen hierover. De stad moet er wel samen uitkomen. Sekswerkers hebben een veilige plek nodig om te kunnen werken. Daarvoor zijn locaties nodig in de stad. Haar fractie geeft de expertcommissie het vertrouwen uit te zoeken wat te ontwikkelen is op de locatie het nieuwe Zandpad, maar zeker ook elders in de stad.

Wat haar fractie betreft gaat er wel duidelijkheid komen. Wat haar betreft mag het rapport van de expertcommissie zo concreet mogelijk zijn zodat de raad volgend jaar daar direct mee verder kan en er voor zowel sekswerkers als bewoners in Overvecht duidelijkheid komt over deze locatie.

Dat de burgemeester de raad de handschoen toewerpt om de expertcommissie aandachtspunten mee te geven, stelt zij op prijs. Een groot aandachtspunt is voor GroenLinks décriminalisering van sekswerk. Daarin sluit haar fractie aan op de opvatting van D66. Zij wenst dit terug te zien als randvoorwaarde en krijgt daarop graag een toezegging. Dat betekent voor GroenLinks dat sekswerkers een prominente vertegenwoordiging in de expertcommissie krijgen; hun vertrouwen in de werkwijze en de uitkomsten is voor haar fractie enorm van belang. Het gaat om de toekomst van hun werk. Zij vraagt hoe de burgemeester dit ziet er wat zij hierop kan toezeggen.

Zij sluit zich aan bij het punt van Student & Starter alle vormen van sekswerk mee te nemen in de visie. Ook zij vraagt of de burgemeester kan toezeggen dat de commissie geen groepen uitsluit, ook als het gaat om kenmerken als geslacht en afkomst. Zij sluit zich ook aan bij eerdere sprekers als het gaat om de gewenste sekswerklocaties en thuiswerken.

Décriminalisatie betekent voor GroenLinks dat de sekswerkplek een economisch dossier is waarbij andere beleidsgebieden zoals welzijn, veiligheid ondersteunend zijn in plaats van het veiligheidsdossier met aandachtsgebieden op welzijn en maatschappelijke ondersteuning. Haar fractie wil daarom de expertcommissie vragen na

te gaan hoe de gemeente het beleid heeft ingebed. Zij vraagt of de burgemeester kan toezeggen dit ook mee te geven in de opdracht aan de commissie. De gemeente heeft wat GroenLinks betreft een belangrijke rol in het bieden van voorwaarden voor verdere invulling van werkplekken: een toegankelijke zorg en een laagdrempelige huiskamer. Die huiskamer is er al. Daar hoort ook de bestrijding van stigma's bij.

Voor haar fractie is het belangrijk dat de middelen die voor de zorg aan sekswerkers gereserveerd waren, behouden blijven. Zij begrijpt dat de subsidievoorwaarden mogelijk niet helemaal meer aansluiten bij het advies waarmee de commissie

980 Sorgdrager zal komen. Daarom wil haar fractie een toezegging dat er nieuwe subsidievoorwaarden gedeeld worden met de raad die aansluiten bij het advies van de expertcommissie.

Zij vraagt tenslotte het college een voorstel te doen voor een stedelijke klankbordgroep die de participatie van sekswerkers inbedt bij de uitvoering van de stedelijke visie op sekswerk. Het stadsbestuur legt de verantwoordelijkheid bij deze groep. De groep die haars inziens economisch is gemarginaliseerd in de stad.

De heer El Abassi (DENK) vraagt wat GroenLinks ervan vindt dat dit plaatsvindt in de nabijheid van een basisschool.

Mevrouw Schers (GroenLinks) refereert aan de discussie in 2019.

990 **De heer El Abassi** (DENK) weet zich te herinneren dat GroenLinks daarover niet heeft gesproken in 2019. Hij krijgt graag antwoord van GroenLinks. Wanneer GroenLinks niet antwoordt, stelt hij een vervolgvraag: in ander locatieonderzoek wordt wel aangegeven dit niet te realiseren in de buurt van een school. Hij vraagt of GroenLinks kan uitleggen waarom dit hier specifiek anders is.

Mevrouw Schers (GroenLinks) wil niet in herhaling vallen. Zij weet zeker dat deze vraag haar is gesteld in 2019. De tender is nu mislukt. GroenLinks pakt de handschoen aan om verder te kijken. Als van het Zandpad toch gezegd wordt dat het een geschikte locatie is voor sekswerk in een bepaalde vorm, is haar fractie bereid daarnaar te kijken. Zij bevestigt dat er een basisschool in de buurt zit. In de ogen van

1000 haar fractie zit op sekswerk geen taboe.

Zij weet dat er mensen zijn die vanuit opportunisme zich met criminele oogmerken mengen in de branche. Haar fractie vindt dat zeer zorgelijk. Haar fractie ziet dat niet als een gevaar voor de basisschool. Die school is open op schooltijden. Sekswerkers zijn soms ook moeders en hebben kinderen op school; niet te stellen is dat die belangen helemaal tegenovergesteld zijn.

De heer El Abassi (DENK) brengt onder de aandacht dat de politie hiervan iets vindt. Daarnaast heeft het stadsbestuur in elk locatieonderzoek de afstand tot een school wel is meegenomen. Juist hier op het Zandpad laat het college dit daarbuiten en neemt het college die school niet op. Waarom is die uitzondering gemaakt?

1010 **Mevrouw Schers** (GroenLinks) refereert aan de discussie in 2019. Ook het college heeft daarover destijds gesproken. Haar fractie wil nu verder kijken. Mogelijk is op een later moment hierover verder te spreken wanneer het aan de orde is.

Zij vervolgt haar inbreng in haar termijn met in te gaan op de klankbordgroep. Bij de afgelopen tender heeft participatie plaatsgevonden van sekswerkers. Dat kwam volgens GroenLinks ten goede aan het proces; zij vindt dat het tijd is om daarvoor een officiële en structurele vorm te vinden. Zij krijgt hierop graag een toezegging.

De heer Van Steeg (CDA) vraagt naar de analyse van GroenLinks van het mislopen van de tender.

1020 **Mevrouw Schers** (GroenLinks) verwijst naar de brief van het college. Zij uit haar spijt daarover.

De heer Van Steeg (CDA) hoort de ChristenUnie en D66 zeggen dat dit niet een plan is dat in de praktijk kan werken. Of dat de markt zo ver is ontwikkeld dat de opzet anders moet. Hij vraagt hoe GroenLinks daar naar kijkt. Is het plan dat er lag niet juist het probleem?

Mevrouw Schers (GroenLinks) merkt op dat de visie van D66 een andere was dan de heer Van Steeg nu te berde brengt. Zij vindt dat daar verschillend naar te kijken is; de vraag is te stellen of een dergelijke grote locatie haalbaar is. Zij vindt dat de commissie deze vraag kan meenemen. Zij wacht het onderzoek af.

1030 **Mevrouw Meerding** (VVD) bespeurt twijfel bij GroenLinks. Zij vraagt of het Zandpad nog steeds de voorkeurslocatie is voor deze fractie. Of zegt mevrouw Schers dat het net zo goed een andere locatie kan zijn of misschien wel liever een andere locatie?

Mevrouw Schers (GroenLinks) vraagt of mevrouw Meerding dan een locatie op het oog heeft voor een groot aantal werkplekken.

Mevrouw Meerding (VVD) antwoordt bevestigend – of voor sekswerk in het algemeen. Zij vraagt of het resultaat van de commissie op het Zandpad moet uitkomen of op een andere locatie.

1040 **Mevrouw Schers** (GroenLinks) had in haar inbreng al gezegd dat het Zandpad aangewezen is als locatie waar sekswerk kan; daar staat GroenLinks nog steeds achter. Zij wil niet vooruitlopen op het advies van de commissie als het gaat om de vorm en het aantal werkruimten. Wanneer andere locaties geadviseerd worden, wil zij zeker ervoor zorgen dat er vergunningen komen voor andere locaties. Wanneer dan de locatie voor Het Nieuwe Zandpad niet meer nodig is, wil haar fractie daar serieus naar kijken.

De heer El Abassi (DENK) vraagt GroenLinks of de commissie rekening moet houden met de afspraken die gemaakt zijn met de punten centraal: wonen, leefomgeving, veiligheid, welzijn en gezondheid en meedoen. Hij vraagt of GroenLinks het met zijn fractie eens is daarmee rekening te moeten houden, zeker gezien het veiligheidsaspect.

1050 **Mevrouw Schers** (GroenLinks) gaat ervanuit dat ambtenaren ook over de schouders kijken van hun collega's en ook daarover zullen spreken en van daaruit een goed voorstel zullen doen.

De heer El Abassi (DENK) merkt op dat ambtenaren uitvoerend werk doen. Hij vraagt of GroenLinks van mening is dat het bestuur de opdracht moet meegeven aan de ambtenaren vooral rekening te houden met het gegeven dat Overvecht veiliger, toegankelijker, en met minder criminaliteit moet worden. Hij refereert aan de afspraken Samen voor Overvecht. Hij vraagt of GroenLinks het met hem eens is.

1060 **Mevrouw Schers** (GroenLinks) herhaalt haar inbreng. Zij voegt toe dat sekswerk en Samen voor Overvecht elkaar niet per definitie uitsluiten en elkaar mogelijk kunnen aanvullen. Daarin loopt zij niet vooruit op de manier waarop dit georganiseerd moet worden. Thuiswerk vindt al plaats op Overvecht. Daaruit concludeert zij dat het mogelijk is.

De heer Van Steeg (CDA) houdt hiermee moeite. Het Zandpad is met hand en tand verdedigd in de afgelopen jaren door de coalitiepartijen. Nu zeggen de coalitiepartijen dat er onderzoek te doen is en dat zij er nog open naar kijken. Hij vraagt wat het is. Is mevrouw Schers nog steeds enthousiast over het Zandpad of is de markt zo veranderd dat een onderzoek gedaan moet worden om het helemaal opnieuw in te vullen.

Mevrouw Schers (GroenLinks) verwijst naar het begin van haar betoog: dit is een zure appel. Zij had liever gezien dat de tender was gelukt. Dat geldt ook voor het college.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) merkt op dat GroenLinks niet door de zure appel heen wil bijten. Pas als het onderzoek gereed is, zal deze fractie een besluit nemen met betrekking tot het doorbijten van de appel het afserveren van de locatie Zandpad wanneer het voorstel daartoe gereede aanleiding geeft. Hij vraagt of dit juist is.

Mevrouw Schers (GroenLinks) antwoordt dat wanneer uit het onderzoek een zoete appel komt, zij door die zure appel heen zal bijten richting de zoete.

De beantwoording

Burgemeester Dijkma gaat eerst in op het mislukken van de tender met het geven van een reflectie. Daarna gaat zij in op de bestemming/de locatie. Vervolgens de financiën, dan de expertcommissie en tenslotte op de toekomst van het sekswerk, hoe breed daar naar te kijken en de lobby.

Zij sluit zich aan bij de woorden van mevrouw Schers dat dit een proces/dossier is dat voorlopig alleen verliezers kent. Niet alleen vanwege de kosten maar vooral ook omdat velen de hoop hadden gevestigd op een ontwikkeling van een locatie met legale sekswerkplekken in Utrecht. In Utrecht zijn eerder minder dan meer plekken gekomen. Dat is voor deze branche en de betrokkenen erg zuur. Het college ziet dat zeker mét de raad. De burgemeester betreurt het dat deze tender te goed was om waar te zijn. Bij de inschrijving van de Stichting Huisvesting het Nieuwe Zandpad, leek op basis van de ingediende documenten dat de stichting over de financiële middelen beschikte om de ontwikkeling te kunnen financieren in de vorm van een lening van ABN Amro. De stichting heeft pas na de voorlopige gunning in de verificatiegesprekken aan de gemeente kenbaar gemaakt dat de bank rekende op een gemeentelijke garantstelling voor het gehele bedrag en dat dat een contractuele voorwaarde was. Op een eerdere vraag van de stichting of de gemeente bereid was tot een garantstelling, is duidelijk ontkennend geantwoord. Men heeft later ook verklaard te weten dat de gemeente niet garant zou staan. Mogelijk heeft de stichting gehoopt dat het mogelijk bleek om over voorwaarden alsnog te kunnen spreken. Dat blijkt niet het geval te zijn. De burgemeester vindt dat zuur. Daarmee eindigt de tender.

Mevrouw Bijsterbosch opperde de mogelijkheid om met een eerder afgevalen kandidaat door te spreken. De burgemeester zet uiteen dat dat onderhands mogelijk is. Daarmee zou de gemeente bijna onmiddellijk in een vijfde marktverkenning terecht komen. Dan ontstaat een nieuwe tender met een buitengewoon ongewisse uitkomst. Want dan gaat het om een partij die eerder in het proces is afgevalen. Daarmee is niet zeker of een gesprek tot een succes leidt. De kans dat dat niet succesvol eindigt is behoorlijk groot. Veel van de fracties zeiden niet in een nieuwe tender terecht te willen komen. Daarmee is dat een belangrijk uitgangspunt.

Mevrouw Bijsterbosch (D66) begrijpt dat er geen optie was voor een herkansing tijdens het proces.

Burgemeester Dijkma antwoordt dat formeel de gemeente ondershands in gesprek mag gaan met een afgevalen partij. Dan zou doorgedaan kunnen worden naar een vijfde marktverkenning. Dan moet de gemeente zeker weten succesvol te kunnen zijn. De inschatting is dat dat niet kansrijker is dan waar partijen nu gekomen zijn. De burgemeester denkt dat het ook niet verstandig zou zijn geweest. Dan was

de Boulevard of Broken Dreams alleen verlengd. De burgemeester kan zich voorstellen dat de raad dat niet wil, en het college wil dat zeker niet.

De vraag was voor het college hoe nu verder. Er is aanleiding om te denken dat de markt veranderd is. De burgemeester vindt de vraag terecht of er een grotere behoefte is aan thuiswerk vanwege een gebrek aan legale plekken of dat dat een autonome ontwikkeling is. Het antwoord daarop zal meegewogen moeten worden in de vraag die de commissie zich gaat stellen en in de gesprekken met de ervaringsdeskundigen. Een reset van het beleid is ook omdat de raad dat in september al aangaf. De wereld verandert ook snel en corona maakt ook duidelijk dat de omstandigheden waaronder mensen hun werk doen ook echt onderhevig zijn aan verandering. De uitgangspunten blijven voor het college staan: veilig, eerder de emancipatie van de individuele sekswerkers bevorderen dan dat men de onderdrukking vergroot ziet worden, een legale vorm van werk, en voldoende zorg en hulp aangeboden. Over dat laatste kan de wethouder nog iets zeggen.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) benadrukt dat de businesscase niet kan.

Burgemeester Dijkma antwoordt dat wat haar betreft deze vraag voor een deel ook voorligt bij de commissie. Daarop heeft de commissie met meerdere partijen gewezen: heeft een grootschalige vorm van sekswerk wel toekomst? Of moet dat kleiner worden georganiseerd? Het werk van de commissie moet dan afgewacht worden.

De heer Van Steeg (CDA) heeft er moeite mee dat het mislukken van de tender ertoe leidt dat de conclusie dat de wereld van het sekswerk veranderd is en dat er een nieuw onderzoek moet komen. Waar in het oude plan voor de tender sluit dat volgens de burgemeester niet aan op de nieuwe ontwikkelingen; wat is er mis met het plan dat er lag en dat ertoe leidt dat de gemeente op een hele andere manier naar prostitutie in Utrecht moet kijken?

Burgemeester Dijkma antwoordt dat de raad in meerderheid dat eerder heeft vastgesteld bij aannahme van de motie van mevrouw Bijsterbosch. Het stadsbestuur grijpt het mislukken van de tender aan om het verzoek van mevrouw Bijsterbosch vervroegd vorm te geven via deze expertcommissie. In het debat in september heeft het stadsbestuur al vastgesteld dat er meer mensen zijn die thuiswerken. De burgemeester herhaalt haar overwegingen over wat dan moet worden vastgesteld aangaande het thuiswerken. Daarvoor is de expertcommissie. De burgemeester pleit ervoor de commissie haar werk te laten doen en een analyse te maken van waaraan behoefte is. Dat kan alleen door in de commissie mensen uit de branche zelf een plek te geven naast mensen die thuis zijn in de rechtszekerheid (justitie et cetera). En ook door gesprekken te hebben met mensen uit de branche zodat een en ander goed bekend is. Op basis van die analyse is dan vervolgens te beslissen wat te doen met de huidige locatie of dat de gemeente actief op zoek moet naar andere locaties voor eventuele andere vormen van sekswerk: escortbureaus, thuiswerkers, et cetera.

De commissie neemt alvast een voorschot op de uitkomst van het onderzoek door de bestemming buiten de orde te verklaren. De raad heeft daarvoor argumenten. Maar daarmee zorgt de raad ervoor dat er minder ruimte is ook voor de expertcommissie om eventueel bepaalde voorstellen te doen. De burgemeester vindt dat jammer.

De heer Van Steeg (CDA) oordeelt daarover anders. Gezien de geschiedenis moet het bestuur zijns inziens tot een andere conclusie komen. Hij deelt met heer Bos dat het plan niet kon werken en dat anders gekeken moet worden naar prostitutie, ook

volgens het college. Daarom was zijns inziens dit plan al ten dode opgeschreven ook al toen de raad hierover sprak.

Burgemeester Dijkma antwoordt dat de heer Van Steeg dan een voorspellende gave heeft. Zij denkt dat een aantal andere zaken in de tender niet goed gegaan zijn. Dat er partijen zijn die voor dit plan wilden gaan, is klaarblijkelijk; er waren meerdere inschrijvingen. De burgemeester sluit niet uit dat er voor dit plan uiteindelijk geen draagkracht is in de markt. Zij kan dat op dit moment niet concluderen. Zij vindt het dan nodig de analyse die sommige van de commissieleden vragen, erbij te pakken. Daarover is overeenstemming.

Gefilosofeerd is over mogelijke andere bestemmingen van deze locatie. Daarbij geldt dat de milieunormen momenteel zo streng zijn dat bijvoorbeeld huisvesting niet voor de hand ligt. Andere opties zoals kantoren, eventueel groen wel.

De VVD vroeg een nieuw voorstel voor toezicht. De kosten voor de expertcommissie zullen niet betaald worden uit de exploitatie van de grond. Het college zal een voorstel doen binnen het budget voor veiligheid.

Vast staat dat de minister van Staat Sorgdrager deze expertcommissie zal leiden.

Het college wil vertegenwoordigers uit de seksbranche in die commissie hebben en mensen met expertise vanuit Justitie en Veiligheid. Op basis van dit raadsdebat wil het college dat samen met de voorzitter van de commissie de samenstelling van de commissie vervolmaken.

Als het gaat om de opdracht aan de commissie zal alles wat gevraagd is in deze commissie meegenomen worden. Naarmate de lading van de opdracht groter wordt, wordt Q1 als streefdatum wel onzeker. Deze commissie kan geen ijzer met handen breken.

Mevrouw Schers (GroenLinks) vraagt of het dan mogelijk is in Q1 een deelrapport te presenteren.

Burgemeester Dijkma kan dat vragen. Dat is aan de expertcommissie.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) hecht aan kwaliteit en integraliteit. Wanneer de expertcommissie daarvoor tijd nodig heeft, geeft hij haar die tijd graag.

Burgemeester Dijkma vervolgt haar beantwoording met in te gaan op de inbreng van de heer El Abassi over een afstandscriterium en dat die alleen hier er niet zou zijn. Er is wel heel goed gekeken naar de wijze waarop het voorstel in elkaar zit ten opzichte van bijvoorbeeld de school; dat er geen dwang is om in ramen te kijken. Er is altijd een ruimtelijke weging. Anders dan bij koffieshops geldt hier geen afstandscriterium. Altijd wordt gekeken naar goede inbedding. Dat is hier wel degelijk gebeurd. Dat is in eerdere debatten in de raad ook uitgesproken.

De heer El Abassi (DENK) spreekt niet aan koffieshops. Het gaat over locatieonderzoeken met betrekking tot bijvoorbeeld de tippelzone in verschillende gebieden. Hij verneemt graag van de burgemeester waarom bij die locatieonderzoeken met betrekking tot tippelzones wel rekening gehouden is met het afstandscriterium als het gaat om de afstand tot scholen.

Burgemeester Dijkma zal dat nagaan.

De heer El Abassi (DENK) heeft het onderzoek voor zich. Hij zou dat willen delen met de raad. Hij heeft dit eerder aangekaart en destijds ook geen antwoord gekregen. Hij krijgt op deze vraag graag een antwoord.

De voorzitter antwoordt dat de burgemeester hierop terug zal komen en zij vraagt wanneer de burgemeester erop terugkomt.

Burgemeester Dijkma zet uiteen dat het afhankelijk is van haar ambtelijke ondersteuning. Zij vervolgt haar beantwoording met in te gaan op vragen over de

lobby. De wet die gaat over de regulering van het sekswerk is controversieel verklaard. In de gesprekken die het college voert, is het college bezig met het uit de sfeer van de criminaliteit te halen. Het college is afhankelijk in dezen van het werk van de Tweede Kamer. Dat maakt het lastig.

De burgemeester heeft enkele detailvragen van verschillende fracties niet beantwoord. Op hoofdlijnen heeft zij naar zij hoopt alle grote items aangeraakt.

1220 Het college vindt een stedelijke klankbordgroep een goed idee. Ook lijkt haar verstandig te kijken naar subsidievoorwaarden, et cetera. Het college zal geen smaller opdracht geven aan de expertcommissie maar het brede beleid uitvragen. Naar wat de burgemeester heeft gehoord deelt de hele raad dat.

De voorzitter legt de vraag voor of de commissie antwoorden heeft gemist op gestelde vragen.

Mevrouw Bijsterbosch (D66) gaat ervan uit dat het college alles wat gezegd is, gehoord heeft. Zij stelt voor dat de burgemeester schriftelijk op een rijtje zet wat zij heeft gehoord in deze bespreking. Dan weet de raadscommissie dat alles naar de expertcommissie wordt meegenomen.

1230 **Burgemeester Dijkma** antwoordt bevestigend. Het college zal de opdrachtformulering delen met de raad.

Ordevoorstel

Mevrouw Van Mil (Student & Starter) oppert dat het mogelijk handig is de gemiste vragen door te schuiven naar de avond.

De voorzitter stelt voor de beantwoording af te maken in de avond. De avond zal beginnen met de beantwoording door de burgemeester in dit agendapunt.

De darkrooms staan op de Agenda en anti-discriminatie staat op de Agenda en risicovolle projecten. Zij stelt voor risicovolle projecten af te voeren van de Agenda voor vandaag.

1240 **Mevrouw Bijsterbosch** (D66) kan zich daarin vinden.

Mevrouw Streefland (ChristenUnie) kan zich daarin vinden. Zij vraagt of dat effect heeft op de voortgang.

De voorzitter legt die vraag voor aan het college. Zij verneemt dat risicovolle projecten door te schuiven zijn. Zij handhaaft haar voorstel: darkrooms, anti-discriminatieagenda en het restant van de beantwoording Nieuwe Zandpad. Zij concludeert dat dit agendapunt wordt voortgezet om 20.00 uur en schorst de vergadering omstreeks 17.05 uur.

Voortzetting beantwoording door de Burgemeester

1250

De voorzitter mevrouw Sturkenboom, heropent de vergadering om 20.00 uur met de voortzetting van agendapunt 6.

Burgemeester Dijkma beantwoordt de vraag van de heer El Abassi over de afstandscriteria die gehanteerd zouden worden bij sommige andere situaties. Hij verwees naar de tippelzone. De burgemeester bevestigt dat omdat de tippelzone plaatsvindt in de openbare ruimte een locatieonderzoek gedaan is voor het maken van een inschatting of er sprake van overlast zou kunnen zijn. Voor woningen is daarvoor een afstandscriterium van 75 meter gehanteerd. Dat heeft men gedaan omdat de tippelzone een ander karakter heeft dan de raamprostitutie en ook de manier van vormgeving in de plannen. Ook bij het Zandpad is een locatieonderzoek

1260

gedaan. Eén van de criteria bij het Zandpad was *Geen overlast voor de woonomgeving en de zone wordt met een hek en dichte beplanting onttrokken aan het zicht van de straat en de zone is een afgebakend terrein, heeft een duidelijke ingang*. Van buitenaf ontstaat geen dwang om in de ramen te kijken. Het is belangrijk die verschillende vormen te onderscheiden. Om die reden is er op een andere manier naar gekeken. In beide gevallen is het voorkomen van overlast voor de omwonenden wel degelijk uitgangspunt geweest.

1270 **De voorzitter** stelt voor eerst nu over te gaan naar interrupties om daarna het rondje gemiste vragen te starten.

De heer El Abassi (DENK) heeft ook een aantal andere locatie-onderzoeken gevonden. Hij heeft geen locatieonderzoeken gevonden waarbij dit criterium niet was opgenomen: een afstand tot een school, tot een gebouw met een maatschappelijke functie. Hij was op zoek naar het antwoord op zijn *waarom vraag*.

1280 Destijds is een brandbrief naar de raad gestuurd waarin de Aboe Daoed heeft gezegd dat in de periode waarin het Zandpad daar was, hinder is ondervonden van naalden, van allerlei situaties waarin de school niet verzeild wilde raken. Ook daarop heeft geen reflectie van de raad plaatsgevonden. Hij zou nu met dit in zijn achterhoofd de vraag voorleggen wat de commissie ervan vindt dat deze locatie in de buurt staat van een basisschool. Kent de burgemeester een andere situatie waarin dit het geval is, een basisschool in de buurt.

Burgemeester Dijkma krijgt het gevoel nu in een oud debat terecht te komen. Dat debat is destijds uitgebreid gevoerd. De raad heeft in dat debat ook een aantal criteria meegegeven die de raad van belang vond voor de inrichting van het Zandpad ten opzichte van het type overlast. Het heeft niet veel zin om een eerder gevoerd debat en waarin standpunten zijn ingenomen, nu over te doen.

1290 In algemene zin is er vaker sprake van seksbedrijven in de buurt van woonhuizen of van plekken waar mensen wonen. Dit is dan het algemene antwoord wanneer het in algemene zin gevraagd wordt.

De heer El Abassi (DENK) heeft die vraag in algemene zin gesteld, en die vraag is in algemene zin beantwoord. Hij vindt dat het stadsbestuur de school tekortdoet door nog steeds niet het antwoord te geven waarom in deze specifieke situatie hiervoor niet gekozen is. Het voorbeeld is genoemd van de koffieshops. Vanuit de politie is bekend dat dit in de buurt van een basisschool een veel ernstiger geval is dan een koffieshop. Hij blijft het opmerkelijk vinden dat het stadsbestuur hiervoor kiest in deze situatie. Hij wil dit punt maken en hoeft in principe daarop geen antwoord.

De voorzitter merkt op dat de burgemeester hierop geen antwoord hoeft te geven.

1300 **Burgemeester Dijkma** geeft wel een antwoord. De inbreng van de heer El Abassi is niet helemaal precies. Hij zegt dat de politie zegt dat dit sowieso veel ernstiger is. Zo heeft de burgemeester dat niet begrepen. De politie maakt zich zorgen over bijvoorbeeld mensenhandel, over de uitwassen van de criminogene kanten van het verhaal. Dat is iets anders dan de impact die dat direct op de woonomgeving heeft. Zij pleit ervoor precies te blijven in de argumentatie van de verschillende betrokken partijen.

1310 **De heer El Abassi** (DENK) licht zijn inbreng toe. Wanneer gesproken wordt over veiligheidsissues de discussie niet speelt over veiligheid of mankracht bij de politie. Dat speelt hier wel degelijk. Hier is te constateren dat een prostitutiezone iets meer doet met de veiligheid van de buurt, met de veiligheid van de school dan wanneer gesproken wordt over een koffieshop. Dan blijft het vreemd wanneer bij een

koffieshop gezegd wordt niet in de buurt van een school en dat deze prostitutiezone wel in de buurt van een school mag liggen. Hij komt dit nergens anders tegen.

De voorzitter legt de vraag voor of andere partijen nog antwoorden hebben gemist op gestelde vragen.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) deelt mee dat haar collega mevrouw Assen er vier had:

1320 Hoe moet de raad duiden dat de burgemeester in de brief stelt dat er een beweging is richting meer Online (Thuis werken). Loopt zij daarmee vooruit op minder sekswerkplekken?

De tweede vraag is of de burgermeester denkt dat na deze mislukte tender aanleiding geeft om naar meer kleinschaliger opties te kijken en dat de gemeente zich daarin flexibeler moeten opstellen.

Ten derde vraagt zij of alles weer op tafel ligt voor de commissie die wordt ingesteld; dus ook alle vormen van sekswerk en ook de tippelzone.

Wat gebeurt er in de tijd waarin de commissie aan het werk is? De PvdA vindt dat dan ingezet moet worden op meer sekswerkplekken.

1330 **Mevrouw Van Mil** (Student & Starter) brengt de vraag onder de aandacht dat met drie van de zes vergunningen die in gebruik zijn, er een opening zou kunnen zijn om op korte termijn meer te kunnen doen en hoe de burgemeester daarover denkt.

Mevrouw Sasbrink (Partij voor de Dieren) miste waarom de motie Kappen met Kappen niet gehanteerd is op deze locatie.

De voorzitter constateert dat hiermee alle gemiste antwoorden op vragen zijn gesteld. Zij geeft de burgemeester het woord.

1340 **Burgemeester Dijksma** licht toe dat de beweging richting meer thuiswerk een waarneming is in coronatijd. Zij dacht die vraag impliciet te hebben beantwoord. Zij heeft gezegd dat er een analyse moet komen op de vraag of dat inderdaad een autonome ontwikkeling is die gewenst is, of dat het eigenlijk komt omdat sekswerkers vinden dat er te weinig legale sekswerkplekken zijn zoals in een raamprostitutiezone. Zij doet daarover nu geen ultieme uitspraken. Zij hoopt dat het rapport van de commissie hierover iets gaat zeggen.

Mevrouw Bijsterbosch (D66) hoort de burgemeester nu *of* zeggen; wat haar betreft had de burgemeester *en/of* mogen zeggen.

1350 **Burgemeester Dijksma** antwoordt bevestigend. Het gaat om een breed onderzoek dus het kan beide.

Dan is de vraag of zij denkt dat er meer naar kleinschaliger locaties gekeken moet worden en dat de gemeente zich daarin wellicht flexibeler moeten opstellen. De burgemeester antwoordt bevestigend met dat dit open ligt. De tippelzone is wat haar betreft nu geen onderdeel van dat onderzoek. Het gaat over de werkplekken, al dan niet thuis of in een bebouwde omgeving.

Zij sluit zich aan bij de vraag die mevrouw Van Mil stelde over het aantal vergunningen dat is uitgegeven. Het kan zijn dat er activistischer ondersteuning moet komen vanuit de gemeente in de zoektocht naar locaties wanneer mensen zich melden. Zij heeft niet de indruk dat de gemeente daarin terughoudend is of nalatig was. Het

- 1360 gesprek dat zij heeft toegezegd met mensen vanuit de vertegenwoordiging van de seksbranche, kan haar tot nieuwe inzichten brengen. Wanneer zij laaghangend fruit tegenkomt is zij zeker bereid dat te plukken.
- Mevrouw Van Mil** (Student & Starter) is blij met het antwoord van de burgemeester over laaghangend fruit. Misschien is dit ook iets om mee te nemen door de expertcommissie. Het voelt voor haar als een logische weg om door die commissie te bewandelen als het gaat om de bredere toekomst van het sekswerk in Utrecht.
- Burgemeester Dijkma** antwoordt bevestigend. Zij oppert dat het bestuur twee dingen tegelijk kan doen: (1) zelf niet gaan stilzitten onder het motto dat er een commissie aan het werk is en dat het bestuur dan even iets doet. Dat is haar
- 1370 natuurlijke houding niet. (2) Ondertussen is de expertcommissie te vragen daarover verstandige woorden te spreken. Dan gaat het misschien niet specifiek over locaties, maar veel meer over de werkwijze en hoe die ervaren wordt: de interactie met de gemeente.
- Mevrouw Schers** (GroenLinks) brengt onder de aandacht dat de burgemeester sprak over “de tippelzone geen onderdeel van het onderzoek”. Zij sprak eerder vandaag over sekswerkers te vragen waaraan zij behoefte hebben. Wanneer daaruit komt dat ze behoefte hebben aan een locatie die geen kamer is, maar we willen wel werken en dat ze ook niet op een doorsnee straathoek staan in de stad, sluit de burgemeester dan uit dat de expertcommissie iets doet met de terugkoppeling vanuit
- 1380 sekswerkers.
- Burgemeester Dijkma** vindt het onverstandig om aan de voorkant de commissie op te zadelen met allerlei taboes. Zij vindt het wijs om gezien het debat dat de commissie recent met de wethouder heeft gevoerd en waar met recht en rede een aantal stappen is gezet, nu niet binnen een paar maanden te doen alsof dat allemaal water onder de brug is. Zij pleit ervoor dat ergens in het verstandige midden partijen elkaar weer kunnen vinden. Zij begrijpt wel dat er bij sommige behoefte is, maar de raad heeft recentelijk een besluit genomen. Zij vindt dat met terugwerkende kracht uitgummen politiek gezien niet fair.
- Mevrouw Raaijmakers** (PvdA) vraagt hierover of alle opties echt openliggen.
- 1390 **Burgemeester Dijkma** herhaalt haar uitspraak over de taboes waarmee zij de commissie niet wil opzadelen. Het college heeft hierin wel een besluit genomen. Sommige raadsleden waren het niet eens met dat besluit. Zij gaat niet de indruk wekken als overweegt het bestuur opnieuw een tippelzone. Dat is voor het college geen overweging. Wanneer sekswerkers zouden zeggen daaraan behoefte te hebben, zal het college niet zeggen dat niemand dat mag opschrijven. Zij stelt dat het zo niet werkt.
- Met betrekking tot de bomen zet de burgemeester uiteen dat elders in Overvecht en binnen het projectgebied compensatie heeft plaatsgevonden. Binnen het plangebied moeten er nu nog ongeveer 40 bomen gecompenseerd worden. Dat zou dan groten-
- 1400 deels plaatsvinden langs het fietspad langs de Vecht. Daar zijn bijna alle bomen ruim gecompenseerd met alle groencompensaties inclusief een natuurvriendelijke oever.
- Mevrouw Sasbrink** (Partij voor de Dieren) kan zich voorstellen dat de burgemeester een beetje overvraagd is gezien de geschiedenis en dat het eigenlijk ruimtelijke ordening is; haar vraag was waarom Kappen met Kappen hier niet is toegepast. Die motie zegt “Pas velvergunningen uitgeven en gebruiken als alle andere benodigde bouwvergunningen er zijn.” Die waren hier niet. Dan was compenseren niet aan de orde geweest. Zij herhaalt haar vraag. Wanneer zij de burgemeester overvraagt, mag

de burgemeester wat haar betreft ook antwoorden met een memo. Zij vindt de reflectie hierop interessant.

1410 **Burgemeester Dijksma** bevestigt dat zij overvraagd is. Zij is het over eens dat de bommen heel erg belangrijk zijn. Zij heeft deze informatie niet paraat. Zij zal nagaan of via een van de wethouders het antwoord is te geven.

De voorzitter ziet mevrouw Sasbrink non-verbaal aangeven hiermee tevreden te zijn en rondt deze beantwoording af.

1420 **Wethouder Eerenberg** kreeg een paar vragen over de hulpverlening. D66 vroeg naar de betekenis van thuiswerken voor de hulpverlening. Hij denkt dat het goed is te bevestigen dat er een groep sekswerkers thuis werkt. Signalen zijn dat dit aantal gestegen is in de coronatijd. De burgemeester zei terecht dat het niet bekend is of het aantal zo blijft. Het is goed te beseffen dat er voor een gedeelte van de sekswerkers thuiswerken een alternatief is die ook op een veilige manier kan omdat zij bijvoorbeeld goed zijn in het selecteren van hun klanten. Voor een ander deel van de sekswerkers is thuiswerken buitengewoon kwetsbaar. Dan moet er ook een aantal zaken onder ogen gezien worden. Dan moeten vragen beantwoord worden als wat dit doet met de veiligheid en hoe die veiligheid te ondersteunen en of het dan eigenlijk wel thuis kan. De wethouder vindt het belangrijk die nuance aan te brengen. De vraag wat georganiseerd wordt op het gebied van hulpverlening beantwoordt de wethouder met uiteen te zetten dat de gemeente een Outreachend team heeft. Wanneer er meldingen zijn van overlast, er altijd een hulpverlener mee op bezoek gaat; 1430 dus niet alleen de politie of een BOA. De hulpverlener gaat de situatie na. Dan gaat het om warme en apathische gesprekken. Uiteindelijk moet het ook gedaan worden in relatie met de sekswerker. Dat functioneert nu al en houdt het college ook in stand.

Gevraagd is ook naar getallen. De wethouder antwoordt dat het moeilijk is in te schatten: de aantallen en de verhoudingen. Vaak zijn de thuiswerkers onzichtbaar of ze werken op meerdere plekken. Dat is niet bekend. Het is goed wanneer de commissie Sorgdrager hierover iets zegt in gesprekken met de branche. De PVV deed een concrete suggestie voor het werken aan huis. Het lijkt hem goed die concrete suggestie hierin te laten meelopen.

1440 Hij onderstreept de opmerking van de burgemeester in antwoord op de vraag van GroenLinks over de stedelijke klankbordgroep. De wethouder bevestigt dat er een stedelijke klankbordgroep is via Belle. Die is nadrukkelijk bedoeld voor thuiswerkers, mensen die achter een cam zitten. Er is ook een klankbordgroep van het Zandpad. In die groep wordt ook over de ontstane situatie gesproken.

De laatste vraag die de wethouder heeft genoteerd ging over de verordening en hoe het zit met de voorwaarden en het stedelijk aanbod. Op 1 juli 2022 loopt die af. Dat betekent dat het college een nieuwe nadere regel zal vaststellen. Die loopt parallel met het traject van de commissie Sorgdrager. De uitkomsten die uit de commissie zullen komen, bijvoorbeeld ook over aanvullende dienstverlening voor welke 1450 sekswerker dan ook in Utrecht, zijn in die nadere regel te laten landen. Dat is het proces dat het college voor zich ziet.

De voorzitter dankt het college voor de beantwoording.

Zij verneemt dat de commissie geen gemiste vragen heeft. Zij concludeert dat de commissie hiermee de eerste en enige termijn heeft behandeld. Volgende week zal

de raad dit onderwerp behandelen en is dit onderwerp voor 60 minuten geagendeerd. De voorzitter constateert dat dat nog steeds afdoende is.

Zij recapituleert de gedane **toezegging**:

De burgemeester zal

- 1460 – de raad binnen vier weken na deze vergadering schriftelijk doormiddel van een brief informeren over de opdrachtformulering aan de expertcommissie.

Zij schorst de vergadering voor enkele minuten voor een woordvoerderswisseling.

7. Beantwoording schriftelijke vragen 2021 nr. 216

Burgemeester, Beleidsterrein: Openbare Orde en Veiligheid

Indicatieve behandeltijd: 30 minuten

Geagendeerd door Fred Dekkers (GL), D66 en PvdA

- 1470 *De Fracties van GroenLinks, D66 en PvdA zijn van mening dat er bij facultatief gebruik van een darkroom, zonder aparte betaling, voor vrijwillige onbetaalde onderlinge seks van gasten onderling er geen sprake is van een seksinrichting en dat er ook geen vergunning voor een seksinrichting nodig is voor het organiseren van evenementen of het exploiteren van een gay sauna waar deze faciliteit wordt geboden. De fracties willen graag met het college bespreken hoe de gemeente het organiseren van evenementen en het exploiteren van een gay sauna mogelijk kan maken zonder een vergunning voor een seksinrichting te vragen. Het onderwerp kan in de commissie besproken worden in 30 minuten. Er is tijdsdruk bij dit onderwerp omdat er anders voor de betrokken ondernemer kansen verlopen om evenementen en een gay sauna met deze faciliteit te realiseren.*

- 1480 **De voorzitter** heropent de vergadering met de introductie van dit agendapunt. (zie boven de annotatie bij de Agenda)

De commissie

- 1490 **De heer Dekkers** (GroenLinks) stelde vragen over een ondernemer die betaalde feesten wil organiseren waarbij een darkroom is waar bezoekers vrijwillig zonder extra betaling met elkaar seksuele handelingen kunnen verrichten. Ook wil deze ondernemer een gay-sauna vestigen met een darkroom. Ambtenaren en het college hebben aangegeven dat hiervoor een vergunning voor de seksinrichting nodig zou zijn. GroenLinks is van mening dat hier geen sprake is van het bedrijfsmatig faciliteren van het verrichten van seksuele handelingen tegen betaling en dat die vergunning niet nodig zou zijn. Slechts een klein deel van de gasten maakt vrijwillig gebruik van de darkroom. De eigenaar wil niet dat dit op toiletten of in de garderobe plaatsvindt. Het gaat niet om sekswerkers. Met huisregels en toezicht daarop kunnen die geweerd worden. De ondernemer wordt door de vergunningsplicht onnodig gehinderd. Het is moeilijk om een locatie te vinden en de bank vraagt mogelijk ook rente op financiering. Zijn fractie vindt dat de gemeente deze faciliteit in Utrecht mogelijk moet maken zonder dat een vergunning voor een seksinrichting nodig is. Zijn fractie ziet twee manieren om dit mogelijk te maken:
- 1500 (1) Een uitspraak van de raad over de interpretatie van de bestaande bepalingen in de APV dat deze voorziening niet valt onder de definitie van een seksinrichting en dus geen vergunning nodig is of
- (2) Een herformulering van de APV zoals in Amsterdam is gedaan waarin een limitatieve opsomming staat van seksinrichtingen zonder dat daar darkroom bij staat. Hij verneemt graag van het college wat de beste manier is om een vrijwillige darkroom bij feesten en een gay-sauna mogelijk te maken zonder dat hiervoor een vergunning voor een seksinrichting nodig is.

Mevrouw Bijsterbosch (D66) kan zich grotendeels vinden in de bijdrage van de heer Dekkers. Zij voegt een derde suggestie toe. Die heeft ermee te maken dat in de beleidsregel voldoende toezicht seksinrichtingen het meeste gericht is op dingen die te maken hebben met sekswerkers. De ondernemer moet intakegesprekken voeren met sekswerkers. Zij denkt dat het bestuur van deze ondernemer die een darkroom wil beginnen niet intakegesprekken verwacht. Mogelijk heeft de gemeente dan wel te maken met een seksinrichting, maar dan zonder sekswerkers. Zij vraagt zich af of als alternatief een lichter type-vergunning mogelijk is; of het college daartoe bereid is.

Mevrouw Zwinkels (CDA) vindt een lichter type vergunning een interessante gedachte. Zij vraagt waarop D66 zich baseert wanneer zij zegt dat de huidige vergunning te zwaar is voor dit doel.

Mevrouw Bijsterbosch (D66) licht toe dat in de beleidsregels als het gaat om toezicht op seksinrichtingen, een heel groot deel ervan eruit bestaat hoe omgegaan diend te worden met sekswerkers. In principe hebben mensen in een darkroom niet te maken met sekswerkers. Dan worden ook geen intakegesprekken gehouden. Dat kan er dan van af.

Mevrouw Zwinkels (CDA) vraagt of het een kwestie is van definitie of zijn er daadwerkelijk bepaalde omgangsvormen waarmee rekening gehouden moet worden bij sekswerkers maar dat hoeft in een situatie als deze niet.

Mevrouw Bijsterbosch (D66) kan de desbetreffende beleidsregel even doorsturen; dan kan mevrouw Zwinkels die doorlezen. Dan is te zien dat niet alles heel logisch van toepassing is op een darkroom of op een gay-sauna.

Mevrouw Zwinkels (CDA) vroeg wat niet van toepassing is.

Mevrouw Bijsterbosch (D66) antwoordt en herhaalt "intakegesprekken, bijvoorbeeld".

De heer Dekkers (GroenLinks) vindt de oplossing van D66 een bijzondere. Hij begrijpt dat de redenering is zoals die van GroenLinks dat er geen sprake is van sekswerkers. Hier worden niet tegen betaling seksuele handelingen verricht. Het gaat om vrijwillige handelingen onderling. Dan is er geen vergunning nodig voor een seksinrichting. Hij vraagt of mevrouw Bijsterbosch dat met hem eens is.

Mevrouw Bijsterbosch (D66) antwoordt bevestigend. Tegelijkertijd kan zij zich voorstellen dat er op het gebied van hygiëne wel iets te doen is. Dat lijkt haar op opportuun in een darkroom. Zij bevestigt dat er geen sprake is van sekswerkers.

De heer Dekkers (GroenLinks) attendeert op de regelgeving rondom seksinrichtingen bedoeld voor vooral ook de bescherming van sekswerkers tegen mensenhandel et cetera. Daarvan is hier geen sprake. Uiteraard zijn bij dergelijke feesten allerlei regels op het gebied van hygiëne en veiligheid en allerlei regels rondom horeca of evenementen zijn van toepassing. Daarvoor is een vergunning voor een seksinrichting niet nodig te eisen. Hij vraagt of mevrouw Bijsterbosch dat met hem eens is.

Mevrouw Bijsterbosch (D66) merkt op dat nog steeds wel de betrokkene te maken heeft met de richtlijnen vanuit het landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid. De ruimten moeten schoon zijn; daarvoor zijn wel degelijk eisen. De vergunning kan wat haar betreft veel lichter. Het grootste deel in de vergunning gaat over hoe de veiligheid voor sekswerkers te borgen. Dat lijkt haar niet relevant. Hygiëne lijkt haar wel relevant, ook in een darkroom.

Mevrouw Zwinkels (CDA) reageert op GroenLinks. Zij stelt dat een seksinrichting een seksinrichting is of er sprake is van betaalde seks of van vrijwillige seks. Dat wat

D66 zegt over hygiëne, is niet te vergelijken met een reguliere horeca of evenementenlocatie.

De heer Dekkers (GroenLinks) antwoordt dat er een stevige definitie is van wat een seksinrichting is. Daar worden seksuele handelingen verricht bedrijfsmatig en tegen betaling. Dat is sekswerk. Dat is echt iets anders dan wat mensen onderling vrijwillig doen. Hij zou dat onderscheid graag handhaven. Uiteraard zijn er andere regels van belang dan bij een evenement of sauna; daarvoor is geen vergunning voor een seksinrichting nodig en kan dat op een andere manier. De vergunning kan belemmerend zijn op een andere manier, bijvoorbeeld omdat dan blijkt dat de initiatiefnemer moeilijker een locatie kan vinden of dat financiering bij een bank moeilijker wordt.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) sluit zich aan bij de inbreng van GroenLinks.

Mevrouw Meerding (VVD) kan zich vinden in de beantwoording van het college. Zij begrijpt waarom ervoor wordt gekozen dat dit ook een seksinrichting is.

De heer Dekkers (GroenLinks) vraagt of mevrouw Meerding kan uitleggen waarom de definitie van seksinrichting hier van toepassing is.

Mevrouw Meerding (VVD) begrijpt niet zo goed waarom hier specifiek over darkrooms wordt gesproken, terwijl bijvoorbeeld seksbioscopen ook onder een seksinrichting vallen. Zij ziet niet waarin een seksbioscoop anders is dan een darkroom. Zij voorziet dat het afhalen van de bestemming seksinrichting een glijdende schaal wordt. Het gaat ook om een semi-openbare ruimte. Haar partij vindt dat dat een seksinrichting zou moeten zijn.

De heer Dekkers (GroenLinks) vraagt of de VVD van mening is dat overal waar seksuele handelingen plaatsvinden, seksinrichting moet zijn. Wel degelijk is een seksbioscoop iets anders dan een darkroom. In een seksbioscoop komen mensen enkel en alleen omdat daar seksuele films vertoond worden die beroepsmatig gemaakt zijn. Dan gaat het niet om mensen die onderling seks hebben. Hij vraagt of dat onderscheid ook gezien wordt tussen betaalde en onbetaalde seks.

Mevrouw Meerding (VVD) heeft onderzoek verricht naar wat een seksbioscoop inhoudt. Haar fractie kwam op een andere definitie uit, namelijk dat dat ook een plek is waar mensen vrijwillig seks kunnen hebben. Zij ziet daarin geen verschil. Zij geeft mee het belangrijk te vinden dat seks op plekken die (semi) openbaar zijn op een veilige manier moet kunnen plaatsvinden en dat dat hygiënisch moet zijn, en schoon. Daarom hecht haar fractie aan de definitie. Te zien is aan dit debat dat wanneer hiermee begonnen wordt het om een glijdende schaal gaat en dat de discussie alleen maar moeilijker wordt. Zij oppert de definitie van het college te volgen.

De voorzitter brengt in herinnering dat voor dit debat 30 minuten uitgetrokken is.

Mevrouw Bijsterbosch (D66) vraagt of mevrouw Meerding zich kan vinden in een lichtere vergunning.

Mevrouw Meerding (VVD) vindt dat een interessant idee. Zij is benieuwd hoe het college daarop reageert en wat daarvoor de mogelijkheden zijn.

De beantwoording

Burgemeester Dijkma vindt de suggestie van mevrouw Bijsterbosch een interessante. Het komt erop neer dat in de beantwoording op vragen van onder meer

GroenLinks is aangegeven dat het wel degelijk nu zo is dat daar waar seksuele handelingen plaatsvinden, of het nu commercieel is of niet, het college dat beschouwt als een seksinrichting. De oorsprong in deze vragen ligt in het gegeven dat de aanvraag van de ondernemer ook lang op zich heeft laten wachten als het gaat om de beantwoording. De gemeente heeft hiermee lang gewerkt; dat ging allemaal niet van een leien dakje. De burgemeester vermoedt dat daardoor ook 1610 zorgen zijn ontstaan bij de vraag of een dergelijke vergunning wel gegeven wordt en of dat wel soepel loopt. Luisterend naar de discussie en de dingen die mevrouw Bijsterbosch daarin naar voren brengt, is de vraag te stellen of alles wat nu binnen de APV wordt gevraagd aan een instelling die vergunningsplichtig wil zijn, altijd van toepassing op bijvoorbeeld het kunnen organiseren van een dakroom. Zij zou aan de raad willen meegeven ervoor te waken niet alles los te laten. Wat het stadsbestuur niet wil, is dat bijvoorbeeld een seksinrichting zich vermomd als zijnde een darkroom, maar feitelijk niet is. Daar zit een soort van escape voor ondernemers. Die wil het college niet aanmoedigen.

De burgemeester kreeg drie opties voorgelegd. Zij zou dan in de derde optie herdefiniëren wat binnen de APV aan vergunning te vragen; daarvan dan een lichter type vergunning te maken. Dat zou zij de meest verstandige optie vinden. Wanneer het gemeentebestuur hier iets anders wil dan er nu is, zal het naar een herdefiniëring toe moeten van de APV. "We lezen het zo dat..." Wordt door de juristen van de gemeente niet gezien als verstandige weg (de optie 1 valt daarmee af). Dan blijft vergunningsvrij over. Daarvoor moet de APV gewijzigd worden. Dat is optie 1 of optie 3 met daarbij de vraag wat recht doet. Het is wijs om aan zaken als hygiëne een basisnormering te koppelen omdat wanneer er excessen zijn de gemeente de betrokkenen moet kunnen vinden. Dan past het wellicht beter bij datgene wat daadwerkelijk aan de orde is en komt dit ook tegemoet aan de ondernemers die vrezen dat ze een 1630 zware vergunningplicht en mogelijk financieringsproblemen hebben. Die drempel zal dan minder groot zijn. Dan is er niet helemaal geen drempel. Zij stelt de commissie voor daarvoor een voorstel te doen. Het moet toch leiden tot een APV-wijziging. Dan kan de commissie meeschrijven wanneer zij de teksten niet goed genoeg vindt. Dan is het debat op basis van het voorstel van het college te vervolgen.

Mevrouw Bijsterbosch (D66) begrijpt dat het dan gaat om een sekswerkervrije seksinrichting. Dan gaat het niet alleen om een darkroom. Dan gaat het ook om de gay-sauna, de seksbioscoop en de parenclub.

De burgemeester antwoordt bevestigend.

Mevrouw Zwinkels (CDA) dankt de burgemeester voor het antwoord. Zij stelt de volgende vragen: (1) Zij is benieuwd hoe de burgemeester gaat optreden wanneer inderdaad blijkt dat er toch een seksinrichting komt met betaalde seks terwijl er een lichtere vergunning is verleend. Zal de gemeente dan ook hard optreden? Volgt dan een boete? (2) Zij vraagt de burgemeester of zij bij het voorstel dat naar de raad gaat een verkenning wil bijsluiten van wat andere risico's zijn bij een niet betaalde seksinrichting. Misschien gaan er wel andere eisen spelen en niet alleen minder eisen waaraan extra aandacht gegeven moet worden omdat het juist niet om sekswerkers gaat.

Burgemeester Dijkstra licht toe dat wanneer een APV gewijzigd wordt waardoor ondernemers kunnen opteren voor een lichtere vergunning, dat in de praktijk ook zo 1650 moet blijken te zijn. Wanneer dat niet het geval is, handhaaft het college. Zij benadrukt dat zij dit heel belangrijk vindt. Het is niet de bedoeling een net iets gemakkelijker route te maken voor de professionele seksinrichtingen. Het college zal in de

analyse moeten laten zien welke soort van vragen dan wel gesteld worden en hoe andere steden dat zien. In andere steden zijn ook andere eisen en het college zal dat ook zeker meenemen.

De heer Dekkers (GroenLinks) begrijpt dat de burgemeester zegt een en ander in de APV-regeling te kunnen treffen voor sekswerkersvrije locaties. Hij vraagt naar de logica een regeling die bedoeld is om sekswerkers te beschermen daarop van toepassing te laten zijn. Die logica ontgaat hem.

1660 **Burgemeester Dijkma** licht toe dat dit een nieuwe route wordt. Het is niet de regeling die bedoeld is voor de inrichtingen met sekswerkers. Zij licht het voorstel van mevrouw Bijsterbosch toe. Het gaat om zaken die niet aan de orde hoeven te zijn bij niet-commerciële seksinrichtingen. Dan ontstaat er een andere variant binnen de APV.

De voorzitter dankt de burgemeester voor de beantwoording. Zij legt de vraag voor aan de agenderende partijen of dit agendapunt afdoende is behandeld en verneemt aldus.

1670 **De heer Dekkers** (GroenLinks) vraagt naar de termijn waarbinnen de burgemeester haar suggestie zal kunnen presenteren.

Burgemeester Dijkma denkt aan het voorjaar van 2022. Goed moet gekeken worden naar de regelgeving. Er is altijd een moment waarop de APV gewijzigd wordt; zij meent dat dat moment in het voorjaar plaatsvindt.

Toezegging

De burgemeester zegt toe om binnen de APV de mogelijkheden naar een lichter type vergunning voor een sekswerkvrije seksinrichting te verkennen en hier de raad bij de volgende APV-wijziging over te informeren.

1680 **De voorzitter** rondt hiermee dit agendapunt af. Zij schorst de vergadering voor 5 minuten.

8. Raadsvoorstel Antidiscriminatieagenda

Wethouder: Voortman, Beleidsterrein: Diversiteit

Indicatie behandeltijd: 120 min.

1690 *In 2016 is de eerste Utrechtse antidiscriminatie Agenda opgesteld. Met deze nieuwe Agenda zetten de gemeente een volgende stap: een stevigere aanpak van discriminatie. De gemeente pakt een actieve rol, stelt grenzen en biedt perspectief op de volgende thema's: arbeidsmarkt, woningmarkt, onderwijs, publieke ruimte & openbare orde, sport en vrijheid van levensbeschouwing. Tevens nodigt de gemeentepartners in de stad uit actief mee te doen. Ook wordt kritisch gekeken naar de eigen voorbeeldrol.*

8.1. Discriminatie op de Arbeidsmarkt

Wethouders Diepeveen en Voortman, Beleidsterrein: Wonen en Diversiteit

Geagendeerd door E. Oosters (Student & Starter), M. Deldjou Fard (Groenlinks), I. el Abassi (DENK), H. Dekker-Abdulaziz (D66), I. Raaijmakers (PvdA), J. Wijmenga, (ChristenUnie), J. Zwinkels (CDA).

1700 *Al in 2018 stemde de gemeenteraad van Utrecht de motie over een onderzoek naar woningmarkt discriminatie in. Nu, bijna drie jaar later, wordt steeds meer duidelijk hoe schrijnend dit probleem nog steeds is. De brief van 31 maart 2021, met de resultaten van de nieuwe correspondentie testen, laat zien dat de problematiek urgent is. Ook heeft het Verwey-Jonker instituut een uitgebreide analyse gemaakt van mogelijke oplossingsrichtingen. Het college geeft in de brief met bijlagen aan over welke acties zij nadenken. De agenderende fracties hebben Schriftelijke Vragen ('discriminatie op de woningmarkt') gesteld, om zo meer duidelijkheid te krijgen over de acties die het college wil gaan uitvoeren. Na de antwoorden op deze technische vragen, willen*

agenderende fracties graag met elkaar en het college in debat over de oplossingen van woningmarkt discriminatie. Hierbij zijn een aantal besprekpunten aan te geven:

De prioritering van de uit te voeren acties (die volgen uit het onderzoek van het Verwey-Jonker instituut) om woningmarkt discriminatie aan te pakken (met hierbij de verhouding tussen landelijke en lokale maatregelen)

1710 *De uitwerking van verschillende oplossingen, zoals het algemene en transparante werving- en selectiesysteem voor huurders*

Effectiviteit en juridische houdbaarheid van de verschillende maatregelen

Samenwerking met partners in de stad om woningmarkt discriminatie tegen te gaan

Signalen uit de stad over woningmarkt discriminatie

Het mogelijk toevoegen van onderzoeksgroepen in het kader van discriminatie, zoals bijvoorbeeld (internationale) studenten.

De relatie van deze onderzoeken met de anti-discriminatie Agenda en het anti-discriminatiepact

8.2. Beantwoording schriftelijke vragen 2021 over discriminatie op de woningmarkt nummer 100

1720

De voorzitter leidt de bespreking van deze agendapunten in. Ze brengt in herinnering dat in 2015 de eerste Anti DiscriminatieAgenda is opgesteld. Nu is sprake van een nieuwe Agenda en die ligt ter bespreking voor. Het gaat om een stevige aanpak van discriminatie. De raad en de commissie willen de agendapunten graag in samenhang bespreken. Om die reden zijn er twee voorstellen gedaan. Dit onderwerp zal besproken worden in twee termijnen.

De heer Sungur (DENK) stelt voor dat hij als uitzondering op de Coronaregel met twee raadsleden aanwezig mag zijn omdat niet alle fracties aanwezig zijn (De PVV en Stadsbelang zijn niet vertegenwoordigd).

1730 **De voorzitter** legt dit voor aan de commissie.

Uit de discussie die hierna volgt blijkt dat een aantal partijen het voorstel niet steunt. Daaruit trekt **de heer Sungur** (DENK) de conclusie dat zijn partijgenoot de zaal gaat verlaten.

De voorzitter dankt de heer Sungur voor zijn galante houding. Zij opent de discussie.

De commissie

Punt van orde

1740

De heer Saiah (D66) merkt op dat de agendapunten samengevoegd zijn en vraagt af te zien van de agenderingslijst. **De voorzitter** gaat daarmee akkoord

De heer Sungur (DENK) had kenbaar gemaakt aan de griffie behoefte te hebben aan korte schorsing voor een wissel. Zijn collega zal de discriminatie op de woningmarkt voor zijn rekening nemen. **De voorzitter** neemt hiervan kennis en geeft het woord aan de commissie.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) brengt in dat Utrecht een diverse stad is. Het zet Utrecht in zijn kracht wanneer Utrecht die diversiteit weet te omarmen. Utrecht hoort een stad te zijn waar iedereen zich thuis voelt en waar iedereen zichzelf kan zijn. Discriminatie hoort daar niet in thuis.

1750 De Anti DiscriminatieAgenda snijdt veel punten aan die naar zij hoopt in de komende jaren de discriminatie zal aanpakken. Zij complimenteert het college met deze Agenda.

Student & Starter vraagt aandacht op de volgende punten met betrekking tot de Anti DiscriminatieAgenda. Zij begint dan met de woningmarkt.

De focus ligt momenteel nadrukkelijk op de etniciteit en geaardheid. Haar fractie ontvangt veel signalen dat ook jonge mensen veel te maken hebben met discriminatie op de woningmarkt door vooroordelen die heersen rondom deze groep. Zij vraagt of de wethouder kan toezeggen dat discriminatie op grond van leeftijd ook meegenomen wordt in de plannen om discriminatie op de woningmarkt aan te pakken.

Mevrouw Streefland (ChristenUnie) vraagt verheldering. Zij vraagt of de redenen bekend zijn bij de fractie van Student & Starter waarom jongeren meer gediscrimineerd zouden worden op de woningmarkt. Heeft dat bijvoorbeeld te maken met een instabiel financieel beeld?

Mevrouw Kendir (Student & Starter) licht toe dat het gaat om vooroordelen rondom deze groep. Als dat jonge mensen feestbeesten zijn en veel overlast veroorzaken. Dat is een van de factoren waarom jonge mensen minder snel een woning kunnen bemachtigen. Haar fractie is van mening dat dat aangepakt moet worden. Zij vervolgt haar inbreng in haar termijn.

Daarnaast ontvangt haar fractie veel signalen dat internationals moeite hebben om een woning te vinden om allerlei verschillende redenen. Op dit vlak vindt haar fractie het erg belangrijk dat onderwijsinstellingen hun verantwoordelijkheid nemen door goede voorlichting te geven en door voldoende huisvesting beschikbaar te stellen en alleen onder die voorwaarde internationals naar Utrecht te halen.

Mevrouw Meering (VVD) sluit zich aan bij het punt van het stellen van voorwaarden aan internationale studenten naar Utrecht toehalen.

Zij miste bij de woningmarkt kansengelijkheid bij het hospiteren. Zij is benieuwd hoe Student & Starter dat ziet.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) bevestigt dat dit een punt is dat voor veel complexiteit zorgt en dat ook de discriminatie kan versterken. Zij ziet hierin ook een spanningsveld: enerzijds wil zij de studenten de ruimte geven te kiezen met wie zij samenwonen, anderzijds wil ze ook niet dat internationals 30 keer vaker moeten hospiteren. Het lijkt haar goed dat de wethouder hiernaar kijkt.

De heer Saiah (D66) vraagt of het bestuur iets moet met het spanningsveld bij het hospiteren. Of vraagt Student & Starter het college er alleen naar te kijken en ziet die fractie wel wat er uitkomt? Of moet er volgens Student & Starter meer gebeuren met het systeem hospiteren.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) zou het vooral handig vinden wanneer vanuit het college wordt gekeken hoe hierin verbeteringen zijn te bewerkstelligen. Het gaat om een complex spanningsveld.

De heer Saiah (D66) bevestigt dat het complex is. Discriminatie en uitsluiting zijn altijd complexe begrippen, zoals op de stagemarkt, zoals arbeidsmarktdiscriminatie. Hier is te zien dat groepen systematisch worden uitgesloten. Wanneer iemand met een beperking gaat hospiteren is de kans op een kamer heel erg klein. Wanneer iemand vanaf het MBO komt en die persoon gaat hospiteren is de kans heel erg klein in een groep te komen die volledig opgeleid is. Dat spanningsveld ziet het bestuur, maar wat moet het bestuur hiermee?

Mevrouw Kendir (Student & Starter) merkt op dat het hier vooral misgaat dat überhaupt studenten en internationals heel vaak moeten hospiteren. De oplossing ligt haars inziens vooral in het meer gaan bouwen. Ervoor te zorgen dat onderwijsinstellingen alleen Internationals hierheen halen wanneer ze hen ook kunnen toeleiden naar huisvesting. Wanneer gevraagd wordt naar een oplossing die het probleem aanpakt bij de wortels, adviseert zij meer te gaan bouwen.

De heer Saiah (D66) maakt dit breder dan alleen Internationals. Er zijn nogal een aantal groepen in de samenleving die tijdens het hospiteren het gevoel hebben dat ze uitgesloten worden. Dan is het bestuur vrij strikt bij stagemarktdiscriminatie, dan heeft het bestuur maatregelen x en ij om de discriminatie tegen te gaan. Hier gaat het om het systeem dat hospiteren heet waarin precies hetzelfde wordt geconcludeerd, maar dan zegt Student & Starter niet te weten wat ermee te doen. Dat lijkt hem ingewikkeld. Misschien kan de fractie van Student & Starter daarop nog een reactie geven.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) herhaalt dat het haar goed lijkt wanneer de wethouder hiernaar kijkt. Het voorstel vanuit haar fractie zou het bevorderen van meer bewustzijn zijn onder studenten, een campagne te houden zo dat de studenten weten hoe zij cultuursensitief kunnen acteren samen met andere internationals. En dat de kloof gedicht wordt tussen enerzijds internationals en anderzijds de Nederlandse studenten door de voorlichtingscampagne. Zij kan zich voorstellen dat de wethouder dat meeneemt.

Zij vervolgt haar betoog met in te gaan op de arbeidsmarktdiscriminatie. Het is vooral belangrijk dat werkgevers ondersteund worden in de inrichting van hun werving en selectiebeleid op een dergelijke manier dat er geen ruimte is voor discriminatie, waarbij opties als open hiring en quorum zijn te overwegen.

Daarnaast is het van belang werkgevers uit te lichten die juist heel goed bezig zijn in het kader van diversiteit en inclusie zodat met best practices andere werkgevers te inspireren zijn.

Het bevorderen van diversiteit en inclusie op de werkvloer is heel erg belangrijk, vooral als het gaat om het MKB en zij zou het college willen vragen daarbij werkgevers te ondersteunen specifiek het MKB.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) kan zich hierin heel goed vinden. Zij vraagt of Student & Starter ook van mening is dat een platform opgericht zou moeten worden, zoals ook de andere G4-steden een platform hebben.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) vindt dat een goede suggestie.

Zij vervolgt met in te gaan op onderwijs. Het is in de overtuiging van haar fractie heel belangrijk onderwijssegregatie en onderwijsdiscriminatie tegen te gaan. De gemeente Amsterdam heeft daarop een uitgebreide Agenda. Zij vraagt de wethouder of de wethouder punten ziet die zij kan overnemen van die Agenda om die segregatie en discriminatie tegen te gaan.

Het is ook belangrijk dat meldingen plaatsvinden op het moment waarop discriminatie plaatsvindt en dat de discriminatie vervolgens wordt aangepakt. Haar fractie vangt momenteel signalen op dat meldingspunten te weinig middelen hebben. Om die reden vraagt zij of de wethouder mogelijkheden ziet budget vrij te maken om deze punten te ondersteunen. Zij vraagt ook een concreet stappenplan zodra een melding wordt gemaakt zo dat het besef ontstaat dat er iets gedaan wordt met de melding, en de meldingsbereidheid wordt vergroot.

In de Anti DiscriminatieAgenda komt niets terug over islamofobie terwijl dit een groot probleem is in de huidige samenleving: ruim 70% van Nederlanders met een islamitische achtergrond heeft het gevoel discriminatie te ervaren. Zij vraagt de wethouder hierop concrete doelen te formuleren in de Agenda om die vorm van discriminatie tegen te gaan.

Mevrouw Meerding (VVD) vraagt de wethouder antisemitisme ook mee te nemen.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) dankt mevrouw Meerding voor de aanvulling. Wat haar fractie betreft mag de gemeente geen gebruik maken van onderzoeken en

barometers die werken met discriminerende factoren. In hoeverre werkt de gemeente met dergelijke onderzoeken en barometers, zoals de leefbaarheidsmeter?

Zij vraagt of de wethouder kan toezeggen dat de maatregelen die worden getroffen in deze Agenda jaarlijks worden gemonitord zodat de raad kan weten of de punten op de Agenda daadwerkelijk effect hebben op de bestrijding van discriminatie.

Zij las in de Agenda dat de middelen vanaf 2023 aflopen. Zij betreurt dat. De raad heeft de ambitie uitgesproken discriminatie aan te pakken. Daarbij geeft de raad een bepaald vertrouwen aan de burger. Het is eenvoudig vertrouwen te verliezen. Dat moet het stadsbestuur niet willen. Dat zorgt voor grote teleurstellingen. Student & Starter wil daarom dat er een domeinoverstijgende TaskForce komt met mandaat en middelen en voldoende middelen ook vanaf 2023 zodat effectief te handelen is en er een brede aanpak in te zetten is om discriminatie in Utrecht domeinoverstijgend aan te pakken. Zij vraagt of de wethouder de opzet daarvan kan toezeggen.

De heer Saiah (D66) gaat in op dit laatste punt. Ook binnen de Anti DiscriminatieAgenda is dit spanningsveld te zien met zoveel middelen en veel ambitie; waaruit zou Student & Starter dit laatste punt (een domeinoverstijgende TaskForce) willen bekostigen.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) las in de Agenda dat de gemeente tot 2023 goed zit als het om de budgetten gaat. Vanaf 2023 is het de vraag of de gemeente vanuit het Rijk voldoende middelen ontvangt. Dit onderwerp vindt de raad heel belangrijk. Zij roept de wethouder op om in G4 verband voldoende middelen te vragen van het Rijk.

De heer Saiah (D66) merkt op dat de middelen die er nu zijn voldoende zijn om de ambitie uit de Anti DiscriminatieAgenda te bekostigen. Komt het geld voor de TaskForce dan met de bestaande middelen in de Anti DiscriminatieAgenda en gaat de gemeente dan een deel van de plannen in de Agenda niet doen, of moet het geld ergens anders vandaan komen?

Mevrouw Kendir (Student & Starter) ziet een mogelijkheid om middelen te geven aan de domeinoverstijgende TaskForce vanuit de middelen die nu gereserveerd zijn voor de Agenda. Daarnaast is na te gaan waar dat geld vandaan komt. Haar fractie wil de ambitie uitspreken dat dit er moet komen omdat alleen met afzonderlijke onderdelen het doel niet bereikt zal worden. Het probleem moet een brede aanpak krijgen.

Mevrouw Zwinkels (CDA) sluit zich aan bij D66 als het gaat om de financiering. Ook zij maakt zich daarover zorgen. Dit gaat gauw ten koste van anderen zaken.

Zij stelt hierop een vervolgvraag. Zij vraagt of Student & Starter niet vreest dat wanneer iets overkoepelends wordt gecentraliseerd, de feeling gaat ontbreken met juist de domeinen. Zij doet de suggestie dit veel meer in de organisatie te zetten, zoveel mogelijk dicht bij de verschillende vakgebieden zodat de gemeente concreet aan de slag gaat en de afstand verkleind wordt binnen de organisatie.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) denkt dat het hier niet *of of* is. Zij denkt dat het vooral belangrijk is dat die brede aanpak er komt maar dat de domeinoverstijgende TaskForce korte lijntjes moet hebben en dat gekeken moet worden naar een nauwe samenwerking. Er is een Raadsinformatiebijeenkomst geweest waarbij de raad experts om input heeft gevraagd. Dit is een punt waarbij zij ook vanuit experts vernam dat dit nodig is om het probleem bij de wortels aan te pakken. Daarom denkt zij dat is een goede oplossing is.

Mevrouw Deldjou Fard (GroenLinks) merkt op dat in de Raadsinformatiebijeenkomst gezegd werd door veel experts dat Utrecht een hele ambitieuze Agenda heeft.

Zij vindt dat heel erg mooi. Op vele terreinen zet de gemeente Utrecht in om discriminatie aan te pakken. Daarbij is aangegeven dat daarvoor middelen nodig zijn. Dat is precies de reden waarom zij in de programmacommissie de wethouder vroeg de raad een overzicht te geven van hoeveel middelen er nodig zijn na dit jaar en na volgend jaar om de plannen daadwerkelijk te realiseren. Zij vraagt of Student & Starter het met haar eens is dat het goed is eerst dat af te wachten. De wethouder zal dit overzicht in Q2 geven. Daarna is na te gaan over bijvoorbeeld een TaskForce. **Mevrouw Kendir** (Student & Starter) vindt het heel belangrijk het vertrouwen van de burger niet te verliezen. Het stadsbestuur moet geen hoop creëren die ertoe zal leiden dat het bestuur het vertrouwen van de burger gaat verliezen en dat het bestuur teleurstellingen gaat veroorzaken. In die zin lijkt het haar goed eerst in kaart te hebben of dit budget er is. Zij roept de wethouder ook op het Rijk voldoende budget te vragen. Dit probleem moet aangepakt worden.

De heer Sungur (DENK) heeft begrepen dat de ambities in de Anti Discriminatie Agenda waar te maken zijn met het vrijgemaakte geld. Voor de komende jaren is dat onzeker. Dan moet er geld bij. Voor zijn fractie maakt het niet uit waar het geld vandaan komt; komt het niet vanuit het Rijk, zal de stad daarvoor geld moeten vrijmaken. Als het goed is, zal de commissie allerlei voorstellen indienen om de Anti Discriminatie Agenda nog meer te verbeteren. De vraag is dan of het stadsbestuur richting de verkiezingen het commitment kan uitdragen dat het bestuur na de verkiezingen onder het nieuwe coalitieakkoord extra geld zal vrijmaken.

De heer Saiah (D66) vindt racisme en discriminatie in de stad een echte dreiging. Het zorgt ervoor dat Utrechters niet zichzelf kunnen zijn, dat groepen Utrechters gemarginaliseerd worden dat zowel individuen als groepen tegenover elkaar komen te staan en dat aangetast wordt wat de bewoners eigenlijk bindt. Dat maakt dat zijn fractie van mening is alle vormen van discriminatie en uitsluiting ongeacht waar deze zich bevinden, aan te moeten pakken. Het bestuur moet deze dreiging tegengaan met alles wat het tot zijn beschikking heeft.

Iedere ervaring met discriminatie of racisme is er één teveel. Hij wil namens zijn gehele fractie iedereen, alle organisaties alle instellingen, alle Utrechters, bedanken voor hun tijd en energie om mee te denken aan de inhoud van de Anti Discriminatie Agenda. Hij dankt hen voor wat ze gaan doen om de ambities in deze Agenda tot realiteit te maken. Hij bedankt alle ambtenaren vanuit zijn positie. Het verhaal staat als een huis. Hij is daar blij mee. Hij bedankt ook de wethouder. Die heeft zich vanaf dag één hard gemaakt voor deze punten van de raad. De raad heeft hierop heel lang moeten wachten, maar wat er nu ligt, is mooi.

Voor de fractie van D66 is het waardevol dit document een levend document te laten zijn om te kunnen meevloeien met de wijze waarop de samenleving functioneert. Dat wil zeggen wanneer de raad dit straks vastlegt, het zomaar kan zijn dat vanuit de partners, vanuit individuen in de stad, ideeën komen waarvan het bestuur denkt die er nog bij te kunnen doen omdat het goed is voor nu. Hij verneemt graag de reactie van de wethouder. Hij zou hierop graag een toezegging willen omdat hij dit heel belangrijk vindt.

Hij tipt enkele punten kort aan die hij vindt ontbreken in de Agenda.

(1) De politie, publieke ruimte en openbare orde. Hij mist iets over etnisch profileren.

Dit ook vanwege het vorig debat waarin iets is gezegd over racisme, dat het heel belangrijk is naar de stad toe dingen zichtbaar te maken. Wanneer de politie zegt heel veel te doen op het tegengaan van etnisch profileren, mag de politie dat van

hem laten zien. Hij wil graag dat in de Anti DiscriminatieAgenda een punt opgenomen wordt hoe etnisch profileren zichtbaar te maken voor de stad en vooral als het gaat om de acties die de politie daarop maakt. Hij krijgt hierop graag de reactie van de wethouder.

De heer Sungur (DENK) sluit zich van harte aan bij deze oproep. Tegelijkertijd vraagt hij de heer Saiah hoe dit er uit gaat zien in de Anti DiscriminatieAgenda. Zijn fractie deed eerder voorstellen stopformulieren te gebruiken om etnisch profileren bij de politie tegen te gaan. Hoe kijkt D66 daartegen aan? Het is landelijk in het verkiezingsprogramma van deze fractie opgenomen; hoe zit dit op lokaal niveau?

1960 **De heer Saiah** (D66) brengt in dat het standpunt van zijn fractie op dat punt niet is veranderd. In iedere discussie die gevoerd is, ook met de burgemeester, is de raad steeds verteld door de burgemeester dat de politie veel doet, dat de politie maatregel X heeft ingevoerd, maatregel IJ heeft uitgevoerd en dat ze zich hard inzetten om etnisch profileren tegen te gaan. Zijn fractie moedigt dat ook aan. Tot nog toe is daarop geen zicht. Die zichtbaarheid is niet alleen voor hem belangrijk, maar ook voor de stad omdat daarmee de kloof te dichten tussen groepen die best een grote afstand ervaren tot de politie. Zijn fractie stelt zich voor een positief effect te kunnen verwachten wanneer de acties van de politie zichtbaar worden gemaakt en niet alleen in de Anti DiscriminatieAgenda maar naar de stad toe,

1970 **De heer Sungur** (DENK) vraagt *wel of geen stopformulieren in Utrecht?*

De heer Saiah (D66) antwoordt op dit moment ontkennend. Dat heeft er voornamelijk mee te maken dat de politie zelf zegt iets te hebben gevonden dat beter werkt dan stopformulieren. Wanneer de politie dat zegt, wil hij dat graag zien. Tot nog toe heeft hij dat niet kunnen zien. Zonder dat te weten kan hij niet beoordelen of de gemeente die stopformulieren nu wel of niet nodig heeft. Hij vervolgt zijn inbreng in zijn termijn met zijn tweede punt:

(2) Hij zag ook de discriminerende algoritmes niet terug in de Agenda. Hij ziet graag dat op het moment waarop de gemeente zegt geen gebruik te maken van discriminerende algoritmes, dit op te nemen in de Anti DiscriminatieAgenda, ook omdat de gemeente een voorbeeldrol heeft naar andere organisaties in de stad, zo dat die het ook zien en daarom ook afzien van dergelijke algoritmes. Hij krijgt graag een toezegging op dit punt.

1980 (3) Zijn fractie vindt de voorbeeldrol van de gemeente heel erg belangrijk en mooi. Uit de Agenda spreekt heel veel ambitie en laat mooie acties zien. Hij wil graag dat de gemeente dit heel actief gaat uitdragen, dat zichtbaar te maken naar de stad. Dat is niet een raadsbrief naar de raad, dat is dit zichtbaar maken voor de stad. Hij heeft nog geen idee hoe dat te realiseren. Hij noemt voorbeelden als posters en een campagne. Hij vraagt een toezegging.

1990 **Mevrouw Raaijmakers** (PvdA) kan zich nadrukkelijk aansluiten bij dit punt. Dit is ook benoemd in het actieplan Diversiteit en Inclusie: hoe te kijken wanneer de gemeente de stad erbij betreft en de deuren openzet en andere werkgevers erbij betreft. Zou D66 dan de suggestie van Student & Starter en PvdA willen volgen om dit samen te doen in een platform? Zij denkt dat de gemeente iets kan leren van andere werkgevers.

De heer Saiah (D66) denkt niet dat de gemeente nog een platform moet optuigen. In een vorige Anti DiscriminatieAgenda is dit ook gezegd dat er een platform zou komen. Dat platform is er niet gekomen. Er is nu een fantastisch Pact waaronder ook werkgevers hun handtekening hebben gezet. Dat vindt hij het middel en de manier

om met de werkgevers in gesprek te gaan. Hij houdt zich liever daaraan vast omdat de gemeente hen al in het Pact heeft.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) is benieuwd welke werkgevers hun handtekening hebben gezet. In deze Agenda is vooral bij arbeidsmarktdiscriminatie het stukje Pact heel summier.

De heer Saiah (D66) zet in op meer handtekeningen in dit Pact. Vanuit deze ervaring relativeert hij de waarde van een dergelijk platform.

Hij vervolgt zijn inbreng in zijn termijn met het Pact. Hij is heel erg blij met de uitvoering van motie Samen zeggen we Nee tegen Discriminatie. Er staan toch verschillende partners onder dat Pact. Zijn fractie is daarover verheugd. Hij ziet graag dat de partners die het Pact hebben ondertekend, actieve ambassadeurs worden. Dat zij een gezicht krijgen, dat ze een verhaal vertellen en dat de gemeente die verhalen naar buiten kan brengen. Hij krijgt graag een toezegging op dit punt.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) merkt op dat haar partij ook onder die motie stond. Haar fractie is iets kritischer over wat uitgerold is. Zij citeert enkele frases uit de motie: "als onderdeel van dit Pact op ieder terrein duidelijke en concrete tools, doelstellingen en onderlinge afspraken te formuleren waaraan betrokken organisaties zich committeren." Dat heeft zij niet gezien in deze Agenda. Zij is benieuwd waar de heer Saiah dit heeft gezien.

De heer Saiah (D66) merkt op dat de Agenda de basis is voor de gemaakte afspraken. In die Agenda zijn verschillende zaken opgeschreven waarvan de gemeente denkt het voor elkaar te kunnen krijgen. Hij is daar optimistisch en blij over, omdat dit een eerste stap is naar wat de gemeente, het gemeentebestuur uiteindelijk willen: dat partijen afspraken gaan maken. Op bepaalde terreinen is een Pact gevormd met een aantal partijen waarvan hij heel graag zou zien dat het er heel veel worden. Wanneer het aantal groot wordt, zijn echte afspraken te maken over wat gezamenlijk te doen. Nu moet wat hem betreft doorgepakt worden.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) merkt op dat deze motie dateert van twee jaar geleden. Het bestuur lijkt nu tevreden, maar de doelstellingen zijn er nog niet. Waarop gaat gemonitoord worden met dit Pact en deze Agenda? Zij refereert hierbij aan het desbetreffende punt van de fractie van Student & Starter.

De heer Saiah (D66) is heel erg optimistisch en aan de andere kant ook realistisch. Niet veel ambtenaren zitten op diversiteit. Hij is ontzettend blij met wat ze voor elkaar gekregen hebben. Het is belangrijk dat de ambtenaren hiervoor de tijd hebben genomen. Het ideaalbeeld is een Pact met alle partijen in de stad. Hij hoopt dat nog te kunnen meemaken.

De heer Sungur (DENK) begrijpt dat mevrouw Raaijmakers stelt dat de motie onvoldoende is vertaald naar deze Agenda met weinig concrete doelstellingen. Het gaat om een motie waar heel veel partijen hun handtekening onder gezet hebben op initiatief van de heer Saiah. Hij vraagt of de heer Saiah dat beeld herkent.

De heer Saiah (D66) herkent dat beeld omdat gezegd is een Pact te willen waaronder heel veel partijen hun handtekening hebben gezet die elkaar kunnen aanspreken. In dat opzicht herkent hij het. De andere kant van de medaille is de vraag wat het stadsbestuur nu voor elkaar kan krijgen. Hij herhaalt en stipuleert dat zijn conclusie is dat het stadsbestuur nu moet doorpakken en doorbouwen: het nog groter en ambitieuzer te maken.

Mevrouw Deldjou Fard (GroenLinks) leest dit anders op pagina 18 en voegt het navolgende toe aan het debat. Volgens haar was dit Pact bedoeld om handtekeningen daaronder te zetten van organisaties die samen met de gemeente de schouders

er onder willen zetten. Zij leest in de plannen dat de gemeente nu al bezig is met hen om de volgende stappen te zetten en na te gaan welke plannen te maken zijn om de arbeidsmarktdiscriminatie tegen te gaan. Zij vraagt of haar collega's dit hebben gezien op pagina 18.

De heer Saiah (D66) vervolgt zijn betoog in zijn termijn. Zijn fractie ziet graag dat het Pact en informatie daarover op de website van de gemeente Utrecht wordt gezet: ieder individu, iedere organisatie kan meedenken en zich toevoegen aan het Pact. Het gaat hem om de laagdrempeligheid van die mogelijkheid. Op dat punt krijgt hij ook graag een toezegging van het college.

Mevrouw Zwinkels (CDA) vindt het een mooi streven dat iedereen zich kan aansluiten bij het Pact. Zij vraagt of de heer Saiah het met haar eens is dat juist het risico bestaat dat partijen waarmee het nog niet goed gaat, zich niet zullen melden. Zij vraagt zich af of hiermee het probleem aan te pakken is; of zullen hiermee de partijen bereikt worden die al vooroplopen?

De heer Saiah (D66) vindt het vrij logisch de partijen te bereiken die al vooroplopen. Het gaat hem om de wens dat zij onder invloed van de aansluiting van zoveel partijen gaan overwegen mee te doen of hun handtekening te zullen zetten. Hij hoopt dat dit proces realiteit kan worden.

Hij vervolgt zijn betoog in zijn termijn. Als het gaat om de meldingscijfers leest hij in de Agenda dat juist de partijen die heel actief met de gemeente samenwerken (Buurtteams, jongerenwerkers, WMee-Loket, Sociaal Werkers, Sociaal Makelaars) in ieder geval weten hoe het meldingssysteem werkt, zo dat mensen door te verwijzen zijn, dat de kloof voor jongeren en volwassenen te dicht is om überhaupt een melding te maken. De heer Saiah weet dat het voor jongeren gemakkelijker is om tegen een jongerenwerker te zeggen dat het niet meezit met een stage en dat het discriminatie kan zijn. De vraag is dan of die jongerenwerker de handvatten heeft en de middelen om de brug te slaan. De heer Saiah weet nog niet precies waarnaar hij op zoek is. Hij hoopt dat de wethouder hem een beetje begrijpt. Hij denkt aan een training van Artikel 1 Midden Nederland of dat ze zelf de melding kunnen maken. Te zien is dat er een kloof is voor jongeren/volwassenen. Hij vraagt iets hiervan op te nemen in de Anti DiscriminatieAgenda. Hij krijgt graag de reactie van de wethouder hierop.

In het vorige debat heeft hij eigenlijk gevraagd of het mogelijk is om op MBO?HBO/WO-instellingen tekst en beeld aan te leveren en dat zij dan een voorlichtingscampagne kunnen houden. De scholen hebben de middelen. Artikel 1 Midden Nederland heeft al tekst en beeld. Hij vraagt of hiermee iets gedaan is. De gemeente heeft scholen in ieder geval nodig hiervoor. Kan de gemeente dit alsnog doen wanneer dit nog niet is gedaan.

Mevrouw Deldjou Fard (GroenLinks) gaat terug naar het punt over de jongerenwerkers en dat die het kunnen melden. Zij vraagt of de heer Saiah gezien heeft dat dat expliciet is genoemd in de Agenda.

De heer Saiah (D66) vindt dat fantastisch om te horen. Dan hoeft de wethouder daarop niet te reageren. Hij verwacht nog wel een reactie op zijn inbreng over de sociaal makelaars en de mensen van het Wmo-loket en alle andere punten; dan is hij tevreden. Hij vervolgt zijn betoog in zijn termijn.

Mevrouw Zwinkels (CDA) zit ermee in haar maag jongerenwerkers de melding te laten doen voor iemand die een stage doet. Het kan gebeuren dat die jongerenwerker ziet dat er nog iets anders aan de hand is. Zij onderkent dat er sprake is van discriminatie. Zij vraagt wat de heer Saiah wil doen in die situatie op het moment

waarop de jongerenwerker wordt gevraagd een melding te doen maar daar zelf ernstige twijfels bij heeft of er wel sprake is van discriminatie.

2100 **De heer Saiah** (D66) is het eens mevrouw Zwinkels en licht toe dat daaruit zijn dilemma voortkomt: moeten zij dit zelf doen of een training krijgen vanuit Artikel 1 Midden Nederland waarmee zij goed kunnen peilen of het iets anders is of discriminatie. Hij vervolgt zijn betoog.

Hij gaat in op het onderwerp Sport. In de Agenda is veel nadruk op voetbal. Hij mist de andere sporten. Hij leest in de krant over seksisme op hockeyvelden en van andere vormen van uitsluiting. Zou die Agenda uitgebreid moeten worden naar alle sporten. Hij vraagt of dat kan. Hij krijgt daarop graag reactie van het college en zo mogelijk een toezegging.

2110 Hij gaat in op Wonen. Te zien is dat groepen systematisch worden uitgesloten van de woningmarkt. Hij pleit ervoor inzichtelijk te maken wat gedaan gaat worden. Nu is in de Agenda opgenomen er kritisch naar te kijken of ermee in gesprek te gaan. Dat is voor hem niet genoeg. Hij vraagt of het stadsbestuur dit gaat onderzoeken, of iets anders doen. Hij vraagt de wethouder hierover meer duidelijkheid te geven.

Ook hij maakt zich zorgen over de terugloop van de middelen in 2023. Hij wenst het komende stadsbestuur heel veel wijsheid toe en hij zal zich hiervoor binnen D66 zeker hard voor blijven maken.

2120 Met deze Agenda geeft het stadsbestuur een signaal af voor alle Utrechters. Het is zeker dat de gemeente er alles aan doet om ervoor zorg te dragen dat iedereen zich thuis voelt in de stad. Dat wil hij ook echt uitstralen. De oproep aan alle Utrechters is hun ervaringen te blijven delen om zo in ieder geval verder te kunnen bouwen aan een inclusiever Utrecht.

Mevrouw Deldjou Fard (GroenLinks) gaf afgelopen jaren namens GroenLinks vele voorstellen mee om in de Utrechtse Anti DiscriminatieAgenda te verwerken. Zij vindt het mooi om te zien dat het college daarvan werk maakt. Zij complimenteert de wethouder voor haar sterke inzet. Er ligt een ambitieuze Agenda voor. Met deze Agenda zegt Utrecht luid en duidelijk nee tegen discriminatie en racisme en zet de gemeente stevige stappen vooruit in de juiste richting. Dat geeft haar als Utrechter hoop, ook al weet zij dat het gemeentebestuur er nog lang niet is.

2130 De aanpak van discriminatie en racisme is complex en vraagt een lange adem. Zij is het meest trots op de ambitieuze streefcijfers: om de talenten voor hogere functies eerlijker kansen te bieden. Zij is er trots op dat Utrecht door de motie van GroenLinks een slavernij-verledenmonument krijgt.

Met het Plan van Aanpak tegen MBO stagediscriminatie loopt Utrecht landelijk voorop. Zij is daar mega trots op.

2140 Zij licht één voorstel in de Agenda er uit; zij leest "Utrecht stimuleert steeds meer dat zowel mensen die discriminatie ervaren als omstanders een melding kunnen maken." Hiermee zet Utrecht wat haar betreft een enorm belangrijke stap in de strijd tegen dit hardnekkige monster. Voor de aanpak van discriminatie kijkt het gemeentebestuur nu te vaak richting de slachtoffers. Tegen jongeren die geen stage kunnen krijgen wordt gezegd dat ze zich moeten invechten, dat ze weerbaar moeten worden.

Discriminatie wordt daarmee een probleem dat op de schouders terechtkomt van slachtoffers. En dat terwijl dit een probleem is van iedereen. Om precies die reden stond de stad ook vorig jaar op het Jaarbeursplein: zwart en wit zij aan zij. Een maatschappelijke verandering op gang brengen doet de stad gezamenlijk. Zij vindt het mooi dat de Utrechtse Agenda daarvoor aandacht heeft. Zij deelt die visie

hartgrondig en wat haar betreft mag die richting de toekomst nog verder uitgewerkt worden.

Zij vervolgt haar betoog met inhoudelijke aanscherping van de Anti Discriminatie Agenda:

2150 (1) Vrouwen van kleur krijgen vaak te maken met meerdere vormen van discriminatie. Zij staan daardoor vaak dubbel op achterstand. Via een motie vroeg haar fractie eerder aandacht voor hen in de Agenda. Toch ontbreekt deze groep. In het straatintimidatiebeleid mist haar fractie aandacht voor vrouwen met een hoofddoek en de intimidatie waarmee zij te maken krijgen in de openbare ruimte. Zij vraagt de wethouder dit onderwerp vanaf nu toe te voegen aan het Utrechtse straatintimidatie beleid. Zij krijgt hierop graag een toezegging.

De heer Sungur (DENK) is blij dit te horen. Ook zijn fractie had dit punt. Hij vraagt of GroenLinks dit ook verwerkt wil zien in de Anti DiscriminatieAgenda.

2160 **Mevrouw Deldjou Fard** (GroenLinks) zet uiteen dat haar fractie de wethouder gevraagd heeft alle acties die op dit punt worden ingezet te bundelen in de Anti DiscriminatieAgenda. Wat haar betreft komt het zeker in deze Agenda. Dat geeft de raad ook de kans om op den duur dit te kunnen blijven volgen en te zien hoe het gaat.

Mevrouw Zwinkels (CDA) leest in het voorstel "het terugdringen van straatintimidatie in Utrecht onder alle bewoners, in het bijzonder meisjes, vrouwen en LHBTI+ers. Waar zoekt mevrouw Deldjou Fard nog meer naar? Er wordt duidelijk een voorkeur uitgesproken als het gaat om de prioriteit.

Mevrouw Deldjou Fard (GroenLinks) sprak inderdaad over vrouwen. Het ging haar specifiek om vrouwen die een hoofddoek dragen. Zij vindt discriminatie tegen moslims een belangrijk onderwerp.

2170 **Mevrouw Zwinkels** (CDA) is het er niet mee eens. Zij vindt het goed dat daarvoor óók aandacht is. Maar er mag ook aandacht zijn voor studenten, vrouwen die volgens bepaalde mannen net een te kort rokje dragen. Waarom maakt mevrouw Deldjou Fard nu al deze verbijzonderingen? Zij vindt die niet nodig.

Mevrouw Deldjou Fard (GroenLinks) zegt niet dat zij andere onderwerpen niet belangrijk vindt. Zij benadrukt dit een belangrijk onderwerp te vinden. In het onderzoek *Utrecht is ook van mij* staat te lezen dat 72% van de moslims te maken heeft met discriminatie. Voor een groot deel gaat het dan ook om vrouwen. Wat haar betreft mag die groep niet gemist worden in het beleid over intimidatie in de openbare ruimte. Wat haar betreft mogen ook andere groepen toegevoegd worden.

2180 Zij nodigt mevrouw Zwinkels uit voorstellen te doen.

Mevrouw Zwinkels (CDA) weigert daarvoor voorstellen te doen. Zij vindt dat Utrecht inclusief moet zijn en naar alle vrouwen en meisjes zou moeten kijken. Het lijkt haar onverstandig daarop een verbijzondering aan te brengen. Haars inziens zijn mevrouw Deldjou Fard en zij het met elkaar eens. Zij waakt ervoor een doelgroep wel te noemen en de andere niet.

Mevrouw Deldjou Fard (GroenLinks) was met DENK als enige andere partij, te gast bij een moskee. Zij kan niet wegstappen van de verhalen die zij daar heeft gehoord. Als het aan GroenLinks ligt, gaat het stadsbestuur echt stappen zetten om intimidaties tegen te gaan.

2190 **De heer Sungur** (DENK) reageert op de inbreng van mevrouw Zwinkels. Hij denkt zoals GroenLinks dat het wel goed is specifieke aandacht te geven aan intimiderende acties richting vrouwen met hoofddoekjes die net als vrouwen met korte rokjes te maken krijgen met intimiderende geluiden.

Mevrouw Zwinkels (CDA) ziet dat als een nuancering in het debat. Partijen zijn het daarover eens met elkaar.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vraagt GroenLinks of het stadsbestuur dan niet beter kan aansluiten bij de oproep van Student & Starter om islamofobie meer aandacht te geven in deze Anti DiscriminatieAgenda. Het gaat niet alleen om straatintimidatie, maar ook in het onderwijs, op de arbeidsmarkt. Het gaat om breder dan alleen op straat.

Mevrouw Deldjou Fard (GroenLinks) handhaaft haar inbreng zoals hij die heeft gegeven en stelt in het vooruitzicht dat zij daarop nog terugkomt in haar bijdrage. Zij vervolgt haar betoog in haar termijn.

(2) De aanpak van discriminatie vraagt gerichte acties voor diverse groepen. Zij vraagt de wethouder welke concrete acties het college wil inzetten om werk te maken van de aanpak van anti-zwartracisme, moslimdiscriminatie, en anti Aziatisch racisme. Na stagediscriminatie van MBO-studenten is ook sprake van diverse vormen van discriminatie van hbo- en universitaire studenten. Zij vraagt op welke wijze de wethouder een rol kan spelen om dit onderwerp op de Agenda te krijgen van de onderwijsinstellingen.

Om de ambities te realiseren zijn middelen nodig. Daarom vroeg haar fractie ook eerder aan de wethouder wat nodig is om de ambities te faciliteren. Zij kijkt om die reden ook enorm uit naar de toegezegde brief in Q2.

Mevrouw De Koning (GroenLinks) gaat in op discriminatie op de woningmarkt. Zij noemt dat een gigantisch probleem in Utrecht. Makelaars in Utrecht geven in wel 80% van de gevallen aan bereid te zijn te discrimineren op basis van etniciteit. Ze zijn in toenemende mate zich ervan bewust dat dat wettelijk niet mag. Dat strookt ook met een bericht dat zij vandaag kreeg van iemand met een huisbaas; die huisbaas gaf aan hem aan dat hij geen moslims in zijn huis wilde. Die persoon heeft geprobeerd om een aanklacht in te dienen bij de politie, dit aan te kaarten bij Artikel 1. Die kreeg overal te horen dat daarmee niets te doen is omdat er geen slachtoffer is, er is niet iemand die gericht uitgesloten is. Mevrouw De Koning benadrukt dat dit een enorm probleem is in Utrecht.

Mevrouw De Koning is blij dat de Anti DiscriminatieAgenda voortvarend is opgepakt. Kijkende naar de Agenda die voorligt en kijkende naar de prioriteiten ziet zij voorlichting, objectivering van selectiemethoden, en ondersteuning van kandidaat huurders. Daarbij vraagt zij zich af of het stadsbestuur voldoende doorgrijpt op dit dossier. Hij is een bewustzijn dat het niet mag, maar het gebeurt toch. GroenLinks vindt dat harder ingezet moet worden op het creëren van nieuwe mogelijkheden om ook sancties op te leggen en daaraan ook prioriteit te geven bij de inzet ervan. Zij vraagt hoe de wethouder dit ziet.

Mevrouw Streefland (ChristenUnie) vraagt of er zaken voorkomen waarbij dit soort meldingen niet ontvankelijk zijn bij Artikel 1. Zij kan zich dat niet voorstellen. Dit is juist het platform waar dit soort problemen wel gemeld kunnen worden.

Mevrouw De Koning (GroenLinks) vindt het goed wanneer de wethouder hierop reflecteert. Het was meer als een illustratie bedoeld van een groter probleem zoals dat uit de cijfers in Utrecht blijkt.

Mevrouw Meerding (VVD) vindt het voorbeeld van mevrouw De Koning schrijnend. Zij is van mening dat daarmee iets gedaan zou moeten worden. Vervolgens stelt zij de open vraag aan de wethouder of het stadsbestuur meer kan doen. Zij ziet juist op het thema woningmarkt heel veel in deze Agenda terugkomen. Zij noemt als voor-

beeld de toetsing van de mystery guest, een gestandaardiseerd systeem. Zij ziet vergaande acties. Zij vraagt zich af wat het stadsbestuur nog meer kan en wil doen.

Mevrouw De Koning (GroenLinks) is blij dat mevrouw Meerding vergaande acties ziet. Ook zij ziet acties. Zij is met die acties ook blij. Zij denkt dat het nodig is nog verder te gaan omdat te zien is uit de mystery calls dat de gemeente niet hard kan ingrijpen en dat ook uit de cijfers blijkt dat veel makelaars en bemiddelaars eigenlijk al weten dat het niet mag. De uitleg dat het niet mag, lijkt haar niet de oplossing voor deze groep. Daarop vraagt zij de reflectie van de wethouder. Zij heeft ook een idee hoe de gemeente verdergaande maatregelen kan treffen.

Zij vindt dat straffen in het laatste geval meer aangezet mag worden. Zij vreest dat het hier niet gaat om hele kleine groep. Zij stelt voor snel een verhuurdersvergunning in te stellen in Utrecht. Die is er sinds januari 2019 in Groningen, sinds januari 2021 in Rotterdam. De gemeenteraad in Utrecht zou eind 2021 een voorstel krijgen. Zij legt de vraag voor aan de wethouder of dat nog steeds het plan is. Kan de raad dat ook spoedig vaststellen zodat dit volgend jaar gaat gelden? Is de wethouder bereid om daarover een ruime definitie op te nemen van mogelijke gronden voor discriminatie zodat er niet meer een individueel slachtoffer moet zijn van iemand die een woning vanwege zijn achtergrond niet heeft gekregen. Mevrouw De Koning denkt aan het opnemen van de vergunning op basis van bijvoorbeeld uitsluitende uitspraken. Zij krijgt hierop graag de reactie van de wethouder.

Met betrekking tot voorlichting en het aanspreken op verantwoordelijkheid is haar fractie blij te zien dat dit is opgenomen in de Anti DiscriminatieAgenda. Tegelijkertijd vraagt zij zich af of daarin nog een stap verder te zetten is. Te zien is dat de NVM (de brancheorganisatie van makelaars) pleit voor een landelijke maatregel. Zij vond dat een zwakke reactie. Dan is de NVM toch liever die makelaar kwijt dan rijk. Zou de gemeente brancheorganisaties zoals de NVM kunnen aanspreken op hun verantwoordelijkheid en dat ze zich niet verschuilen achter dat niet alle makelaars onder die organisatie vallen, maar dat zij hun verantwoordelijkheid moeten nemen.

Zij oppert de mogelijkheid alle ondertekenaars van het Stadsakkoord Wonen aan te spreken op hun verantwoordelijkheid over dat ze echt inclusief moeten zijn en geen uitsluiting moeten toepassen. In dat Stadsakkoord zitten heel veel grote verhuurders. Nu is te zien dat alleen gesproken wordt met een kopgroep. Zij vraagt of het stadsbestuur druk gaat zetten op de hele groep van ontwikkelaars en verhuurders waarmee de gemeente werkt.

Veel discriminatie vindt plaats onder studenten. Zij vernam een bericht van Student & Starter over internationale studenten. Ook haar fractie krijgt veel signalen over discriminatie van MBO-studenten. Zij las dat er een nieuw hospiteersysteem zou komen en dat BOX en SSH daarnaar kijken. Zij las dat ongeveer driekwart jaar geleden. Zij vraagt wanneer zij dit nieuwe systeem kan verwachten en of het stadsbestuur daar vaart achter kan zetten.

De heer Saiah (D66) deelt mee dat afgelopen maandag BZK het verhaal bracht dat Utrecht in ieder geval een proeftuin zou worden, een pilot om discriminatie op de woningmarkt aan te pakken en dat Utrecht meer mogelijkheden krijgt om daarmee creatief om te gaan. Hij vraagt GroenLinks of de voorstellen die zij zojuist deed voorstellen zijn die zij binnen deze Agenda wil oppakken of die de wethouder kan meepakken in het pilot. Omdat het om BZK gaat, zou de gemeente Utrecht veel meer kunnen doen.

Mevrouw De Koning (GroenLinks) dankt de heer Saiah voor deze herinnering. Die pilot gaat over de verplichting van brancheorganisaties om een melding te doen. Zij

vindt dat een stap in de goede richting. Het voorstel dat zij deed zorgt ervoor dat verhuurders rechtstreeks zijn aan te pakken wanneer zij discriminerend optreden en dat hen de vergunning is te ontnemen. Dat gaat drie stappen verder dan branche-organisaties een melding te laten doen waarna mogelijk een bericht verschijnt op de website van de gemeente zonder materiële gevolgen voor de verhuurder. Het mag wat haar betreft beide. Zij vindt haar voorstel ingrijpender.

De heer Saiah (D66) vraagt of mevrouw De Koning het met hem eens is dat Utrecht BZK mogelijk kan meekrijgen met de Utrechtse voorstellen.

2300 **Mevrouw De Koning** (GroenLinks) heeft de indruk dat de wethouder daar goed mee bezig is, in overleg met grote steden, met BZK, om dit probleem dat breder leeft aan te pakken en als Utrecht daarin voorop te lopen. Volgens haar loopt Utrecht ook voorop. Utrecht moet ook nog een extra stap bijzetten. Al langer wordt gesproken over de verhuurdervergunning, en er is al gezegd dat het bestuur daarnaar wil kijken. Zij vraagt daar prioriteit aan te geven en er snelheid in te maken. Zij zou het fijn vinden wanneer BZK daarin stappen zet. Zij spoort het stadsbestuur aan daarop niet te wachten en net als Rotterdam en Groningen een stap vooruit te zetten.

2310 **Mevrouw Streefland** (ChristenUnie) dankt het college voor deze Anti Discriminatie Agenda. Zij begrijpt dat dit veel werk was van het college en van de ambtenaren om dit belangrijke thema uit te werken.

Zij vindt het belangrijk te letten op de terugloop van middelen in 2023. Dat hangt samen met de realisatie van de Agenda; of het gaat lukken of niet. De toon van de wethouder is zeer positief. Zij kijkt naar het advies van het college in het voorjaar. Zij deelt de oproep van DENK.

2320 Zij gaat in op de subsidie. Het is niet toegestaan om in die subsidieverordening regels op te nemen over bestrijding van discriminatie wanneer dat geen directe relatie heeft met de gesubsidieerde activiteit. In plaats daarvan worden opties onderzocht op het thema diversiteit en inclusie; van de social returnopgave een vast onderdeel te maken. Zij vindt dat op zich een heel goed streven maar nog weinig stevig. De vraag is aan de wethouder hoe het met deze verkenning staat. Hoe expliciet is de diversiteit en inclusie te maken zo dat dit daadwerkelijk richting geeft?

2330 Zij gaat in op digitalisering en discriminatie met betrekking tot algoritmes. Het Webcareteam ontwikkelt in samenwerking met Artikel 1 Midden Nederland een protocol over het omgaan met kwetsende en beledigende berichten. Zij vindt het heel erg goed dat de gemeente inzet op actief normen stellen rondom discriminerende reacties op het internet. De lelijke tegenstellingen en de discriminerende overtuigingen maken mensen ziek. Binnen die onlinesfeer vindt ook discriminatie plaats aan de achterkant. Dat werd al eerder genoemd. Het zou goed zijn een analyse te doen naar de algoritmes die worden gebruikt. In het afgelopen jaar is er bij meerdere overheidsinstellingen en gemeenten geconstateerd dat zij daarvan gebruik maken. Zij vraagt de wethouder of dit al een onderdeel is van het externe onderzoek naar institutioneel racisme binnen de gemeente; dat is in april 2021 gestart.

2340 Diverse instroom in het werving- en selectieproces is al eerder in deze raadszaal genoemd: hoe de diversiteit in de bovenste laag te laten toenemen en ook wat haar fractie betreft de doorstroom. Op dit moment staat er dat nagegaan wordt hoe de geleerde lessen in het werving- en selectieproces te benutten. Zij vraagt de wethouder of dit al niet bekend is. Hoe concreet zal het gemaakt worden om morgen hierin andere stappen te zetten?

Zij sluit zich volledig aan bij de inbreng van mevrouw De Koning van GroenLinks over de woningmarkt. Ook haar fractie denkt dat hierin nog stevige stappen te zetten zijn, hoe ingewikkeld het ook is.

Zij vindt het goed dat zoveel input is opgehaald bij een grote en diverse groep inwoners, belangenorganisaties en partners. Ze denkt dat dat heel belangrijk is. Zij vraagt de wethouder of de gemeente met deze ondernomen acties zoals enquêtes, de brede groep inwoners ook daadwerkelijk bereikt. Zij vraagt hoe de wethouder dit ziet. Wat zou nog aanvullend gedaan kunnen worden om die groep die gevoelsmatig gediscrimineerd wordt, daadwerkelijk in deze Anti DiscriminatieAgenda een stem te laten hebben.

Mevrouw Zwinkels (CDA) complimenteert namens haar fractie het college met deze Anti DiscriminatieAgenda. De verbinding in de samenleving spreekt uit de Agenda. Zij vindt het goed dat gekeken wordt naar de verschillende segmenten: onderwijs, arbeidsmarkt, woningmarkt. Ten aanzien van het onderwijs is haar fractie er benieuwd naar of ook goed gekeken wordt naar het voortgezet onderwijs. Haar fractie vindt dit van belang.

Over de arbeidsmarkt sluit zij zich aan bij Student & Starter met betrekking tot de open hiring. Zij vindt dat dat instrument door het stadsbestuur verkend moet worden.

Mevrouw Streefland (ChristenUnie) omarmt het idee van open hiring. Tegelijkertijd ziet zij daar een probleem. Open Hiring is voor bepaalde werkgebieden op een bepaald niveau, veel ingewikkelder. Zij is benieuwd te vernemen hoe het CDA dat wil inzetten, meer dan alleen bij bijvoorbeeld de posterijen en dergelijke.

Mevrouw Zwinkels (CDA) zet uiteen dat het om een relatief nieuw fenomeen gaat. Wat haar betreft gaat de gemeente Utrecht daarmee starten en ervaren en leren in de praktijk hoe dat breder is in te zetten. Tegelijkertijd beseft zij dat dit zich niet leent voor alle beroepen of banen.

Zij vervolgt haar inbreng met in te gaan op Sport. Zij vindt het mooi en heel erg goed dat gekozen wordt om dit soort zaken bespreekbaar te maken in de voetbalkantine; zij beschouwt dat als ingegeven vanuit een positieve cultuur.

Als het gaat om de levensbeschouwelijke kant van de Agenda maakt haar fractie zich wel enige zorgen. Zij sluit zich aan bij de inbreng over islamofobie en het antisemitisme. Dat mag ook wat haar betreft uitgebreider in de Agenda. Haar andere zorg betreft de middelen die lijken op te houden op dit onderdeel. Dit is te lezen in de financiële paragraaf waarin staat dat eind 2021 bekend wordt of de middelen worden voortgezet, uitgebreid of stopgezet. Het is onduidelijk of na 1 juli 2022 middelen beschikbaar zijn. Zij verneemt hierop graag de reactie van het college.

Tegelijkertijd beseft zij dat de raad enorm ambitieus is maar dat het buiten in de stad nog te vaak misgaat. De onveiligheidsgevoelens nemen toe. De cijfers liegen daar niet om. Haar fractie is op zoek naar hoe mensen te kunnen beschermen en hoe mensen aan te pakken die discrimineren. Zij heeft gemerkt in dit debat dat daar een bredere wens leeft. De tekst in de Agenda over *persoonsgerichte aanpak* vindt zij net iets te lief. Zij vindt het goed om de dialoog aan te gaan. Zij stelt voor ervoor te kiezen ouders erbij te betrekken, mensen uit de eigen omgeving om ervoor te zorgen dat bemoeienissen leiden tot een gedragsverandering.

Met betrekking tot het maken van keuzes is haar fractie blij met deze Agenda maar het stadsbestuur wil heel veel. Als het dan gaat om het maken van keuzes wil haar fractie iets minder inzetten op de verhoging van de meldingsbereidheid. Zij stelt zich voor dat het college overspoeld zal worden met meldingen en dat de gemeente het

2390 niet aankan. Zij vindt het belangrijk na te gaan hoe de signalen die de gemeente ontvangt zijn op te lossen.

Met betrekking tot de toegankelijkheid van openbare ruimte las zij de zin "We zetten mystery guests in om de toegankelijkheid van de openbare ruimte te toetsen."

Wanneer zij door de stad loopt ziet zij de voorbeelden voorbijkomen; daarin is iedereen een mystery guest. Zij denkt dat dit niet het juiste instrument is voor dit probleem. Volgens haar is op dit punt heel veel op te lossen op dit vlak en zijn juist met mensen van het SOLGU en met mensen van andere belangengroepen die knelpunten aan te pakken. Zij stelt voor na te gaan waar mystery guests op hun plek zijn. Wat haar betreft is dat in dit geval niet nodig.

2400 **Mevrouw Meerding** (VVD) gaat in op de meldingsbereidheid. Het verbaast haar dat het CDA zegt dat het CDA de meldingsbereidheid wil schrappen wanneer er dan toch iets geschrapt moet worden. Zij vindt juist die meldingsbereidheid belangrijk omdat heel veel mensen nog geen melding doen. Zonder melding kan de gemeente er niets mee en kan zij het ook niet oplossen. Zij zou dan toch andere prioriteiten willen stellen. Zij vraagt hoe het CDA dat ziet.

Mevrouw Zwinkels (CDA) is benieuwd waarmee de VVD dan komt. Zij wil niet zeggen dat dit geen probleem is. Zij denkt veel meer over waar nu de urgentie ligt, waar nu de prioriteit ligt. Dan ziet zij heel veel andere maatregelen in deze Agenda staan waaraan het bestuur zijn handen vol heeft. Zij denkt juist met een Artikel 1 Midden Nederland een partner te hebben die voor de gemeente hard kan meewerken. Zij pleit ervoor goed na te gaan waarop de energie het beste is in te zetten.

2410 **Mevrouw Raaijmakers** (PvdA) is er over verheugd dat nu eindelijk gesproken wordt over de Anti DiscriminatieAgenda. Discriminatie is een hardnekkig en tot haar spijt diepgeworteld probleem in de samenleving, ook in Utrecht. In de laatste jaren is dit in de stad nog zichtbaarder geworden door allerlei onderzoeken, op de woningmarkt, in het onderwijs, op straat bijvoorbeeld worden Utrechters niet gelijk behandeld. De PvdA vindt dat onacceptabel. Wat haar betreft moet het stadsbestuur dat actief blijven aankaarten en bestrijden. Het onderliggende doel van deze Agenda dat er geen plek is voor discriminatie in deze stad, onderschrijft haar fractie volledig. Zij sluit zich ook aan bij de complimenten van D66 en de ChristenUnie over de betrokkenheid van alle insprekers. Zij steunt de oproep hen aangehaakt te houden.

2420 Zij noemt de financiële middelen als de roze olifant in de kamer van de raad. Wanneer het college ambitieuze plannen presenteert zonder daarbij budget te doen, vraagt zij zich af hoe serieus het college de plannen neemt. Haar fractie is van mening dat als het iets waard is, het iets mag kosten. Haar fractie heeft bij de program-mabegroting daarvoor voorstellen gedaan. Wat haar fractie betreft had het college het nu mogelijk kunnen maken. Het bestuur zit nu aan de knoppen. Dit zeggen ook de experts met wat zij tijdens de Raadsinformatiebijeenkomst naar voren brachten.

2430 Zij benoemden de haalbaarheid; wat kan het stadsbestuur waarmaken van de belof-tes? De experts hebben liever een eerlijk verhaal dan teveel beloftes. Zij riepen op keuzes te maken en aan verwachtingenmanagement te doen; hoe ziet de wethouder dit? Hoe zal een en ander gemonitord worden

Zij kan zich aansluiten bij de inbreng van Student & Starter over de domeinoverstij-gende TaskForce. Die suggestie kwam naar voren tijdens de Raadsinformatiebijeen-komst. Zij krijgt hierop graag de reactie van de wethouder.

Een andere variant kan een lokale coördinator zijn tegen racisme en discriminatie. Er is nu een Nationale coördinator. Die is vorige maand begonnen. Zij legt de vraag

2440 voor of dat in Utrecht mogelijk kan zijn. Over de motie Samen zeggen we Nee tegen Discriminatie zei zij al dat dat Pact concreter uitgewerkt had kunnen worden. Over de doelstellingen en de afspraken verneemt zij graag de inbreng van de wethouder.

De heer Sungur (DENK) brengt in herinnering dat vorig jaar een lokale coördinator is benoemd. Die was volgens hem meteen ter plekke. Misschien zal de wethouder daarover straks nog iets meer zeggen? **Mevrouw Raaijmakers** (PvdA) herinnert zich dit als dat het een ambtenaar was. Die is direct aan te spreken. Dan is haar oproep die coördinator voor de hele stad bekend te maken.

2450 Zij focust vervolgens op de thema's. Bij Onderwijs ontbreekt volgens haar fractie de focus op docenten. Nu gaat het vooral over leerlingen. Ook docenten kunnen bewust of onbewust discrimineren. Zij hoorde hierover schrijnende voorbeelden op een school. Ook ouders kunnen discrimineren. Zij ziet graag bij het hoofdstuk onderwijs daarvoor aandacht.

De heer Saiah (D66) zou het plezierig vinden wanneer mevrouw Raaijmakers haar voorbeelden wel deelt. **De voorzitter** staat één voorbeeld toe

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vernam dat een docent tegen een kind op een basisschool zei dat het kind niet op de school hoorde.

2460 Zij vervolgt haar inbreng in haar termijn. Zij legt de vraag voor waarom geen Pact gesloten wordt met schoolbesturen. Zij legt de vraag voor of dat is mee te nemen in andere allianties, zij noemt als voorbeelden Gelijke Kansen Alliantie, de Utrechtse Onderwijsagenda. Voor haar fractie is belangrijk dat het ergens vastgelegd wordt. Het tweede punt gaat over de arbeidsmarkt. Zij vindt het hoofdstuk arbeidsmarkt discriminatie erg summier; het gaat over een expertmeeting. Tijdens de Raadsinformatiebijeenkomst hoorde zij meerdere experts over het belang van samenwerken. Letterlijk is gezegd dat er geen budget is voor het oprichten van een platform. De PvdA denkt dat die noodzaak voor een platform er wel is, vooral in het kader van de MKB ziet zij dat er meer samengewerkt moet worden en dat de gemeente welkom is als aanjager. Zij legt de vraag voor wat dan nog wel mogelijk is aan samenwerking. Eerder riep haar fractie de wethouder op tot lef en durf en dat de Agenda mag schuren en gevoelige onderwerpen als straatnamen en standbeelden niet uit de weg gaat. 2470 Zij vraagt waar dit gebeven is in deze Agenda. Eerder was toegezegd dit mee te zullen nemen. Zij is benieuwd naar de reactie daarop.

Mevrouw Meerdling (VVD) vindt discriminatie verschrikkelijk. Tot haar spijt komt dat nog te vaak voor in de stad. Daarom is het goed dat het bestuur vanavond de Anti DiscriminatieAgenda bespreekt. Vanwege de uitgebreidheid van de Agenda kan zij niet op ieder detail ingaan. Zij licht er een paar zaken uit.

2480 De VVD deelt ongetwijfeld hetzelfde doel als het college als het gaat om het tegengaan van discriminatie. College en VVD delen niet altijd dezelfde middelen. De Anti DiscriminatieAgenda is in de basis goed, maar slaat op moment ook de plank mis als het aan de VVD ligt.

Zij gaat eerst in op zaken die zij als goed beoordeelt: de verhoging van de meldingsbereidheid, het bespreekbaar maken van discriminatie in het onderwijs en in de sport, het niet samenwerken met bedrijven die aantoonbaar discrimineren.

De punten waarop het college de plank mislaat in de ogen van de VVD, zijn de punten waar de gemeente buiten haar eigen bevoegdheid probeert te treden en wel heel erg aan het betuttelen slaat. Zij geeft daarvan een aantal voorbeelden.

(1) Het hospiteren bij studentenhuizen; het college zegt dat SSH en BOX onderzoek gaan doen naar het systeem van hospiteren en dat de gemeente daaraan acties wil verbinden. Hierover is vaker gesproken in de raad. Het liefst zou het college hospiteren standaardiseren. Het toegewezen krijgen van een huisgenoot vindt de VVD bizar. Zij vindt het heel normaal dat iemand zelf wil kiezen met wie hij of zij samenwoont. De gemeente heeft zich daarmee niet te bemoeien. Zij vraagt of de wethouder kan toezeggen dat hospiteren niet verplicht gestandaardiseerd gaat worden.

Met betrekking tot de particuliere woningmarkt lobbyt de gemeente voor een landelijk gestandaardiseerd systeem voor werving en selectie waarmee makelaars en verhuurders hun huurders moeten selecteren. Daar geldt opnieuw dat verhuurders niet zelf mogen kiezen aan wie zij verhuren; de overheid bemoeit zich daarmee. Dat is wat haar fractie betreft een stap te ver. Wat haar betreft mogen makelaars en verhuurders die aantoonbaar discrimineren bestraft worden. Dat is iets anders dan aan de voorkant zich zo te bemoeien en te betuttelen.

De VVD vond het hoofdstuk met betrekking tot publieke ruimte en openbare orde het meest tegenvallen. Haar fractie had verwacht dat hierin concrete acties zouden staan hoe de BOA's ingezet gaan worden om discriminatie tegen te gaan, bijvoorbeeld door extra te surveilleren op bepaalde plekken. Zij stelt dat het tegendeel waar is. Er wordt vooral gesproken over hoe klachten over BOA's gemakkelijk te melden zijn. Hoewel een meldpunt voor misstanden goed is, vindt haar fractie deze insteek geen recht doen aan de belangrijke rol die BOA's vervullen.

De heer Sungur (DENK) krijgt de indruk dat in het betoog van mevrouw Meerding een tegenstrijdigheid zit. De VVD zei dat het goed is om discriminatie onder verhuurders aan te pakken. Tegelijkertijd kwalificeert mevrouw Meerding de acties als betutteling. Hij vraagt wat mevrouw Meerding daarmee precies bedoelt.

Mevrouw Meerding (VVD) zet uiteen dat onderscheid te maken is in welke fase is in te grijpen. Het college zegt nu te gaan lobbyen voor een gestandaardiseerd verwerkingssysteem; alle verhuurders en alle makelaars moeten hun huurders via een bepaalde vastgestelde manier selecteren. Dat vindt haar fractie geen goed idee. Haar fractie zegt wel dat ingegrepen moet worden wanneer aantoonbaar gediscrimineerd wordt.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) merkt op dat die plannen niet zomaar zijn gekomen. Allerlei onderzoeken zijn daaraan voorafgegaan. Wanneer werving en selectie gestandaardiseerd wordt, dus ook bij woningen, helpt dat om discriminatie tegen te gaan. Dat is ook gebaseerd op onderzoek. Het gaat om een eerste levensbehoefte en zij vindt dat het stadsbestuur hierin niet ver genoeg kan gaan. Zij vindt dat mevrouw Meerding het te gemakkelijk wegzet als betutteling.

Mevrouw Meerding (VVD) vindt dat het verschil tussen de PvdA en VVD. Haar fractie vindt het eigendomsrecht belangrijk. Wanneer iemand een eigenaar is van een woning die hij verhuurt, vindt zij het normaal dat die persoon mag kiezen aan wie hij verhuurt. Uiteraard is het goed om mensen bewust te maken van vooroordelen. Het komt haar voor als doet de eigen keuze er niet toe.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) begrijpt dat de VVD erkent dat er discriminatie is en vindt het vervolgens acceptabel dat de discriminatie blijft bestaan. Ze heeft niet gehoord hoe het dan anders is aan te pakken.

Mevrouw Meerding (VVD) merkt op dat mevrouw Raaijmakers die conclusie zelf trekt. Dat is niet gebaseerd op haar woorden die zei zojuist bezigde. Zij heeft gezegd discriminatie wel degelijk te bestraffen. Zij heeft ook duidelijk gezegd daarbij ook te kijken naar eigendomsrechten en dat mensen zelf kunnen beslissen aan wie ze

verhuren. Zij begrijpt uit de interruptie van mevrouw Raaijmakers dat zij dat onbelangrijk vindt en dat ze daar overheen stapt. Dat is een keuze. De VVD doet dat niet.

Mevrouw De Koning (GroenLinks) probeert scherp te krijgen wat mevrouw Meerding bedoelt. Als er een objectieve maatstaf zou komen zodat standaard niet meer gediscrimineerd kan worden is daarna nog altijd een keuze te maken, maar niet meer op discriminerende gronden. Hoe kijkt mevrouw Meerding daartegen aan?

Mevrouw Meerding (VVD) weet niet hoe het systeem uitwerkt. Het klinkt al een stuk beter zoals mevrouw De Koning het beschrijft. Zij zou dan de wethouder willen vragen wat een gestandaardiseerd systeem is. Zij heeft het gelezen als een set van regels waaraan voldaan moet worden dat steeds verantwoord moet worden waarom iemand al of niet gekozen is en dat daarmee de keuzemogelijkheden beperkt worden.

Mevrouw De Koning (GroenLinks) legt mevrouw Meerding de data voor waaruit het anti discriminatiebeleid voortkomt: 80% van de makelaars discrimineert op de woningmarkt er is een maatregel die daarin kan helpen die mogelijk iets minder keuzevrijheid laat in de inrichting van het wervingsproces. Hoe maakt mevrouw Meerding dan de afweging tussen de keuzevrijheid en de maatregel? Is mevrouw Meerding bereid een klein beetje minder vrijheid toe te laten in het selectieproces zodat iets te doen is aan die enorme discriminatie op de Utrechtse woningmarkt?

Mevrouw Meerding (VVD) antwoordt dat wanneer het om een klein beetje gaat - zij dat graag van de wethouder verneemt – DAN kan zij daarover nadenken. Het is een aannname dat keuzevrijheid wordt opgegeven. Zij leest deze maatregel als geeft degene die selecteert veel vrijheid op. Er komt veel invloed op hoe de potentiële huurder geselecteerd wordt. Daarvan is de VVD geen voorstander. Zij verneemt graag van de wethouder hoe het gestandaardiseerde proces eruit komt te zien.

De heer Sungur (DENK) merkt op dat VVD een voorstander is van een efficiënte overheid. Hij vraagt of het efficiënter is om aan de voorkant bepaalde regels vast te stellen in plaats van achteraf te gaan handhaven en te moeten straffen zeker gelet op de omvang van het aantal verhuurders dat bereid is te discrimineren.

Mevrouw Meerding (VVD) merkt op dat dit debat gaat over de vrijheid die de overheid geeft aan de verhuurders. Haar fractie is van mening dat de overheid in eerste instantie geen rol heeft in het selectieproces. Dat is het verschil tussen de VVD en mogelijk ook andere partijen in de raad die hierover nu vragen stellen.

Mevrouw De Koning (GroenLinks) vindt wat zij hoort schokkend: dat de vrijheid van een verhuurder die in 80% van de gevallen tegen de wet handelt, en tegen de grondwet zelfs door te discrimineren, zwaarder weegt dan de vrijheid om niet gediscrimineerd te worden en de vrijheid van het recht op een huis in dit land. Zij schrikt daarvan. Zij vraagt hoe mevrouw Meerding daarop reflecteert.

Mevrouw Meerding (VVD) vindt dat het nu wel heel groot gemaakt wordt. Zij herhaalt haar vraag aan de wethouder over hoe het systeem in elkaar zit. Zij is ook benieuwd of de cijfers van 80% van de makelaars die discrimineert, klopt. Zij krijgt daarvan graag bevestiging. Het standpunt van haar fractie blijft dat de overheid in de eerste plaats geen rol heeft in het selecteren van huurders. De selectie zou bij de eigenaar moeten liggen. Wanneer de eigenaar aantoonbaar discrimineert is dat slecht en dan moet dat worden aangepakt en bestraft. Zij stelt voor de rollen niet om te draaien.

De voorzitter vraagt de commissie gezien het tijdstip waarop de vergadering zich momenteel bevindt, niet in herhaling te vervallen.

Mevrouw Meerding (VVD) gaat in op de publieke ruimten en openbare orde. Dit wekt de indruk dat alle BOA's etnisch profileren in plaats van dat ze een belangrijke rol spelen in het beschermen burgers. Zij doet als suggestie BOA's vaker te laten surveilleren bij LHBTI-gelegenheden. Zij vraagt hoe het college dat ziet. Zij vraagt of dit is op te nemen in de Agenda.

2590 Met betrekking tot de financiën brengt zij voor het voetlicht dat in 2016 de Agenda nog 12 pagina's telde. De vernieuwde Agenda bestaat uit maar liefst 47 pagina's. Kijkend naar het extra papier, gaat de gemeente Utrecht heel veel extra doen. Kijkend naar de financiële paragraaf blijkt dat dat niet mogelijk is. Uit het advies dat de griffier heeft gegeven blijkt dat nu weliswaar een Agenda met ambities ligt maar dat er onvoldoende geld beschikbaar is gemaakt om die ambities te realiseren. Zij vraagt wat al deze plannen waard zijn zonder voldoende financiën en wat zal het stadsbestuur dan schrappen? Zij legt deze vraag voor aan de wethouder.

Mevrouw Zwinkels (CDA) vraagt wat de VVD gaat schrappen. Dit is besproken bij de inbreng van het CDA.

2600 **Mevrouw Meerding** (VVD) schrapt de punten over de woningmarkt en zij vraagt een aanvulling op wat is geschreven over de boA's.

De heer Sungur (DENK) complimenteert iedereen die heeft bijgedragen aan deze Anti DiscriminatieAgenda. Hij zal puntsgewijs zijn voorstel doen.

2610 Hij vraagt aandacht voor de aanpak van moslimdiscriminatie. Uit het Utrechtse onderzoek naar de islamofobie blijkt dat 72% van de moslims in Utrecht te maken heeft gekregen met discriminatie op grond van hun geloof. Hij schrikt er niet meer van. Iets dat al langer bekend was, is nu inzichtelijk gemaakt. Het resultaat blijft stuitend, net zo stuitend als de zeer beperkte aandacht in deze Agenda voor moslim discriminatie. Deze kritiek werd tijdens de Raadsinformatiebijeenkomst nadrukkelijk naar voren gebracht door verschillende sprekers. Wat zijn fractie betreft verdient het punt meer aandacht. Hij pleit daarom voor een plan van aanpak moslim discriminatie waarin concrete acties worden opgenomen die zich specifiek richten tot deze vorm van discriminatie. Uit onderzoek van Kennisplatform integratie en samenleving blijkt dat moslim discriminatie effectiever is aan te pakken wanneer het beleid niet alleen generiek blijft maar ook specifiek wordt met daarbij aandacht voor meldingsbereidheid onder deze doelgroep. Hij krijgt hierop graag de reactie van de wethouder op dit voorstel.

2620 Zijn tweede punt richt zich op straatintimidatie van moslimvrouwen. Hij ziet het graag terug in Anti DiscriminatieAgenda en refereert aan een eerder moment in deze discussie. Hij krijgt hierop graag de reactie van de wethouder.

Mevrouw Streefland (ChristenUnie) merkt op dat in Utrecht een hele kleine joodse gemeenschap is die wel heel erg te maken heeft met antisemitisme en discriminatie. Zij vraagt of het voor het voor DENK denkbaar is deze groep daaraan toe te voegen.

De heer Sungur (DENK) antwoordt bevestigend.

2630 Hij vervolgt zijn betoog in zijn termijn met nader in te gaan op moslimdiscriminatie. Jaarlijks besteedt de gemeente aandacht aan bijzondere dagen zoals de Dag tegen Racisme en Discriminatie op 21 maart, Ketikoti op 30 juni en ComingOutDay op 11 oktober. Zijn fractie vindt dat de gemeente ook jaarlijks stil kan staan op 21 september bij de Europese actiedag tegen Islamofobie. Met verschillende lokale en nationale moslimorganisaties is te kijken naar hoe invulling is te geven aan deze dag. Hij krijgt graag de reactie op dit voorstel.

Hij doet enkele voorstellen over de rol van de gemeente als werkgever vanuit een voorbeeldfunctie. GroenLinks sprak zojuist over een streefcijfer. De gemeente heeft nu een streefcijfer van 20% wanneer het gaat om mensen met een migratie-achtergrond voor functies vanaf schaal 12. Zijn fractie ziet daarin nog graag een onderscheid gemaakt om recht te doen aan de samenstelling van de stad. Op dit moment worden de Westerse en niet-westerse mensen met een immigratie achtergrond gebundeld; wat zijn fractie betreft kan het ook afzonderlijk als doel worden neergezet. **Mevrouw Deldjou Fard** (GroenLinks) vraagt of haar collega van DENK nader wil toelichten hoe hij het te ontstane onderscheid voor zich ziet.

De heer Sungur (DENK) zet uiteen dat op dit moment het streefcijfer 20% is. Dat is in principe een mooi begin. Tegelijkertijd wordt daarin geen onderscheid gemaakt tussen westers en niet westers. Dat kan betekenen dat een groot deel van de mensen die wordt aangenomen onder die 20% uit Engeland of uit België kunnen komen. Dan lijkt daarmee het doel behaald zijn, terwijl dan toch een minder goede afspiegeling bestaat van de stad. Een belangrijk deel van de stad bestaat uit mensen met een niet-westerse achtergrond. Hij stelt voor de indeling te maken naar verhouding van de beroepsbevolking waarbij de helft van de 20% westers en de helft van die 20% niet westers is.

Hij vervolgt zijn betoog in zijn termijn. Hij vindt dat meer actie nodig is om het streefcijfer te halen. Hij doet om die reden een drietal voorstellen om de diversiteit op de werkvloer te vergroten.

Allereerst stelt hij voor, te gaan werken met een voorkeursbeleid waarbij bij gelijke geschiktheid voor een functie vanaf schaal 12 de voorkeur wordt gegeven aan persoon met een niet-westerse migratieachtergrond. Zijn fractie heeft dit al langer bepleit. Hij verneemt graag wat de wethouder hiervan vindt.

Een ander voorstel van zijn fractie richt zich op het oprichten van een personeels netwerk dat zich in het bijzonder richt op personeel met een migratieachtergrond. Een dergelijk netwerkorganisatie zal helpen bij het binden van medewerkers aan de organisatie en zal een blijk van waardering zijn voor diversiteit. Hij krijgt graag de reactie van de wethouder.

Het lijkt zijn fractie een goed idee om diversiteit in het personeelsbestand niet alleen bij de gemeentelijke organisatie te bevorderen maar deze inzet ook breder te trekken naar alle deelneming waarvan de gemeente aandeelhouder is. Dit punt werd ook ingebracht in de Raadsinformatiebijeenkomst. Hij verzoekt de wethouder om het aan jagen van diversiteit bij deelnemingen van de gemeente te bevorderen en na te gaan welke deelnemingen zich hiervoor lenen. Hij denkt daarbij aan bijvoorbeeld Vitens en de UW. Hij krijgt hierop graag de reactie.

Mevrouw Deldjou Fard (GroenLinks) gaat in op het vorige punt over het netwerk binnen de gemeente om dat iets scherper te krijgen. Zij vraagt of DENK doelt op het ontstaan van een afzonderlijk netwerk met mensen met migratieachtergrond, of doelt DENK om het beter geborgd moet worden binnen de bestaande netwerken. Zij heeft vernomen dat er ook een netwerk is voor jonge ambtenaren is. Het viel haar op dat het daar ook nog niet goed zit met diversiteit. Zij vraagt hoe DENK daarover denkt: een nieuw netwerk of juist het de bestaande netwerken te stimuleren tot meer diversiteit.

De heer Sungur (DENK) stelt voor te inventariseren of er behoefte is aan een afzonderlijk netwerk dat zich specifiek richt op mensen op een migratieachtergrond. Bij het jonge ambtenarennetwerk of bij het U-pride-netwerk voor LHBTI-plussers binnen de gemeente is te zien het effect heeft op het behoud van personeel. Er is

veel diversiteit te bevorderen, maar wanneer de organisatie de mensen niet behoudt en de mensen onvoldoende perspectief geboden wordt en een goede omgeving niet geborgd wordt, is zijn verwachting dat ze ook net zo gemakkelijk weer uit de organisatie gaan. Een dergelijk personeelsnetwerk kan in dat opzicht helpen.

De heer Saiah (D66) merkt op dat dit punt werd ingebracht in het debat over de culturele barometer. De wethouder heeft daarbij toegezegd dat ze dit niet zelf gaat doen omdat dit uit de organisatie zelf moet komen. Ze zou dit wel opnieuw in het daglicht brengen. Als het aan hem ligt gaat de gemeente dit niet opnieuw doen. Hij vraagt of de heer Sungur het met hem eens is dat wanneer dit al gebeurt, de gemeente het niet opnieuw gaat proberen.

De heer Sungur (DENK) is er geen voorstander van om dit drie keer te doen. Wanneer dit gebeurt, is zijn fractie alleen maar blij. Hij heeft alleen niet de idee dat dit al in gang is gezet. Om die reden doet hij dit voorstel.

Hij vervolgt zijn betoog met in te gaan op de Roma- en Sinti-gemeenschap. Hij brengt in herinnering dat vorig jaar de motie aangenomen werd met de oproep om antiziganisme in het bijzonder mee te nemen in de Anti DiscriminatieAgenda. Dat is zijns inziens niet in voldoende mate gebeurd. Het verzoek aan de wethouder is om een strekt ter vervanging in te dienen en in de Anti DiscriminatieAgenda aandacht te besteden aan de problemen die de Roma- en Sinti-gemeenschap in Utrecht in het bijzonder ervaart en wat de gemeente daarin kan gaan betekenen. Hij krijgt graag een reactie op het verzoek.

In de Anti DiscriminatieAgenda is expliciet aandacht voor het slavernijverleden en de rol van de gemeente Utrecht daarin. Zoals bekend is bepleit zijn fractie al een lange tijd voor dat de dubieuze straatnamen die verwijzen naar het koloniaal verleden plaats moeten maken voor andere straatnamen. Hij zou graag willen dat de gemeente de mogelijkheden daartoe gaat verkennen om dit te realiseren. Hij krijgt hierop graag de reactie van de wethouder.

Eerder heeft de gemeente met groot succes praktijktesten (ook bekend als mystery-guest) ingezet op de woning- en stagemarkt om de discriminatie inzichtelijk te maken. Daarom verzoekt hij de wethouder om ook op de arbeidsmarkt bijvoorbeeld bij uitzendbureaus en detacheringsbureaus discriminatie te onderzoeken door middel van praktijktesten. Hij krijgt hierop graag een reactie.

Mevrouw Deldjou Fard (GroenLinks) vraagt verheldering over de straatnamen. Zij vraagt hoe DENK dit voor zich ziet.

De heer Sungur (DENK) pleit al langere tijd voor het veranderen van de dubieuze straatnamen. Dat is geen groot onderwerp in het debat in deze raad. Hij merkt wel dat steeds meer ook vanuit de maatschappij hieraan gehoor wordt gegeven. Wat zijn fractie betreft kan als eerste stap het onderzoek naar de mogelijkheden en tegen welke knelpunten zou de gemeente kunnen aanlopen zodra de gemeente die kant opgaat. Het voorstel is dit te verkennen met het oog op het veranderen van de straatnamen. Waarmee moet zij rekening houden?

Mevrouw Deldjou Fard (GroenLinks) valt DENK bij op dit onderwerp. Voor haar fractie is het ook belangrijk dat de gemeente hieraan gehoor kan geven om na te gaan wat hiervoor nodig is. Zij geeft daarbij mee de bewoners daarbij te betrekken zodat zij goed gehoord worden.

De voorzitter schorst voor 30 seconden de vergadering voor een sprekerswisseling bij DENK.

2730 **De heer El Abassi** (DENK) kan zich nog goed herinneren op 21 juni 2018 de noodzaak en de urgentie aangekaart te hebben met betrekking tot de aanpak van discriminatie op de woningmarkt. Op 5 juli 2018 heeft zijn fractie hierover een motie ingediend. Hij heeft die avond als spannend ervaren. Vandaag ziet hij een fijne verandering. Hij kan zich namelijk herinneren dat aan het begin fracties waaronder ook de grotere zoals D66 en GroenLinks twijfels hadden over de inzet van mystery guests. Last minute besloot GroenLinks tot zijn geluk toch voor zijn motie te stemmen en kwam hij uit op een meerderheid van plus 1. Zijn fractie was heel blij met deze meerderheid.

2740 Deze motie heeft uiteindelijk geleid tot een onderzoeksuitslag waarvan de wethouder de resultaten als schokkend heeft ervaren en als onacceptabel bestempelde. Voor zijn fractie waren de resultaten niet verrassend. Voor zijn fractie was het een bevestiging van wat zij en vele Utrechters hadden verwacht. De uitslag van de onderzoeken hebben er wel toe geleid tot een pakket van maatregelen die onder andere opgesomd zijn in de raadsbrief van 31 maart jongstleden. De heer El Abassi heeft ook het gevoel dat de raad een stap in de goede richting maakt. De onderzoekers geven aan dat er sprake moet zijn van een integraal pakket aan maatregelen om het proces voorafgaand, tijdens en na de werving en selectie te kunnen verbeteren. Hij vraagt of de wethouder het met de onderzoekers eens is dat vooral de combinatie van de maatregelen een meerwaarde vormt in de bestrijding van discriminatie op de woningmarkt. Hij vraagt of de wethouder kan zeggen dat hij alle in de raadsbrief

2750 genoemde maatregelen echt gaat uitvoeren in Utrecht.

Zijn fractie is blij met de landelijke ontwikkelingen waarbij bijvoorbeeld de vergunningsplicht gekoppeld wordt aan Antidiscriminatiebepalingen. Zijn fractie wil niet afhankelijk zijn van een landelijke regeling. Zijn fractie wil graag dat de gemeente hierin het voortouw neemt. Hij verneemt graag van de wethouder de stand van zaken in de verkenning van de lokale verhuurdersheffing. Hij vraagt hoe dit gekoppeld wordt aan de antidiscriminatiebepaling. Hij vraagt of de wethouder het met hem eens is dat bij alle maatregelen het stadsbestuur niet moet wachten op eventueel landelijk beleid, maar dat het bestuur lokaal zo snel mogelijk aan de slag moet.

2760 **De voorzitter** legt de vraag voor aan de commissie of dit onderwerp helemaal behandeld gaat worden of dat iemand zijn vetorecht gaat gebruiken.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) wil geen gebruik maken van haar vetorecht. Zij zou een korte pauze zeer waarderen.

Mevrouw Meerding (VVD) wil geen gebruik maken van haar vetorecht. Zij roept op zo snel mogelijk de Agenda te behandelen en voor 24.00 uur gereed te zijn.

De voorzitter schorst voor 5 minuten en heropent de vergadering.

2770 *De beantwoording*

Wethouder Diepeveen beantwoordt de vragen over de woningmarkt. Hij merkt op dat de heer El Abassi de wordingsgeschiedenis waardevol heeft neergezet. Het praktijktesten blijkt dat dit fenomeen zeer hardnekkig is met schokkende uitkomsten. Hij refereert hierbij ook aan het interruptiedebat tussen mevrouw Meerding en mevrouw De Koning. Mevrouw Meerding vroeg naar hoe het zit met die 80%. De wethouder bevestigt dat die 80% echt de uitkomst is van de laatste praktijktest die het college per brief van 31 maart naar de raad heeft gestuurd. 80% van de makelaars is bereid in te gaan op discriminerende verzoeken. Dat is een hard en

- 2780 wreed gegeven waarvan de wethouder zich kan voorstellen dat het gehele stadsbestuur daarmee geen genoeg kan nemen. Voor iedereen is de urgentie en het belang van het onderwerp duidelijk.
- De wethouder gaat terug naar de bijdrage van mevrouw Kendir. Zij vroeg naar ongelijke behandeling op basis van leeftijd. De wethouder bevestigt dat ongelijke behandeling bij wet verboden is als het gaat om arbeid en beroepsonderwijs, maar niet bij wet verboden als het gaat om Wonen. Bij de verhuur van woningen is daar geen juridisch aanknopingspunt. De algemene wet Gelijke Behandeling beschermt op heel veel dingen maar niet op leeftijd. Er is ook een wet gelijke behandeling op grond van leeftijd. Maar die gaat alleen in op de arbeidsmarkt en op het beroepsonderwijs. Daarbij komt dat er nauwelijks meldingen binnenkomen met betrekking tot
- 2790 leeftijdsdiscriminatie. Er is ook weinig wetenschappelijke literatuur beschikbaar. Daarbij is er een indicatie dat er sprake is van ongelijke behandeling van potentiële huurders op basis van leeftijd. Op basis van dat alles heeft het college tot nog toe de keuze gemaakt om leeftijd niet als grond mee te nemen in de praktijktesten. De praktijktesten zijn wel uitgevoerd. Het college is begonnen met etniciteit, afkomst en met seksuele geaardheid. Het college heeft fysieke beperking toegevoegd. Ook die test laat een schrijnend beeld zien.
- Mevrouw Kendir** (Student & Starter) vraagt dit mee te nemen in de praktijktesten. Daartoe ziet zij aanleiding. Haar fractie krijgt signalen dat jonge mensen hiermee te kampen krijgen. Zij roept de wethouder op dit mee te nemen als factor.
- 2800 **Wethouder Diepeveen** wil aan die oproep nu geen gehoor geven. Dat heeft nog een andere reden, namelijk dat het college zich in het vervolg bij de praktijktesten van Binnenlandse Zaken zal aansluiten. Het college zal Binnenlandse Zaken vragen om te oversampelen zo dat voor Utrecht relevante gegevens uit de praktijktesten komen. Het college doet dat ook om het een beetje van zich af te organiseren, ook omdat de praktijktesten voor het college van belang zijn voor monitoring. Het belang is ook om dit goed te kunnen volgen. Dit blijkt minder belangrijk te zijn als het gaat om het middel om discriminatie te bewijzen. Daarom zoekt het college daarvoor een andere vorm. Die vindt het college door aansluiting te zoeken bij Binnenlandse Zaken. Dit wordt nationaal ook niet gezien als een groot probleem. De wethouder beseft alert te
- 2810 moeten blijven. Dit is niet het allereerste waaraan het college nu denkt. Voor wat betreft de internationale studenten was dat aan de orde bij de mondelinge vragen. Het college heeft daarin de lijn gekozen de onderwijsinstellingen niet af te remmen als het gaat om Internationals. De onderwijsinstellingen doen dat bescheiden. Dat is ook niet mogelijk omdat daarvoor Europese regels bestaan. De wethouder stelt zich voor dat het bestuur de internationalisering een groot goed voor de stad vindt. Utrecht heeft veel minder internationale studenten dan steden als Amsterdam, of Delft of Wageningen of zelfs Groningen. De wethouder heeft vanmiddag in het vragenuur ook toegezegd de verantwoordelijkheid voor de huisvesting nog eens indringend onder de aandacht brengen van de onderwijsinstellingen.
- 2820 **Mevrouw Kendir** (Student & Starter) vindt het fijn te horen dat die verantwoordelijkheid is besproken met de onderwijsinstellingen. Zij voegt hieraan toe dat haar fractie Internationals zeker als meerwaarde ziet maar dat haar fractie het heel erg belangrijk vindt dat het naar Utrecht toehalen van Internationals geen verdienmodel is, maar dat alleen doen wanneer de instellingen de juiste begeleiding kunnen bieden en ook woningen. Om die reden zit haar fractie hierop scherp; haar fractie ziet dit als een groot probleem.

Mevrouw Meerding (VVD) kan de beantwoording van de wethouder volgen. Wat haar betreft zou daaraan toegevoegd moeten worden dat onderwijsinstellingen ook een eerlijk beeld geven aan internationale studenten die naar Utrecht toekomen van hun kansen op huisvesting.

Wethouder Diepeveen wilde dat laatste van mevrouw Meerding ook toevoegen aan zijn inbreng en wat hij in zijn beantwoording vanmiddag ook heeft genoemd; de onderwijsinstellingen zijn terughoudend. Die terughoudendheid heeft ook een relatie met de woningmarkt. De onderwijsinstellingen schetsen ook een reëel beeld over de moeilijke situatie op de studenten woningmarkt. Het college zal spoedig de berichten presenteren naar aanleiding van de TaskForce over flexibel en tijdelijk wonen. Dat kan van belang zijn voor de groep studenten in het algemeen.

De wethouder bevestigt dat gekeken wordt naar hospiteren. Gevraagd is naar de resultaten. De wethouder stelt in het vooruitzicht dat die resultaten spoedig zullen komen. Intern wordt door SSH samen met de huurorganisatie BOX gekeken naar de eerste uitkomsten. Binnenkort wordt gesproken in de werkgroep studentenhuusvesting met daarin de gemeente en ook Vidijs vertegenwoordigd én de onderwijsinstellingen. Begin volgend jaar komen de gegevens uit de evaluatie van het hospiteren naar buiten. Het college heeft geen vooropgezette mening. Het college vindt het wel goed om te kijken naar bewuste of onbewuste discriminatie of selectiviteit. Het college vindt het heel verheugend dat SSH en BOX dit onderzoek gezamenlijk doen en dat ze allerlei vormen van onderzoek hebben beproefd om mensen in de onderzoeksfase al bewust te maken onbewuste discriminatie. Het onderzoeksinstrument heeft in zichzelf ook waarde. Het college zal begin 2022 de uitkomsten daarvan geven.

Mevrouw De Koning noemde een indringend voorbeeld van een antwoord op een melding van discriminatie dat men er niets mee kon omdat er geen slachtoffer aan te wijzen was. Het verbaast de wethouder. Mogelijk gaat zijn collega, wethouder Voortman, nog in op de meldingsfunctie bij Artikel 1; dat is juist een platform om allerlei dingen te signaleren. Met dit signaal zou Artikel 1 iets moeten kunnen. De wethouder stelt zich voor dat dit verder te brengen moet zijn. Hij heeft hiervoor geen verklaring. Hij adviseert de commissie stil te staan bij de meldingsfunctie bij Artikel 1. De wethouder kreeg de indruk dat het voorbeeld op die functie betrekking heeft.

Mevrouw De Koning vroeg ook naar sanctionering: nu voldoende bekend is door te pakken. Het college is daarmee drukdoende. Het college zit niet op het spoor van de praktijktesten om discriminatie te bewijzen. Het gaat om de meldplicht voor verhuurders, voor verhuurbemiddelaars in het geval zij discriminerende verzoeken krijgen. Utrecht loopt daarmee voorop met financiële middelen van BZK. Utrecht doet op dit gebied een proeftuin. Er is grote bereidheid bij BZK om de uitkomsten een plek te geven in de komende wet op het goed verhuurschap. Het college heeft een brief naar de raad gestuurd op 6 oktober jl. over die wet naar aanleiding van het pilot van het college. In die brief zegt het college dat die komende wet voor het college een belangrijk houvast gaat bieden, ook als het gaat om de stand van zaken in de verhuurvergunning. Over die verhuurvergunning heeft het college al vaker gezegd dat juristen van de gemeente zeggen dat een lokale verhuurvergunning in juridisch opzicht wankel is. In de lobby van het college richting het Rijk heeft het college al heel vaak gevraagd een wet te maken die een goede basis biedt voor een dergelijke verhuurvergunning. De wet Goed Verhuurderschap moet daar de juridische basis voor gaan geven. Die wet gaat naar verwachting in per 1 juli 2022. In die wet staan

algemene regels. Die algemene regels hebben belangrijk gewicht als het gaat om het tegengaan van discriminatie; het gaat daarbij over een transparant wervings- en selectieproces en over de mogelijkheden om de meldplicht toe te passen. De wethouder verwijst naar de proeftuin op dit moment. Op basis van die wet kan het college via algemene regels discriminatie op de Utrechtse woningmarkt flink tegengaan. En vervolgens is er ook nog de mogelijkheid om een vergunningsplicht voor bepaalde categorieën Woningen in te voeren en een vergunningsplicht voor bepaalde wijken. Het college inventariseert op dit moment welke categorieën woonruimte eventueel zijn aan te wijzen voor welke wijken in Utrecht een vergunningsplicht is in te voeren. Het college bereidt zich momenteel voor op de invoering van de wet en hoopt zo snel mogelijk, zodra de wet er is en ingaat per 1 juli 2022 en algemene regels klaar te hebben en een vergunningstelsel. Die route loopt het college.

De heer Sungur (DENK) vraagt hoe het college gaat toezien op het toepassen van de meldplicht wanneer Utrecht geen praktijktesten meer uitvoert.

Wethouder Diepeveen antwoordt dat dit een van de dingen is die in de proeftuin beproefd worden. Hij licht toe wat allemaal deel uitmaakt van het pilot in Utrecht in de goede samenwerking met BZK die het wettelijk instrumentarium achter de hand heeft om vervolgens de uitkomsten van het pilot daarin vorm te geven.

Mevrouw De Koning (GroenLinks) vindt het teleurstellend tot deze zomer te gaan wachten totdat het college een verhuurdersvergunning gaat invoeren. Zij vindt ook dat de meldplicht voor de brancheorganisaties geen vervanging is. Er zijn heel veel kleine organisaties in de stad die zonder brancheorganisaties werken. Daarmee doet de gemeente tot die tijd dan niets mee. Zij rekende erop dat de raad voor het einde van dit jaar een voorstel zou krijgen. Zij schrikt ervan dan nog te gaan onderzoeken of en welke woningen en welke wijken daar dan eventueel onder gaan vallen.

Discriminatie is een structureel en een enorm schokkend probleem in de stad; zij legt de vraag voor of het gemeentebestuur die vergunning niet direct voor de hele stad zou moeten invoeren. Zij vraagt hoe de wethouder dat ziet.

Wethouder Diepeveen houdt het voor mogelijk dat het college dat zou willen. Het college heeft wel te maken met een wetsontwerp waarin het op deze manier bepaald is. In het hele onderwerp Wonen is te zien dat er in toenemende mate bevoegdheden komen naar de lagere overheden. Dat geldt ook voor de opkoopbescherming. Nu spreekt het bestuur over de algemene regels op basis van de wet goed Verhuurderschap en een Verhuurvergunning. Dat legt bij de lokale overheid een enorme verantwoordelijkheid en een nieuwe taak die om een goede voorbereiding vraagt. Partijen moeten weten waarover ze spreken. De wet stelt zware eisen aan de argumentatie voor het aanwijzen van gebieden, categorieën. Daarop bereidt het college zich voor. Dat geldt ook voor de opkoopbescherming. Ook daar wil het college snelheid, maar beseft het, zorgvuldigheid te moeten betrachten om dit op goede manier te doen. Er ligt een heel nieuw taakveld op het bord van het stadsbestuur. De wethouder heeft de indruk, dat dit nog onvoldoende beseft wordt.

Mevrouw De Koning (GroenLinks) bevestigt ook van mening te zijn dat zaken goed voorbereid moet worden. Tegelijkertijd is te zien dat er steden zijn in Nederland waar die maatregel al geldt. Juridisch wankel maar het werkt. Dat heeft in ieder geval een signalerende waarde. Zij zou het belangrijk vinden dat een stad als Utrecht daarin vooroploopt. Zij vindt het prima te wachten tot dat de wet wordt ingevoerd, maar dan geen *minimale uitvoering en onderzoeken of* maar gewoon doen en maximaal open zetten wat mogelijk is. Zij vraagt of de wethouder kan toezeggen het met die intentie te gaan uitwerken en een voorstel zal doen.

De heer Sungur (DENK) attendeert erop dat er een onderzoek ligt waaruit blijkt dat 80% van de makelaars hiertoe bereid is. Dit zou ook moeten gelden voor bepaalde wijken of voor bepaalde soorten woningen. Hij denkt dat er weinig twijfel is over dat dit een generiek probleem is. Hij vraagt of de wethouder dat met zijn fractie eens is.

2930 **Wethouder Diepeveen** bevestigt maximaal in te zetten. Dat doet het college ook bij de opkoopbescherming: een zo hoog mogelijk prijsgrens en bij voorkeur voor de hele gemeente. Dat geldt ook hier. De wet gaat er niet zonder meer van uit dat dit voor de hele stad gedaan wordt. De wet spreekt over het aanwijzen van bepaalde categorieën in bepaalde wijken. Dat is iets anders. Uiteraard lobbyt het college samen met de G4 om een en ander zoveel mogelijk op te rekken omdat de grote steden de urgentie veel harder voelen dan elders in het land. Bovendien doet het college zijn best om dat voor elkaar te krijgen. Utrecht loopt voorop, samen met Rotterdam. Utrecht werkt aan de meldplicht, Rotterdam aan het werving- en selectieproces. Dat zijn belangrijke bouwstenen die straks hun plek gaan vinden in het wettelijk kader.

2940 BZK werkt momenteel aan nieuw voorlichtingsmateriaal. Daarvan zal de gemeente Utrecht gebruik maken. Utrecht staat klaar met de partners. Hij noemt in dat verband Artikel 1 Midden Nederland, NVM, Vastgoedbelang, de vereniging bemiddeling onroerend goed is toegetreden (VBO). Die partijen zijn allemaal overtuigd van het belang van voorlichting voor hun eigen leden voor de hele branche. Zij willen hierop volop meewerken. Daar ligt een belangrijke basis. Utrecht denkt in het licht van deze ontwikkeling een flinke slag te kunnen slaan samen met haar partners.

Het onderwerp zal besproken worden in de maand december met partijen van het Stadsakkoord. Daarmee bereikt Utrecht meer partijen.

2950 Mevrouw Meerding sprak over een gestandaardiseerde werving en selectie. De wethouder weet niet waar die term vandaan komt. Het college spreekt over transparant en objectief. Het college en het ministerie zijn er zeer van overtuigd dat het heel erg behulpzaam kan zijn bij de bestrijding van expliciete en impliciete vooroordelen en te komen tot een goed selectieproces. Dat is in ieder geval van belang op een woningmarkt waar heel veel mensen een plek willen bemachtigen.

Mevrouw Meerding (VVD) licht toe dat deze term in de Anti DiscriminatieAgenda is opgenomen precies bij dit onderwerp.

Wethouder Diepeveen verlaat zich op de stukken die vanuit Wonen zijn gekomen.

2960 Daarin wordt steeds gesproken over transparant en objectief. Dat is ook het pilot zoals Rotterdam dat doet en waarop Utrecht is aangehaakt en waarvan de resultaten zullen volgen.

De heer El Abassi sprak naar het oordeel van de wethouder heel terecht over een combinatie van maatregelen. De wethouder bevestigt dat het college het daarin zoekt op een breed front met alle mogelijke middelen om de aandacht voor dit onderwerp levend te houden en ook stappen vooruit te zetten in de sfeer van sanctionering, in algemene regels, in vergunningen, verhuurvergunning, et cetera.

Mevrouw Meerding (VVD) merkt op dat het debat ook ging over de vraag wat een gestandaardiseerd systeem betekent. Zij vraagt een korte toelichting van wat de gemeente daarbij voor ogen heeft.

2970 **Wethouder Diepeveen** antwoordt dat verhuurders en bemiddelaars gebruik gaan maken van transparant en objectief werving- en selectieproces en dat ze dat dan ook kunnen laten zien. Dat is neer te leggen in de algemene regels op basis van de wet goed Verhuurderschap. Dat zal straks ook gevraagd kunnen worden van verhuurders in een verhuurvergunning. Zoveel mogelijk verhuurders dan. Met een brede inzet van

het instrument Verhuurvergunning moeten verhuurders kunnen voldoen aan transparant en objectief wervings- en selectieproces. Dat wordt momenteel verder uitgewerkt in een pilot in Rotterdam. Het college komt daar zeker binnenkort op terug.

Mevrouw Meerding (VVD) begrijpt dat de verhuurder moet bewijzen dat hij niet heeft gediscrimineerd in het selectieproces bij de selectie van de huurder. Dat is hoe de bewijslast omgedraaid gaat worden.

2980 **Wethouder Diepeveen** gaat van partijen vragen om gebruik te maken van een transparant proces; dat het navolgbaar is wat er gebeurt. Niet alleen Utrecht maar ook andere grote steden en ook het ministerie denken dat het heel belangrijk is gezien de hardnekkigheid van het fenomeen van discriminatie op de woningmarkt.

Gemiste vragen

Mevrouw De Koning (GroenLinks) vraagt of de wethouder brede brancheorganisaties en de hele groep van het Stadsakkoord aanspreken op hun verantwoordelijkheid hierin.

2990 **Wethouder Diepeveen** heeft melding gemaakt van de toetreding van de vereniging Bemiddeling Onroerend Goed. Die zijn aangehaakt ook op lokaal niveau. Dat is goed voor de samenwerking van partijen. Verder heeft de wethouder gezegd dat in de maand december in het Stadsakkoord het onderwerp discriminatie op de woningmarkt op de Agenda staat; ook met partijen van het Stadsakkoord zal het college met partijen in de komende tijd intensief spreken.

3000 **Mevrouw De Koning** (GroenLinks) had begrepen dat het alleen om de kopgroep zou gaan van het Stadsakkoord. Blijkbaar is dat breder. Ze is daarover tevreden. Zij was geschrokken van de NVM die zich leek te ontslaan van de verantwoordelijkheid om hierin zelf iets te doen. Zij hoopt dat de wethouder daarop scherp kan zijn en dat het niet een lof-verhaal wordt: dat het moeilijk is om er iets tegen te doen omdat makelaars zich dan niet meer aansluiten bij de NVM. Dat lijkt haar geen excuus. Zij vraagt de wethouder de NVM daarop aan te spreken wanneer de NVM opnieuw met een dergelijk verhaal komt.

Wethouder Diepeveen zal dat zeker doen. Hij constateert dat de NVM en ook de andere brancheorganisatie voorstander zijn van de Meldplicht. Juist omdat Utrecht een pilot doet, is dat van belang.

Mevrouw Zwinkels (CDA) vraagt als verduidelijking of later nog gesproken zal worden over de openbare ruimte.

3010 **De voorzitter** licht toe dat wethouder Voortman dat voor haar rekening neemt. Zij concludeert dat hiermee het onderwerp discriminatie op de woningmarkt is afgerond.

De voorzitter geeft het woord aan wethouder Voortman.

3020 **Wethouder Voortman** dankt de commissie voor alle complimenten voor deze Anti DiscriminatieAgenda. Zij geeft die complimenten graag door aan haar ondersteuning en ook aan iedereen in de stad die heeft meegewerkt aan de totstandkoming ervan. Nog meer dan de vorige Agenda is deze tot stand gekomen in samenwerking met de stad. Utrecht loopt duidelijk voorop en niet alleen op de woningmarkt zoals wethouder Diepeveen zei maar ook op een aantal andere terreinen. Dat past ook in de stad waarin ruimte is voor iedereen en waarin het stadsbestuur discriminatie onacceptabel vindt. De wethouder vindt het mooi om te horen hoe de commissie veel suggesties heeft om de Agenda aan te scherpen en te verrijken. Aan de andere kant stelt de

commissie ook de vraag of het bestuur nu al niet te ambitieus is. De wethouder maakt dat dilemma zelf ook door.

Zij zal eerst in algemene zin antwoorden over monitoring en financiën en specifieke groepen. Daarna gaat zij in op de rol van de gemeente, arbeidsmarkt, het onderwijs, openbare orde, publieke ruimte, Sport, religie, gedeelde geschiedenis.

In deze Agenda wordt meer samengewerkt met de partners. De gemeente neemt ook een meer actieve rol in. De gemeente is meer normerend en zij stelt ook grenzen. In de richting van mevrouw Raaijmakers zegt de wethouder dat het

3030 daarbinnen kan schuren. Dat zit niet per se alleen op het onderwerp. Er zijn ook verschillende dingen die al tot schuring hebben geleid. Zij noemt als voorbeeld het streefcijfer. Zoals mevrouw Deldjou Fard aangaf, bevestigt de wethouder dat discriminatie van ons allemaal is, het is niet iets van de persoon die het ervaart, maar het is een probleem waar iedereen met een dealen heeft en waarvoor iedereen verantwoordelijk is. Ook dat vindt zij iets van een steviger aanpak in deze Agenda. **Mevrouw Raaijmakers** (PvdA) merkt op dat de wethouder een voorbeeld noemt waartoe de raad heeft opgeroepen; dat is niet vanzelf in de Agenda terechtgekomen. Zij vraagt of de wethouder nog andere voorbeelden heeft waar het stadsbestuur lef toont of dat het schuurt.

3040 **Wethouder Voortman** noemt het moment waarop de gemeente zich steviger uitsprekt, steviger gaat normeren, duidelijker grenzen stelt. Zij begrijpt niet wat mevrouw Raaijmakers bedoelt.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) licht toe dat de raad had opgeroepen tot een hoger streefcijfer. Dat is niet spontaan er ingekomen.

Wethouder Voortman bevestigt dat dat wel een onderwerp is dat het bestuur anders had kunnen invullen. Gekozen is voor een verdubbeling van het aantal functionarissen in vijf jaar tijd. Er zijn mensen die vinden dat het stadsbestuur daarin doorslaat. Daar zit de schuring. Zij had dit ook niet schurend kunnen invullen. Dan was het anders gegaan.

3050 Met betrekking tot het participatietraject heeft het college met heel veel verschillende groepen gesproken. Bij aanvang moest het ook een half jaar uitgesteld worden omdat het college hoopte tot een fysieke participatie te kunnen komen. Dat kon niet vanwege corona. Uiteindelijk is dit toch online gebeurd. Het college heeft met alle verschillende gemeenschappen gesproken. Ook die hebben intern gesprekken gevoerd. Dat heeft geleid tot de vele input.

Zoals gezegd hanteert het college een inclusieve werkwijze. Het leek het college niet wenselijk om apart beleid voor verschillende groepen op te stellen; de Agenda is er voor iedereen. Wel levert het college maatwerk voor bepaalde groepen. Zij noemt als voorbeeld het onderzoek naar slavernijverleden, het slavernijmonument. De G4-lobby, specifiek op slavernij. Als het gaat om moslim racisme, is bekend dat meldingsbereidheid binnen de moslimgemeenschap laag is. Daarom lopen er vanuit Artikel 1 Midden Nederland momenteel verschillende activiteiten om die meldingsbereidheid te vergroten. Artikel 1 is regelmatig aanwezig op vrijdagen bij de Utrechtse moskeeën. Dat is een voorbeeld waarbij specifiek wordt ingezet. Dat is de manier waarop de wethouder wil werken. Discriminatie wordt bestreden voor iedereen, of het nu gaat om een vrouw met een hoofddoek of om een vrouw met een kort rokje. Wanneer het nodig is, kijkt het college naar specifieke maatregelen.

3060 De vraag hoe te monitoren en hoe te evalueren, de vraag van onder meer mevrouw Kendir van Student & Starter. Het college wil zich meer richten op de beweging en de
3070 ambitie; wat heeft effect? Het college wil zich minder richten op losse acties. Dat

betekent, zegt de wethouder richting de heer Saiah, dat in die zin de aanpak levend is. Elk jaar wordt gekeken of wat de gemeente doet werkt, samen met focusgroepen van de organisaties in de stad van de mensen voor wie het college het doet. Of moet de gemeente ook andere dingen inzetten om het effect te bereiken. Dat kan ertoe leiden dat tussentijds besloten wordt ergens mee te stoppen met iets anders door te gaan. Op het moment waarop blijkt dat iets financiële consequenties heeft, zal het college de gemeenteraad een voorstel doen. De wethouder zegt toe steeds naar het effect te zullen kijken en dat waar nodig bijgesteld zal worden. Deze toezegging heeft geen termijn. Het college komt jaarlijks in de voortgangsbrief hierop terug.

3080 De wethouder vervolgt haar beantwoording met in te gaan op de financiën. Binnen de huidige coalitieperiode is er voldoende budget beschikbaar voor de uitvoering van deze Agenda. De wethouder bevestigt dat vanaf 2023 er sprake is van een terugloop in middelen. Dat is de reden waarom het college in het voorjaar van 2022 bij de raad terugkomt met een integraal advies over de bredere opgave Inclusie waarvan de Anti DiscriminatieAgenda onderdeel uit zal maken. Op dat moment adviseert het college over hoe om te gaan met deze terugloop van middelen, enerzijds door de nieuwe raad in het overdrachtdossier te informeren over wat daarvoor nodig is en anderzijds door in die eerdergenoemde visie op inclusie een financiële paragraaf op te nemen. Op die manier zijn dan ook goede keuzes te maken.

3090 De wethouder is niet direct voorstander van de suggestie van Student & Starter om een Taskforce in te richten. Het is logischer om eerst dat integrale advies te maken. Een afzonderlijke Taskforce kost tijd. Zij ziet daarvan niet direct de meerwaarde in. Wel van de lobby in G4-verband. De heer Sungur zei dat het daarvan niet moet afhangen als het gaat om het antwoord op de vraag wat Utrecht gaat doen. Ook dat kan de wethouder volgen. Utrecht trekt samen op met de G4 op verschillende onderwerpen op het terrein van discriminatie. Dit kan daarbij horen.

Mevrouw Kendir vroeg ook naar het tekort aan middelen voor de Anti Discriminatie Agenda; de enorme toename van het aantal meldingen en de toegenomen complexiteit van de klachten. Het college herkent die. Dat is de reden waarom het budget wordt verhoogd voor de basisdienstverlening van de anti discriminatie voorzien in Artikel 1 Midden Nederland. In de Meicirculaire heeft het Rijk de algemene uitkering van de anti discriminatie voorziening ook verhoogd; dat betreft een structurele verhoging. Wat gesignaleerd is, is bekend. De oplossing is de verhoging van het budget. De wethouder zou er geen voorstander van zijn om te bezuinigen op het melden. Zij benadrukt dat zij melden wel degelijk heel belangrijk vindt, zegt de wethouder richting mevrouw Zwinkels.

3100 **Mevrouw Raaijmakers** (PvdA) had een vraag gesteld over de coördinator. Zij licht toe vanuit welke motivatie zij deze vraag had gesteld: iemand die een mandaat heeft op al die terreinen en middelen om daarover iets te zeggen zo dat die verschillende onderwerpen niet op andere plekken worden belegd. De wethouder zegt nu daar in geen noodzaak te zien. Ook bij de Raadsinformatiebijeenkomst is door verschillende experts duidelijk geadresseerd. Zij vraagt een nadere uitleg van de wethouder voor haar standpunt.

3110 **Wethouder Voortman** licht toe dat zij de Taskforce van mevrouw Kendir begreep als dat het om een ambtelijke Taskforce ging waarbij verschillende ambtenaren op het gebied van discriminatie actief zijn. Daar is ook contact op. Vanuit het team Utrecht voor Iedereen heeft het college daarop ook een coördinerende rol. Zij is er geen voorstander van om daarbovenop nog iets afzonderlijks neer te zetten. De coördinator vatte zij op als een onafhankelijke instantie, een soort van ombudsachtige

3120 functionaris. Dan denk zij dat daarvoor Artikel 1 bestaat. Zij verneemt graag of zij het goed heeft begrepen.

Mevrouw Zwinkels (CDA) gaat in op de financiering van het onderdeel vrijheid van levensbeschouwing. Zij hoort de wethouder daarover iets zeggen. Zij leest nu in het voorstel dat de raad eind dit jaar nog geïnformeerd wordt of het wordt voortgezet of stopgezet en dat er nog middelen zijn tot 1 juli 2022. Zij hoort de wethouder zojuist zeggen dat er nog middelen zijn voor het hele jaar en dat het college met een advies komt bij de Voorjaarsnota of eerder. Een en ander spoort niet met elkaar in haar beleving. Zij wil daarover graag uitleg en waarom een harde knip wordt gemaakt met een volgend college.

3130 **Wethouder Voortman** zet uiteen dat wat zij zei over 2022 betrekking had op de Anti DiscriminatieAgenda breed en het budget dat de gemeente daarvoor heeft. Specifiek het budget voor vrijheid van levensbeschouwing is bedoeld voor 2021. Dat is tot eind dit jaar beschikbaar. Om dat serieus te kunnen oppakken zijn daarna meer middelen nodig. De gemeente Utrecht heeft daarvoor een decentralisatie uitkering gekregen van 25.000 euro.

De activiteiten die in de Anti DiscriminatieAgenda staan, ook onder het blok levensbeschouwing, kunnen tot en met 2022 betaald worden uit wat daar staat.

3140 **Mevrouw Zwinkels** (CDA) begrijpt dat er nu een Agenda voorgesteld wordt waarvoor de gemeente nog anderhalve maand middelen heeft voor de vrijheid van levensbeschouwing, waaronder de strijd tegen Islamofobie en antisemitisme.

Wethouder Voortman antwoordt ontkennend. Voor geheel 2022 is hiervoor een budget, voor alle terreinen, ook voor vrijheid van levensbeschouwing. Utrecht heeft van het Rijk een specifieke uitkering gekregen tot eind 2021. Dat betekent niet dat de activiteiten in dat kader ophouden in 2021. Dat kan binnen de middelen die er zijn voor de Anti DiscriminatieAgenda, ook in 2022 doorgaan.

3150 **Mevrouw Kendir** (Student & Starter) komt terug over een onduidelijkheid. Zij doelde ook op waar mevrouw Raaijmakers op doelde. Dit is tijdens de Raadsinformatiebijeenkomst besproken. Zij vindt dat een domein overstijgend orgaan nu vooral nodig is, met een mandaat en met middelen en daarin kan handelen zo dat er een bredere aanpak is. Ook haar fractie ziet daarvan de meerwaarde hier.

Wethouder Voortman dankt haar voor de verduidelijking. Richting mevrouw Raaijmakers over een stedelijke coördinator handhaaft de wethouder haar antwoord over Artikel 1. Zij vraagt naar het verschil tussen Artikel 1 en de stedelijke coördinator. Artikel 1 is actief op heel veel terreinen en heeft een stevige positie.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) zet uiteen dat Artikel 1 een ombudsfunctie heeft. Dit gaat echt over het aansturen, ervoor zorgen dat de Agenda wordt uitgevoerd. Die taak ligt niet bij Artikel 1.

3160 **Wethouder Voortman** antwoordt dat het college de taak heeft de Agenda uit te voeren. Zij en haar collega's kunnen daarop worden aangesproken. Daarvoor is niet een afzonderlijke instantie nodig.

De heer Sungur (DENK) pleit ervoor de groep - bestaande uit 3-5 personen - die momenteel de Agenda uitvoert - uit te breiden conform de ambities die het stadsbestuur heeft. Hij denkt dat dat wordt bedoeld met de TaskForce, of hoe ook genoemd.

Wethouder Voortman antwoordt dat de Agenda niet wordt uitgevoerd door 3-5 personen. Deze Agenda wordt uitgevoerd door medewerkers van de gemeente op allerlei verschillende organisatieonderdelen en door veel organisaties in de stad. Het gaat om een lijst met ongeveer 30 organisaties.

De heer Sungur (DENK) licht aanvullend toe dat hij de groep mensen bedoelde die de integraliteit van de uitvoering borgt.

3170 **Wethouder Voortman** licht toe dat zij dat zelf is als wethouder Diversiteit. Zij werkt met een team dat dit coördineert. Dan gaat het om meer dan 3-5 personen.

De wethouder vervolgt haar beantwoording in haar termijn.

Verschillende fracties hebben inbreng geleverd over discriminerende algoritmes monitoring. De gemeente Utrecht gebruikt die niet. De gemeente Utrecht beschikt over een openbaar algoritmeregister waarin te zien is welke algoritmes de gemeente gebruikt. Richting de heer Saiah benadrukt de wethouder dat zij de Agenda wil beperken tot de acties en dat zij de Agenda die niet wil belasten met wat de gemeente *niet* gaat doen.

3180 **De heer Saiah** (D66) weet dat de gemeente Utrecht dit niet doet. Het gaat hem erom nu het stadsbestuur de verantwoordelijkheid neemt van de voorbeeldrol, dat het wellicht helpt wanneer inwoners in de stad en organisaties dat van de gemeente Utrecht weten.

Wethouder Voortman antwoordt dat dit ook in de visie staat van de digitale stad. Zij kan zich voorstellen dat de mensen die hiermee bezig zijn nog eerder de visie Digitale Stad lezen dan de Anti DiscriminatieAgenda. In die zin ziet zij dit niet als een toevoeging.

3190 **De heer Sungur** (DENK) stelt voor het zo te formuleren dat de gemeente Utrecht het uitdraagt dat ook anderen hierop alert moeten zijn in hun contacten met de stad, getuigd op de uitvoering van de Anti DiscriminatieAgenda en de partners die daarbij betrokken zijn.

Wethouder Voortman antwoordt bevestigend. Zij vraagt regelmatig zelf daarvoor aandacht. Dit past daar zeker in.

3200 Zij vervolgt haar beantwoording met in te gaan op het blok Voorbeeldrol Gemeente. Het ging om de streefcijfers rondom culturele diversiteit. Het verzoek van DENK was de twee groepen *westers en niet-westers* in één streefcijfer gevat afzonderlijk benoemen. De wethouder had bij aanvang dat idee ook. De focus op het beleid van de gemeente ligt op mensen met een niet-westerse achtergrond en minder op iemand van wie de vader uit België komt of de moeder uit Frankrijk. Zij wil ook dat in een volgende periode goed te kijken is of vorderingen gemaakt worden. Zij wil dit straks ook meetbaar laten zijn. Het CBS werkt momenteel aan het herzien van de categorieën van die indeling en zal waarschijnlijk een andere categorie voorstellen. Door beide groepen samen te nemen, maakt de gemeente geen onderscheid in het type land waaruit de immigrant komt. Wanneer het stadsbestuur dat anders zou doen, ontstaat iets dat straks niet goed meetbaar is. De wethouder verzekert de heer Sungur dat in de beleidsaanpak de focus ligt op medewerkers met een niet-westerse migratie achtergrond.

3210 **De heer Sungur** (DENK) brengt in dat het CBS al een half jaar in overweging over hoe hiermee om te moeten gaan. Hij legt de vraag voor aan de wethouder of de gemeente wellicht vooruitloopt op wat het CBS gaat doen en welke cijfers zij gaat hanteren door geen onderscheid te maken tussen westers en niet westers.

Wethouder Voortman antwoordt ontkennend. Ook als het CBS niet wijzigt, het CBS daarop terug zal blijven komen. Dan is nog steeds de optelsom van de losse cijfers te zien. Het blijft daarmee zichtbaar. Wanneer het CBS wel tot andere indeling zal komen, matcht wat de gemeente Utrecht nu doet nog steeds.

De heer Sungur (DENK) heeft de indruk dat hier verkeerde dingen gebeuren. Hij wil weten hoe het zit met niet-westerse mensen. Daarop richt het stadsbestuur zijn

beleid op in, zoals de wethouder terecht zegt. Nu lijkt het als gooit het bestuur dat op een hoop en helemaal niet meer op kan toezien. Hij wil met de streefcijfers juist het effect van het beleid in kaart kunnen brengen. Met de streefcijfers zoals die nu

3220

gesteld zijn is dat niet mogelijk.

Wethouder Voortman bevestigt dat dat mogelijk niet direct te zien is aan de streefcijfers. Het is wel te zien in komende CBS-monitoren zo lang het onderscheid er is. Wanneer dat onderscheid er niet meer is omdat het CBS dat niet maakt, kan Utrecht dat ook niet meer, tenzij Utrecht zelf gaat registreren. Zij veronderstelt dat de heer Sungur dat niet bepleit. Zij herhaalt en benadrukt het vigerende beleid.

De wethouder heeft een gesprek gevoerd met de wethouder, de gemeentesecretaris en met de gemeentesecretaris van Amsterdam over het voorkeursbeleid. Dat gesprek was één grote herkenning. Het bleek dat Amsterdam en Utrecht heel veel hetzelfde doen. Amsterdam kon nog niet aangeven of het voorkeursbeleid effect

3230

heeft. De wethouder refereert aan de raadsbrief van haar en benadrukt dat het college verschillende acties inzet om te zorgen voor meer diversiteit in de gemeentelijke organisatie waardoor ook meer doorstroming is en zo dat de gemeentelijke organisatie op mensen behoudt en dat mensen zich kunnen ontwikkelen; ook dat vindt de wethouder van belang. Wanneer die culturele diversiteit generiek wordt ingesteld, zouden er mensen kunnen zijn die daarmee moeite hebben. Zij heeft gesprekken gevoerd met medewerkers met een migratie achtergrond die zeiden daarmee moeite te hebben en dat ze beoordeeld zullen worden op hun kwaliteit en niet op hun achtergrond en dan het idee hebben dat ook al gaat het om gelijke

3240

geschiktheid iets meer weegt dan hun kwaliteit. In de praktijk kan het zo zijn dat er voorkeursbeleid is. Het college vindt dat er specifiek gekeken moet worden naar de samenstelling en de huidige diversiteit in het team of naar de aard van de functie.

Dan gaat het niet enkel om culturele diversiteit, maar ook andere vormen van diversiteit of andere perspectieven die meerwaarde kunnen zijn voor de kwaliteit van het team. Het college past dit niet standaard toe. Maar in de praktijk kan het zo zijn dat de voorkeur bij gelijke geschiktheid uitgaat naar iemand met een cultureel diverse achtergrond.

De heer Sungur (DENK) verzekert de wethouder honderden mensen te kennen met een migratie achtergrond die ook bij gelijke geschiktheid juist niet vanwege hun achtergrond zijn geselecteerd op basis van kenmerken die er niet toe zouden doen.

3250

Daarom is hij deze Anti DiscriminatieAgenda. Iedereen weet dat de verhouding op dit moment heel scheef is. Er zijn wat zijn fractie betreft wellicht tijdelijke maar ook radicale ideeën voor nodig. Op het moment waarop de verhouding weer in balans is, kan de gemeentelijke organisatie weer van dat soort maatregelen af. Daarom pleit hij voor dit voorstel. Hij vraagt hoe de wethouder dit ziet.

Wethouder Voortman antwoordt dat zij precies om die reden inzet op een verdubbeling van het aantal mensen met een migratie achtergrond boven schaal 12.

Daar is het scheef op dit moment. Op andere schalen is veel meer een afspiegeling te zien. Hierop zet het college voor zijn. Dan kan het zo zijn dat in bepaalde situaties wel gekozen wordt voor het voorkeursbeleid. Dat is iets anders dan dat het

3260

voorkeursbeleid standaard wordt uitgevoerd. Zij wil de ruimte om van het gangbare beleid af te wijken blijven geven aan teams. Leidinggevend en weten dat ze op het voorkeursbeleid bevraagd zullen worden wanneer de samenstelling van het team niet beantwoordt aan het beleid.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) gaat in op de streefcijfers. Het doel is een weerspiegeling te kunnen zijn van de gemeente Utrecht. Kijkend naar de

samenleving in Utrecht is te zien dat 36,4% van de Utrechters een migratie-achtergrond heeft. Daarvan heeft 24,3% een niet-westerse achtergrond en 12,1% een westerse. Dat betekent dat de verhouding tussen niet-westerse en westers twee keer zoveel is. Maar wanneer zij vervolgens kijkt naar de medewerkers van de gemeente Utrecht, heeft daarvan 10% een migratie achtergrond waarvan slechts 3% een niet-westerse achtergrond en 7% een westerse achtergrond heeft. In dat aspect ziet zij een disbalans tussen de samenleving in Utrecht en de medewerkers van de gemeente Utrecht. Zij valt DENK bij over dat ook haar fractie het belangrijk vindt dat de streefcijfers overeenkomen met de verhouding in de samenleving. Zij vraagt de wethouder de streefcijfers specifiek te maken op grond van niet-westerse achtergrond zodat het effect ook de monitoren is en de raad er zeker van kan zijn dat het college het doel behaalt.

Wethouder Voortman herhaalt haar antwoord richting de heer Sungur richting mevrouw Kendir. Zij spreekt over 36%; dat percentage betreft de hele bevolking. Dan gaat het ook om dat deel van de bevolking dat niet behoort tot de beroepsbevolking. Kijkende naar de beroepsbevolking en specifiek naar de schalen die de gemeente heeft, gaat het om 23% of 26%. Wanneer dan ook nog gekeken wordt naar de hogere schalen komen die percentages en de streefcijfers dichterbij elkaar. Daarbij is het van belang te beseffen dat het CBS een definitie van beroepsbevolking heeft waarbij het gaat om leeftijden tussen de 15 en 75% en doorgaans weinig vijftien-jarigen bij de gemeente werken.

De heer Sungur vroeg naar een netwerk voor medewerkers met een migratie-achtergrond. Wanneer er medewerkers met een migratie-achtergrond een netwerk willen oprichten, steunt het college hen, zoals het college ook U-Pride steunt en ook de jonge Utrechtse ambtenaren. De gemeente Utrecht heeft ook niet besloten dat er een LHBTIQ+netwerk moet komen. Zo doet het college dat ook hierbij niet.

Met betrekking tot deelnemingen deelt het college wat het heeft op het gebied van diversiteit en inclusie met deelnemingen. Zij is daartoe bereid.

Mevrouw Streefland vroeg naar de subsidieverordening. Het college is daar nog mee bezig. Zij komt daarover graag terug in de voortgangsbrief over de Anti Discriminatie Agenda in Q2 2022.

Hiermee sluit zij haar beantwoording af over de voorbeeldrol gemeente.

De wethouder vervolgt met de beantwoording van de onderwerpen in het kader van arbeidsmarktdiscriminatie.

Op basis van de uitkomsten van de expertmeeting die georganiseerd is met de werkgevers over de aanpak van de arbeidsmarktdiscriminatie, werkt het college aan een aanpak arbeidsmarktdiscriminatie. Die gaat zeker ook over het realiseren van kansen voor iedereen. De wethouder bevestigt dat vooralsnog geen budget is voor het opzetten van een netwerk naar het voorbeeld van Amsterdam of Rotterdam. Dat zou 75.000 – 100.000 structureel zijn. Ook werkgevers gaven vooral aan dat ze liever gesteund worden in praktische acties. Binnen de bestaande programma's kijkt het college naar de volgende mogelijkheden om alvast een start te maken. Over stagediscriminatie is gesproken. Het college gebruikt bestaande netwerken om het bewustzijn rond om arbeidsmarktdiscriminatie te vergroten. Het college zoekt naar kansen op samenwerking binnen bepaalde sectoren zo dat de aanpak ook aansluit op de context van de werkgever. De wethouder bevestigt dat in dat opzicht het MKB iets anders is dan de Rabobank. Werkgevers geven ook aan graag hulp te krijgen bij de uitvoering van de Wet Gelijke Kansen bij werving en selectie zodra die door de Tweede Kamer is aangenomen. Deze wet is nu nog controversieel verklaard. Het

gaat om een aanpak in lange adem. Het college zal in het overdrachtdossier een voorstel doen voor het opzetten van een structureler Pact met werkgevers vanuit de integrale aanpak arbeidsmarkt discriminatie waarvan stagediscriminatie ook deel uitmaakt.

3320 Bij de expertmeeting over mystery guests. Experts zeggen daarover dat het inzetten van mystery guests bruikbaar is bij uitzendbureaus en andere tussenpersonen. Dat is ook de reden waarom de ABU en de NBBU dit ook inzetten samen met inspectie Sociale Zaken. Voor individuele werkgevers is dit niet zo geschikt omdat bij de afwijzing vaak moeilijk aan te tonen is dat er sprake is van discriminatie. Het is vaak heel impliciet en er worden vaak andere redenen opgegeven. Het advies vanuit de expertmeeting was in te zetten op een positieve benadering van werkgevers. Zij zou niet willen voorstellen mystery guest in te zetten.

Mevrouw Kendir en mevrouw Zwinkels vroegen naar Open Hiring. In het kader van Werkbeweging kijkt het college naar mogelijkheden. Dit kan niet ingezet worden voor alle functies, bevestigt zij dat de informatie van mevrouw Zwinkels.

3330 De wethouder gaat in op het Onderwijs; wat in de Agenda staat over onderwijs geldt ook voor het voortgezet onderwijs.

Mevrouw Kendir sprak over het Plan van Aanpak van Amsterdam. Zij is benieuwd over welke punten zij specifiek sprak. Het college werkt aan een segregatiemonitor. Amsterdam heeft dat ook. Eind september is de raad geïnformeerd over de stand van zaken inzake het tegengaan van segregatie. In Q4 presenteert het college daarover een update.

D66 vroeg naar informatie over Artikel 1 op de schermen. Artikel 1 is erg actief op de MBO's in Utrecht. Het college kan Artikel 1 vragen daar zelf naar te kijken.

3340 Met betrekking tot MBO-stagediscriminatie en de uitbreiding van de activiteiten daartegen naar HBO en WO stelt de wethouder voor de ervaringen op het MBO mee te nemen in gesprekken met het HBO en het WO. Zij zal in de voortgangsbrief in Q2 aangeven wat het college daarop heeft gedaan.

Mevrouw Raaijmakers ging in op discriminerende leerkrachten en zij noemde een voorbeeld waarvan haar de kou om het hart sloeg wanneer iemand zoiets zou zeggen tegen een kind. Wanneer ouders zich gediscrimineerd voelen, kunnen ze dat binnen de school aangeven. Elke school moet ook een klachtenregeling hebben waarin staat hoe de school om gaat met klachten. Die is ook te vinden op de website of in de school Gids van de school. Wanneer dat geen oplossing biedt, kunnen leerlingen, ouders of personeelsleden een officiële klacht indienen bij de klachtencommissie. Slachtoffers kunnen ook terecht bij de vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs. Ongeveer de helft van alle VO en MBO-scholen een gendersexuality aliens. Het doel is daarmee een veilig schoolklimaat te maken voor iedereen. De wethouder vindt het gedrag van de leraar uit het voorbeeld onacceptabel.

3350 **Mevrouw Raaijmakers** (PvdA) zocht meer naar preventieve middelen: die bewustwording heeft ook betrekking op scholen. Bijvoorbeeld de PABO in Utrecht heeft geen specifieke aandacht voor lesgeven in een grootstedelijke context. Er is veel meer te doen aan bewustwording.

3360 **Wethouder Voortman** brengt in herinnering dat in september de projectgroep Lesgeven in een Grootstedelijke Context gestart is. Het doel van het project is om toekomstige leerkrachten te professionaliseren om les te geven in een klas met een hoge mate van diversiteit in de achtergrond. Daardoor zijn leerkrachten ook beter voorbereid op het lesgeven aan leerlingen in een grote stad waardoor ze leerlingen

beter te begrijpen en meer vertrouwen hebben in hun lesgeven. Startende leerkrachten zijn dan beter toegerust. Dit project wordt bottom up vormgegeven door leerkrachten in Overvecht samen met de lerarenopleiding en de Universiteit Utrecht.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) begrijpt dat dit een voorbeeld is. Zij had opgeroepen tot het sluiten van een Pact met schoolbesturen om dat te laten landen in de Utrechtse Onderwijsagenda, de Gelijke Kansen Alliantie of in de Anti Discriminatie Agenda; zij wil dit ergens vastgelegd zien en gaan monitoren.

Wethouder Voortman beschouwt schoolbesturen zeker als partners wanneer het gaat om het tegengaan van discriminatie en het tegengaan van segregatie in het onderwijs. Zij stelt voor over dit punt in de voortgangsbijeenkomst Q2 terug te komen.

Met betrekking tot publieke ruimte en openbare orde bracht het CDA iets in over of de mystery guests nodig waren. Mevrouw Zwinkels gaf terecht ook aan dat het SOLGU dat kan doen. Het college doet dit ook samen met het SOLGU en andere organisaties. Die samenwerking is een meerwaarde.

De wethouder is het eens met mevrouw Meeding over dat BOA's belangrijk zijn als het gaat om bescherming van burgers of zij vroeg verder ook over het surveilleren bij LHBTI-café's. Zij vindt dat op zich een goed idee. Dit heeft ook iets te maken met capaciteit. Dat is het domein van de burgemeester. De wethouder kan daarover geen toezegging doen. Op 16 december is er een commissiebespreking over straatintimidatie misschien kan het daar ook aan de orde gesteld worden.

D66 maakte een terecht punt over de zichtbaarheid van wat de politie nu doet als het gaat om het tegengaan van etnisch profileren, als het gaat om het tegengaan van discriminatie. De politie gaat beter in beeld brengen wat minderheidsgroepen intern en extern vinden van de politieorganisatie en het werk, zowel door periodiek onderzoek naar de eigen reputatie als door het organiseren van dialogen met formele en informele vertegenwoordigers van groepen in de samenleving, bijvoorbeeld in het bondgenootoverleg. Naast dat de politie vooringenomenheid bij controles wil tegengaan en voorkomen, wil de politie beter uitleggen waarom bepaalde controles op straat worden uitgevoerd. Belangrijk is dat burgers erop kunnen vertrouwen dat agenten zorgvuldig zijn in de controles die ze uitvoeren. De politie heeft een ambitieus programma en startte het thema "De Politie voor Iedereen". Daarin wordt ook juist de samenwerking opgezocht. De politie houdt zich inderdaad bezig met het zichtbaar maken van wat en waarom gedaan wordt

De wethouder attendeert DENK op de campagne-film tegen straatintimidatie met in een prominente rol een vrouw met hoofddoek. In de beleving van de wethouder laat dat al duidelijk zien dat juist ook vrouwen met hoofddoek meegenomen zijn in de strijd tegen straatintimidatie. Wanneer hier gesproken wordt over vrouwen, spreekt de gemeente zeker ook over vrouwen met een hoofddoek of over welke andere redenen dan ook van waarop intimidatie gericht kan zijn. In de campagne worden ze niet gemist.

De wethouder vervolgt met in te gaan op Sport. De heer Saiah vroeg waarom gekozen is om eerst te focussen op voetbal. Voetbal is de grootste sport in de stad. Daarmee bereikt de gemeente de meeste mensen. Het college neemt de ervaring die het college opdoet binnen het voetbal, mee naar andere sporten. De bedoeling is om een en ander uit te breiden naar andere sporten.

Het college wil het aantal dagen beperken omdat er heel veel dagen zijn om stil bij te staan. Tegelijkertijd heeft de heer Sungur wel een punt met de dagen die nu in de belangstelling staan te noemen. De wethouder zou willen verkennen ook met

organisaties in de stad of er behoefte is om iets te doen aan de Nationale actiedag islamofobie op 21 september. Zij denkt dan bijvoorbeeld aan de moskeebesturen. Zij komt hierover terug in de voortgangsbrief.

De heer Saiah ging in op de relatie van Artikel 1 Midden Nederland met maatschappelijke organisaties en of die ook toegerust kunnen worden. Artikel 1 is vaak aanwezig bij dergelijke organisaties om trainingen te geven over hoe discriminatie te herkennen en door te verwijzen.

3420 De wethouder vervolgt haar beantwoording met in te gaan op de straatnamen en de gedeelde geschiedenis. Het standpunt van het college was steeds dat het van belang is een compleet beeld te geven van de geschiedenis; het college wil de geschiedenis niet wegpoetsen. Het is ook een mogelijkheid om de zwarte bladzijden in de geschiedenis te laten zien. De wethouder bevestigt dat er dan ook nog praktische bezwaren zijn waarmee rekening gehouden moet worden. Dat kan grote consequenties hebben voor bewoners; die moeten adreswijzigingen doorgeven. De straatnamencommissie gaat daarover en heeft om die reden ook aangegeven daartoe niet over te willen gaan. De wethouder zou die energie graag willen steken in andere belangrijke zaken die in deze Anti DiscriminatieAgenda staan. Er is ook geen dekking voor extra acties op dit gebied. Dan zou daarvoor budget vrijgemaakt moeten worden. Het college handhaaft zijn standpunt van de afgelopen jaren.

3430 **Mevrouw Deldjou Fard** (GroenLinks) dankt de wethouder voor de beantwoording. GroenLinks vindt een eerste aanzet heel belangrijk. Zij hoort goed wat de wethouder zegt. Zij vraagt wat de wethouder voorstelt welke eerste stappen wel te maken zijn om de beweging te maken richting verwijdering van de foute straatnamen.

Wethouder Voortman herhaalt haar inbreng over de grote consequenties daarvan. Het gaat om veel mensen die aan de straten te wonen. Moeten die dan bijvoorbeeld ook gecompenseerd worden. Dan moet daarvoor geld vrijgemaakt worden. Zij spreekt dan nu alleen nog maar over de praktische zaken. Zij spreekt dan nog niet over haar argument de geschiedenis extra in de aandacht te zetten. Of zegt de raad dat dat niet nodig is? Ze noemt in dit verband de bitterzoete route. Dit is samen met de bewoners gedaan. De wethouder handhaaft haar standpunt.

3440 **Mevrouw Deldjou Fard** (GroenLinks) begrijpt dat een dergelijk besluit middelen zou vergen. Zij had met DENK gevraagd te verkennen wat daarvoor nodig is. Kost dat ook te veel?

Wethouder Voortman antwoordt dat wat hiervoor nodig is eerder is geïnventariseerd. Er is overleg nodig met bewoners. Moeten de kosten die dit met zich meebrengt voor de bewoners door de bewoners zelf betaald worden?

3450 Een punt is ingebracht door de heer Sungur over de Roma en de Sinti. De wethouder benadrukt dat deze Anti DiscriminatieAgenda voor alle groepen die gediscrimineerd worden, geldt, dus ook voor Roma en Sinti. Zij maken statenloosheid mee als probleem. Daarover zijn al contacten met de Roma en Sinti-gemeenschappen. Momenteel loopt er een onderzoek naar aanleiding van een motie van de heer Sungur. De wethouder heeft de stand van zaken daarin niet paraat. Hiermee rondt de wethouder haar beantwoording af.

Gemiste vragen

De heer Saiah (D66) had gevraagd over de zichtbaarheid naar de stad toe van wat het bestuur gaat doen.

3460 Zijn tweede vraag had betrekking op het Pact en of het laagdrempeliger is te maken voor andere organisaties om zich nog aan te sluiten.

Mevrouw Deldjou Fard (GroenLinks) vraagt welke concrete acties gedaan worden in het kader van de aanpak van moslimdiscriminatie en anti-zwartracisme en anti-aziatisch racisme.

De heer Sungur (DENK) mist een reactie op het voorstel rond om specifiek plan van aanpak voor moslimdiscriminatie.

3470 **Mevrouw Raaijmakers** (PvdA) had gevraagd naar wat experts zeiden tijdens de Raadsinformatiebijeenkomst over uw verwachtingenmanagement en haalbaarheid.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) heeft geen antwoord gekregen op haar vraag of deze punten in de Agenda jaarlijks gemonitord kunnen worden.

3480 **Wethouder Voortman** denkt dat het inderdaad goed is om zichtbaar te maken voor de stad wat de gemeente doet op dit dossier. Zij wil dat mensen weten in de stad dat het stadsbestuur hiermee bezig is. De vraag is hoe dat het beste te doen. Zij denkt aan video's in sociale media. Zij stelt voor bij de acties steeds na te gaan hoe dat het best naar buiten te brengen en dan juist ook naar de groepen waar het om gaat. Het middel dat wordt ingezet, hangt ook af van de doelgroep.

Zij stelt voor in de voortgangsbrief ook steeds aan te geven wat gedaan is om dit zichtbaar te maken.

In de Anti DiscriminatieAgenda zijn de huidige partners genoemd. Er kunnen steeds nieuwe partners bijkomen. In die zin is het een levend document ook voor wat betreft de partners.

3490 De wethouder is ingegaan op moslimdiscriminatie en anti-zwartracisme en anti-aziatisch racisme, namelijk dat het college met de drie gemeenschappen gesprekken heeft gevoerd en dat steeds specifiek maatwerk geleverd wordt waar dat nodig is, bijvoorbeeld als het gaat om slavernij, de meldingsbereidheid bij moslims verhogen, et cetera.

3500 Voor wat betreft de haalbaarheid bevestigt de wethouder dat het om een ambitieuze Agenda gaat. Zij ziet ook veel ambitie in deze gemeenteraad en heel erg breed ook, breder dan de drie partijen in het college. Daarom vindt de wethouder vooral in volle vaart vooruit te gaan. Voor 2022 is het budget er om het allemaal goed te kunnen uitvoeren. Het college zal klaarzetten wat nodig is om in een volgende periode tot die brede inclusie Agenda te komen. Dan is het aan de volgende raad en aan het volgend college om daarin keuzes te maken. De haalbaarheid hebben de mensen in de stad zelf in handen met de keuzes die ze maken bij de volgende verkiezingen. Op de vraag van Student & Starter over monitoring zet de wethouder uiteen dat in deze Anti DiscriminatieAgenda expliciet aandacht besteed zal worden aan het monitoren, juist ook om de beweging van de opgave in kaart te brengen. Dat zal het college doen aan de hand van kwalitatieve (ervaringen) en kwantitatieve (cijfers, data, bewoners-enquêtes) informatie. Zo haalt het college op wat gedaan is, wie de gemeente bereikt, en welke de ervaringen zijn. Een focus groep zal worden opgericht met partners en belangenorganisaties uit de stad met wie jaarlijks dergelijke informatie zal worden besproken in relatie tot de gestelde ambities. Daarmee zal het college inzicht krijgen in of de gemeente de juiste dingen doet en of de gemeente de dingen juist doet. Die inzichten kunnen vervolgens leiden tot bijsturing van de aanpak. Dat is vergelijkbaar met wat gedaan wordt binnen Werkbeweging en wat

3510 gedaan wordt bij de ActieAgenda Schulden. Over deze werkwijze is een paragraaf opgenomen in de Anti DiscriminatieAgenda.

De voorzitter vraagt of de commissie een tweede termijn wenst.

De heer Saiah (D66) dankt de wethouder voor de beantwoording.

De voorzitter concludeert dat de commissie geen tweede termijn wenst.

De voorzitter recapituleert de gedane **toezeggingen**.

3520

De wethouder zal

- Jaarlijks bij de voortgangsbrief de effecten van de Anti Discriminatie Agenda nagaan, de Agenda waar nodig bijstellen en nieuwe inzichten toevoegen.
- De ervaringen in het kader van de MBO-stagediscriminatie delen met HBO en het WO
- In gesprek gaan met schoolbesturen over bewustwording bij leerkrachten.
- De voortgangsbrief in Q2 2022 naar de raad sturen.

3530 Zij stelt voor na ampel overleg met de commissie het raadsvoorstel de Anti DiscriminatieAgenda door te geleiden met de B-status voor een behandeling van 60 minuten in de raad.

De overige agendapunten in deze behandeling zullen afzonderlijk geagendeerd moeten worden in de raad. De voorzitter verneemt dat ook daar voor moties in de maak zullen zijn.

De Raadsbrief discriminatie op de woningmarkt krijgt de B-status met een reservering van 30 minuten voor het debat in de raad. De agenderende partijen willen een raadsdebat hierover.

De voorzitter sluit de vergadering om 00.20 uur.

3540